

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

ทิพวรรณ ฝางแก้ว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยประชากรและสังคม)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2558

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

ทิพวรรณ ผางแก้ว

นางสาวทิพวรรณ ผางแก้ว

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์,

Ph.D. (Demography)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

อาจารย์จงจิตต์ ฤทธิรงค์,

Ph.D. (Demography)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ศาสตราจารย์พัชรีย์ เลิศฤทธิ

พ.บ., Ph.D. (Biochemistry)

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์,

Ph.D. (Demography)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิจัยประชากรและสังคม

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม

มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

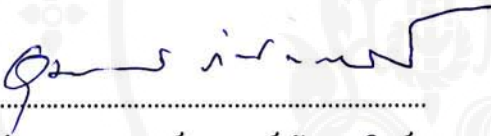
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยประชากรและสังคม)

วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ. 2558

ทิพวรรณ ผางแก้ว

นางสาวทิพวรรณ ผางแก้ว

ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุมาภรณ์ ภัทรวาณิชย์,

Ph.D. (Demography)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา ตั้งชลทิพย์,

Ph.D. (Demography)

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

อาจารย์จงจิตต์ ฤทธิรงค์,

Ph.D. (Demography)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชไมพร กาญจนกิจสกุล,

Ph.D. (Demography)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์พัชรี เลิศสุทธิ์,

พ.บ., Ph.D. (Biochemistry)

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

รองศาสตราจารย์สุรีย์พร พันพิ่ง,

Ph.D. (Resource Management and

Environmental Sciences)

ผู้อำนวยการ

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม

มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถและช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุมาภรณ์ ภัทรวานิชย์ ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์เป็นทั้งผู้ให้คำปรึกษา และแนะนำทางด้านวิชาการที่เป็นประโยชน์ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งให้ความรักความเอาใจใส่ดูแลผู้วิจัยอย่างสม่ำเสมอมาโดยตลอดจนสำเร็จไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.จงจิตต์ ฤทธิรงค์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชไมพร กาญจนกิจสกุล อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องและให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย พร้อมทั้งร่วมเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ตั้งชลทิพย์ ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้ให้ข้อเสนอแนะต่างๆ อันเป็นประโยชน์และเติมเต็มให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณคณาจารย์สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ที่มอบวิชาความรู้อันมีค่าตลอดระยะเวลาการศึกษาที่ผ่านมา รวมถึงคุณกรณิฐา ศรี เจ้าหน้าที่บัณฑิตของสถาบันฯ รวมทั้งเจ้าหน้าที่และบรรณารักษ์ ตลอดจนนักศึกษาร่วมสถาบันฯ รุ่นพี่รุ่นน้อง (ป.โท และ ป.เอก) ที่น่ารักทุกคน สำหรับมิตรภาพดีๆ พร้อมทั้งคอยช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณครอบครัว พ่อ แม่ ญาติทุกคน รวมถึงไอติมและแซนวิส ที่ให้การสนับสนุนคอยเอาใจใส่ดูแล และกำลังใจมาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยหวังว่าวิทยานิพนธ์เล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านทุกท่าน และหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีข้อผิดพลาดหรือข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้เพื่อนำไปแก้ไขในโอกาสต่อไป

ทิพวรรณ ฝางแก้ว

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ใน โรงเรียน

FACTORS AFFECTING VIOLENCE AMONG SCHOOL TEENAGERS

ทิพวรรณ ผางแก้ว 5536127 PRPR/M

ศศ.ม. (วิจัยประชากรและสังคม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: อุมารัตน์ กัทธราณีชัย, Ph.D., จงจิตต์ ฤทธิรงค์, Ph.D.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ หนึ่ง เพื่อต้องการเปรียบเทียบสถานการณ์พฤติกรรมความรุนแรงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกับเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ สอง เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน และ สาม เพื่อวิเคราะห์การนับถือตนเองส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ซึ่งใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ และใช้ข้อมูลโครงการความร่วมมือในการใช้เครื่องมือสื่อการเรียนรู้ เพื่อสร้างเสริมสุขภาพจิตในกลุ่มนักเรียนและผู้ปกครอง สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ที่จัดเก็บในปี 2554 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 13-18 ปี จำนวนทั้งหมด 1,204 คน

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักเรียนหญิงมีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่านักเรียนชาย นักเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่านักเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และโรงเรียนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าโรงเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ การศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน พบว่า วัยรุ่นที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนมากจะมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนน้อย นอกจากนี้การศึกษายังพบพฤติกรรมด้านอารมณ์และสุขภาพจิต พบว่า วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเกรงมากจะมีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเกรงน้อย วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิจะมีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมปกติ ในขณะที่วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจดีจะมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจไม่ดี การศึกษานี้ไม่พบว่าปัจจัยครอบครัวและการนับถือตนเองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรง

จากผลการศึกษานำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านต่าง ๆ ได้แก่ การควบคุมสื่อที่ส่งผลต่อพฤติกรรมวัยรุ่น การเพิ่มหลักสูตรการเรียนการสอน ในเรื่องค่านิยมและบทบาทชายหญิง กิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่ใช่แค่การเรียน การควบคุมแอลกอฮอล์ การให้ความรู้แก่พ่อแม่ในการรับมือกับพฤติกรรมการอยู่ไม่นิ่งของบุตร และการจัดให้มีหน่วยงานให้คำปรึกษาด้านจิตใจของวัยรุ่นให้มากขึ้น

คำสำคัญ: พฤติกรรมความรุนแรง / การนับถือตนเอง / วัยรุ่น / มัธยมศึกษาตอนต้น / มัธยมศึกษาตอนปลาย

FACTORS AFFECTING VIOLENCE AMONG SCHOOL TEENAGERS

TIPPAWAN FANGKEAW 5536127 PRPR/M

M.A. (POPULATION AND SOCIAL RESEARCH)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: UMAPORN PATARAVANCH, Ph.D.,
JONGJIT RITTIRONG, Ph.D.**ABSTRACT**

This study has three objectives. The first one is to compare the behavior of violence occurring in Bangkok and Nakhorn Sawan. The second one is to examine factors affecting violence among school teenagers. Lastly, to factors affecting self-esteem on violence of teenagers were analyzed. The quantitative approach is deployed by using data from “The project of media used for mental health improvement among students and parents” conducted by the Institute for Population and Social Research, Mahidol University in 2011. The sample is 1,204 students aged between 13-18 years old

The result shows that female students tend to express violence more than male students. The lower-secondary-school teenagers are less likely to express violence when compared to the upper-secondary-school teenagers. Students in Bangkok are more likely to express violent behaviors than students in Nakhorn Sawan. Teenagers who have poor relationships with friends, considered as a social factor, are more likely to express violence than those with better relationships. Teenagers having more unruly behaviors tend to express violence. Teenagers who have poor concentration are more likely to express violence than normal teenagers. Teenagers with better mental condition are less likely to express violence than those who have poorer mental condition. However, family factors and self-esteem do not affect the expression to violence.

Recommendations based on the results of this study are media controls that affect adolescent behaviors, adding coursework in school about value and gender roles, increasing school activities beyond academic matters, alcohol controls, educating parents on how to deal with children with hyperactivity, and providing more agencies for counseling to young people.

KEY WORDS: VIOLENCE / SELF-ESTEEM / TEENAGER / LOWER SECONDARY SCHOOLS / UPPER SECONDARY SCHOOLS

116 pages

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญแผนภาพ	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 คำถามการวิจัย	5
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	6
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	6
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	7
1.7 ข้อจำกัดการวิจัย	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
2.1 แนวคิดความรุนแรงและความก้าวร้าว	9
2.2 ปัจจัยความก้าวร้าว	16
2.3 การนับถือตนเอง	18
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
2.5 กรอบแนวความคิดในการวิจัย	27
2.6 สมมติฐานการวิจัย	30
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	32
3.1 แหล่งที่มาของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	32
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	33
3.4 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาและระดับการวัด	33
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	43
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
4.1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	45
4.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยครอบครัว ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน ปัจจัยด้าน พฤติกรรมอารมณ์และ สุขภาพจิต ปัจจัยการนับถือตนเองกับพฤติกรรม ความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน	49
4.3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ในโรงเรียน	56
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	61
5.1 สรุปผลการวิจัย	61
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	67
5.3 ข้อเสนอแนะ	72
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาไทย	75
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาอังกฤษ	91
บรรณานุกรม	107
ภาคผนวก	113
ประวัติผู้วิจัย	116

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
3.1	ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาและระดับการวัด	40
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละลักษณะของปัจจัยส่วนบุคคล	45
4.2	แสดงจำนวนร้อยละลักษณะของปัจจัยครอบครัว	46
4.3	แสดงจำนวนร้อยละลักษณะของปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน	47
4.4	แสดงจำนวนร้อยละลักษณะของปัจจัยพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต	48
4.5	แสดงจำนวนร้อยละลักษณะของปัจจัยการนับถือตนเอง	49
4.6	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล	50
4.7	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารในครอบครัวและความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน	52
4.8	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ทางสังคมและความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน	53
4.9	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเกเร พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิ และพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน	54
4.10	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการนับถือตนเองและการรู้สึกผิดหวังในตนเองกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน	56
4.11	ผลการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression) ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น	59
ผ.1	แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระต่างๆที่ใช้ในการวิเคราะห์	114

สารบัญภาพ

แผนภาพ		หน้า
2.1	กรอบแนวความคิดในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน	28
2.2	กรอบแนวความคิดในการวิเคราะห์ จำแนกออกเป็นแต่ละ Model ที่ใช้ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน	29

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการค้นหาเอกลักษณ์ความเป็นตัวตน Identity Versus Role Confusion ในระหว่างการค้นหาความเป็นตัวตน วัยรุ่นจะอยู่ในช่วงของการปรับตัวรวมถึงพัฒนาการต่างๆต่อจากวัยเด็ก โดยส่วนใหญ่วัยรุ่นจะให้ความสำคัญกับเพื่อนและเริ่มห่างเหินจากพ่อแม่ ทำให้มีการสื่อสารกับคนในครอบครัวลดน้อยลง เนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการความเข้าใจในสิ่งที่ตนเองต้องการทำในสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือแม้กระทั่งต้องการมีคนช่วยแก้ไขปัญหา จึงส่งผลให้มีมิตรภาพระหว่างเพื่อนกลายเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในช่วงของการเป็นวัยรุ่น ในขณะที่เดียวกันวัยรุ่นต้องเผชิญกับความคาดหวังของสังคมมากกว่าในช่วงวัยเด็ก เพราะวัยรุ่นต้องมีความรับผิดชอบตนเองมากขึ้น พร้อมทั้งเป็นวัยของการเติบโตเป็นกำลังแรงงานในการพัฒนาสังคม ประกอบกับการมีพัฒนาการทางด้านร่างกายที่เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ สังคมจึงคาดหวังและพึงพาวัยรุ่นในการพัฒนาสิ่งต่างๆ อย่างไรก็ตามในช่วงการเปลี่ยนผ่านจากวัยเด็กสู่วัยผู้ใหญ่ มักจะมีช่องว่างระหว่างวัยทำให้วัยรุ่นมีการสร้างเอกลักษณ์เป็นของตนเองสร้างทัศนคติ และค่านิยมของตนเอง รวมไปถึงวัยรุ่นต้องมีการปรับตัวทางอารมณ์และสังคมอย่างมาก (ศรีประภา ชัยสินธพ, ม.ป.ป.)

ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น อายุประมาณ 11-14 ปี ลักษณะสภาพอารมณ์ มีอารมณ์ไม่คงที่เปลี่ยนแปลงง่ายและวู่วาม พร้อมทั้งมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของอารมณ์และร่างกาย ทำให้เกิดความสับสนกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านสภาพอารมณ์ คือ ฮอร์โมนเพศ สภาพร่างกาย และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ในขณะที่วัยรุ่นตอนกลาง อายุประมาณ 15-17 ปี มีลักษณะสภาพอารมณ์และสภาพจิตใจค่อนข้างดี มีพัฒนาการทางสติปัญญามากขึ้นส่งผลให้มีความเชื่อมั่นในความคิดของตนเองมากขึ้น และมองสิ่งต่างๆอย่างไม่ครอบคลุมทุกด้านเพราะยังขาดประสบการณ์ ในการแก้ไขปัญหาต่างๆในสังคม วัยรุ่นตอนกลางจะไม่สามารถยอมรับว่าความคิดของคนอื่นที่มีความคิดแตกต่างไปจากตนเอง และมักคิดความคิดของตนเองและมองว่าความคิดของตนเองนั้นถูกต้องเสมอ (ego centrality) ทำให้เกิดความขัดแย้งกับผู้อื่น ซึ่งความคิดแบบนี้จะค่อยๆลดลงเมื่อวัยรุ่นมีประสบการณ์มากขึ้น (ศิริไชย หงษ์สงวนศรี, ม.ป.ป.)

พฤติกรรมความรุนแรงที่วัยรุ่นได้แสดงออกมามีหลายรูปแบบ ซึ่งแต่ละรูปแบบล้วนมีผลกระทบต่อสังคม และมีแนวโน้มการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงมากขึ้น พบว่า การกระทำ ความรุนแรงของวัยรุ่นในปี 2544 จากร้อยละ 11.23 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 28.95 ในปี 2547 รูปแบบของการกระทำ ความรุนแรงของวัยรุ่นที่เพิ่มขึ้นสามารถแบ่งออกเป็น 4 ชนิด ชนิดแรกคือการกระทำ ความรุนแรงด้านทรัพย์สินหรือของมีค่าเช่น ปล้นทรัพย์หรือพยายามปล้นทรัพย์และกรรโชกทรัพย์ ชนิดที่สองคือการกระทำ ความรุนแรงเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย เช่น ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาและไม่เจตนา รวมไปถึงการพยายามฆ่า ทำร้ายร่างกายและพยายามทำร้ายร่างกาย ชนิดที่สามคือการกระทำ ความรุนแรงเกี่ยวกับเพศ เช่น ข่มขืนกระทำชำเรา พยายามข่มขืนกระทำชำเรา และ โทรมหญิง ชนิดสุดท้ายคือการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด เช่น พกพาอาวุธปืนอาวุธสงครามและวัตถุระเบิด ซึ่งทั้ง 4 ชนิดที่กล่าวมาเป็นการกระทำ ความรุนแรงที่ผิดกฎหมายและมีลักษณะที่ใช้ ความรุนแรงกับเหยื่อ (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2549)

การกระทำ ความรุนแรงของวัยรุ่นที่กล่าวมาข้างต้นเป็นเพียงรูปแบบของการกระทำ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสังคมไทยม่นการแสดงพฤติกรรมความรุนแรง อาจมีปัจจัยภายนอกและภายในที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น โดยการศึกษาหนึ่งพบว่าวัยรุ่นชายมีความสัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรงมากกว่าวัยรุ่นหญิง ล้วนแต่ถูกรอบงำด้วยวิถีคิดแบบชายเป็นใหญ่ ซึ่งมีสาเหตุมาจากความเชื่อเรื่องผู้ชายเป็นผู้นำและผู้หญิงเป็นผู้ตาม (เพ็ญประภา ภัทรานุกรม, 2551) จึงทำให้วัยรุ่นชายให้ความสำคัญกับความเป็นชายเมื่อก้าวข้ามระหว่างเด็กสู่วัยรุ่น ความเป็นชายของวัยรุ่นจะแสดงออกเพื่อเป็นการสร้างและป้องกันศักดิ์ศรีของตนเอง โดยเป็นการปลุกฝังวัฒนธรรมที่เป็นกระบวนการถ่ายทอดวัฒนธรรมหรือเป็นรูปแบบของพฤติกรรมในด้านต่างๆของวัยรุ่นเก่าให้กับคนรุ่นใหม่ส่งผลให้คนรุ่นใหม่ที่เกิดมาในสังคมใดสังคมหนึ่ง ตกอยู่ในวัฒนธรรมที่คนรุ่นเก่าช่วยๆกันสร้างขึ้น (นิยพรรณ (พลวัฒน์) วรรณศิริ, 2550) ลักษณะรูปแบบของการใช้ความรุนแรงของวัยรุ่นบางกลุ่มจึงใช้เป็นเครื่องมือของการยอมรับของกลุ่มเพื่อน เพราะวัยรุ่นส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับเพื่อน การรวมกลุ่ม การมีเครือข่ายทางสังคม การจัดกลุ่ม หรือการแบ่งแยกกลุ่ม ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกลุ่มจึงสามารถสะท้อนการเป็นผู้นำได้ เช่น ยกพวกตีกันของเด็กนักเรียน เป็นต้น ในขณะที่เดียวกันวัยรุ่นบางกลุ่มมองว่าการกระทำ ความรุนแรงเป็นการแสดงถึงอำนาจ และความน่าเกรงกลัวอีกด้วย (เพ็ญจันทร์ ประดับมุก-เซอร์เรอร์และคณะ, 2551)

นอกจากนี้มีการศึกษาเรื่องบทบาทของสภาพจิตใจต่อการพัฒนาเด็กในเชิงบวก พบว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตที่มีลักษณะทางบวกนำไปสู่ความพึงพอใจของวัยรุ่น และคนที่มีความพึงพอใจสูงมีผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจด้านบวกกล่าวคือความพึงพอใจที่เกิดขึ้นในชีวิตมีผลมาจาก รูปแบบของการเลี้ยงดู ในขณะที่เดียวกันความพึงพอใจในชีวิตยังได้เชื่อมโยงไปยังการแสดงออกของ

พฤติกรรมความรุนแรงและพฤติกรรมก้าวร้าวอีกด้วย (Park, 2004) พฤติกรรมความรุนแรงที่เกิดขึ้นสามารถมีปัจจัยอื่นๆที่มีความเกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยบุคคล ครอบครัว กลุ่มเพื่อน โรงเรียน ชุมชน และสังคม ในส่วนปัจจัยบุคคลที่ต้องการเผชิญกับเหตุการณ์รุนแรงหรือกระทบกระเทือนจิตใจ การมีสติปัญญาไม่ดี รวมถึงการมีผลการเรียนต่ำ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อการแสดงออกพฤติกรรมรุนแรงของวัยรุ่นและยังมีพฤติกรรมเกรงหรือก้าวร้าวแฝงอยู่ด้วย ในขณะที่วัยรุ่นแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวส่วนใหญ่จะมีปัญหาสุขภาพจิต มีการใช้สารเสพติด และส่งผลให้มีปัญหาทางจิตเวชตามมา ผลกระทบที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากปัญหาครอบครัว สังคม รวมไปถึงมีปัญหาคืออื่นๆ ที่ไม่ได้เป็นเพียงปัญหาบุคคล ครอบครัว หรือสังคม หากเกิดจากหลายปัจจัย ทั้งจากตัววัยรุ่นเอง และปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน โรงเรียน สังคม ค่านิยม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ที่มีผลกระทบต่อกันไปมาอย่างต่อเนื่องและทำให้วัยรุ่นบางคนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในที่สุด (ศิริไชย หงส์สงวนศรี และนางพงา ลิ้มสุวรรณ, ม.ป.ป.; กรมสุขภาพจิต, 2550)

ทุกปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องใหญ่สำหรับวัยรุ่น ปัญหาซึ่งส่งผลให้เกิดความเครียด และผลกระทบอื่นๆ ตามมา เช่น ผลการเรียนที่ไม่ดี โดนพ่อแม่หรือญาติดูค่า ซึ่งเป็นเรื่องที่ผู้ใหญ่มักให้ความสำคัญคาดหวังกับวัยรุ่น พร้อมทั้งเรื่องที่ใหญ่ห้าม คือ การไม่ให้วัยรุ่นมีแฟนในระหว่างที่เรียนหนังสือเพื่อจะได้รักษาการเรียนให้ได้ผลการเรียนที่ดี เรื่องที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นนั้นทำให้วัยรุ่นเกิดความขัดแย้งและความไม่เข้าใจกับสิ่งที่ผู้ใหญ่คาดหวัง ส่งผลให้เกิดความเครียดถึงกับคิดฆ่าตัวตาย ซึ่งวัยรุ่นไม่สามารถพูดในสิ่งที่ตนเองต้องการ และไม่สามารถระบายพูดคุยให้คนในครอบครัวได้รับฟัง ในกรณีครอบครัวที่มีลูกอยู่ในวัยเรียนเมื่อดูจากลักษณะภายนอกดูเป็นปกติเสมือนไม่มีปัญหาใดๆที่ส่งผลให้คิดฆ่าตัวตาย แต่กลับคิดฆ่าตัวตายเพียงเพราะเกิดจากความไม่เข้าใจในครอบครัวที่วัยรุ่นไม่สามารถเล่าปัญหาให้กับคนในครอบครัวฟังได้ และทำให้พ่อแม่ไม่อาจรับรู้ได้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับลูก พร้อมทั้งไม่ได้สังเกตพฤติกรรมและไม่ได้อยู่ใกล้ชิดลูกมากพอ ทำให้เกิดช่องว่างในการสื่อสารกับลูกเท่าที่ควร (วิทยากร เชียงกูล, 2552) ในช่วง 1 ปี พ.ศ. 2557 ที่ผ่านมามีในสังคมไทยเกิดเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความรุนแรง โดยวัยรุ่นเป็นผู้กระทำความรุนแรงกับสมาชิกในครอบครัว สาเหตุเนื่องมาจากถูกตำหนิทำให้มีความรู้สึกน้อยใจพ่อแม่ และมองว่าพ่อกับแม่รักลูกไม่เท่ากัน รวมถึงเกิดความเครียดที่ถูกรบกวนด้วยคดีการเรียน จึงรู้สึกเก็บกดและสั่งสมมาเรื่อยๆทำให้เกิดความขัดแย้งในครอบครัวส่งผลให้กระทำความรุนแรงและสมาชิกในครอบครัวเกิดขึ้น ผลที่เกิดจากการกระทำความรุนแรงส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวเสียชีวิต (ทีมข่าวอาชญากรรม, 2557ก, 2557ข)

แสดงให้เห็นว่าการกระทำความรุนแรงของวัยรุ่นอาจมีสาเหตุมาจากลักษณะของเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและความคิดจากวัยเด็กไปเป็นวัยรุ่น ในช่วงที่เกิดการเปลี่ยนแปลง

จะมีช่องว่างระหว่างวัยเริ่มมีความรับผิดชอบตัวเองมากขึ้น ทำให้วัยรุ่นต้องรับมือกับการปรับตัวทางอารมณ์และสังคมอย่างมาก รวมทั้งครอบครัวที่เป็นสาเหตุหนึ่งทำให้เกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิดขึ้น เพียงเพราะการไม่สามารสื่อสารกับคนในครอบครัวให้เข้าใจกัน และความรักความเอาใจใส่ที่มีให้ลูกแต่ละคน เกิดความไม่เท่ากัน เกิดการเปรียบเทียบซึ่งกันและกัน ทำให้ลูกมีความไม่มั่นใจในตนเองและคิดว่าตนเองไม่ดีพอ เกิดการวิตกกังวล กังวล กัด กัด ส่งผลให้เกิดการนับถือตนเองต่ำ และหาทางออกโดยการใช้ความรุนแรงในการต่อต้านหรือเพื่อเรียกร้องความสนใจมากกว่าที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นที่ยอมรับของครอบครัว

อย่างไรก็ตามการนับถือตนเองถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าสนใจที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรม ความรุนแรง โดยคนเราทุกคนต้องการรู้สึกถึงตนเองมีคุณค่า มีความภูมิใจนับถือในตนเอง เพราะคนที่มีความรู้สึกพึงพอใจในตนเองจะรู้สึกมีความสุขเช่นกัน จึงทำให้การนับถือตนเองเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากต่อความสุข เนื่องจากการนับถือตนเองสามารถส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของวัยรุ่นไปในด้านบวก ทำให้สามารถสะท้อนให้เห็นว่าเมื่อคนที่มีความสุข การแสดงออกพฤติกรรมรุนแรงจะไม่เกิดขึ้นตาม ฉะนั้นการมีพฤติกรรมของวัยรุ่นที่เป็นไปในทิศทางบวกมีผลต่อความสุข เช่น การให้ความช่วยเหลือผู้อื่นที่ไม่ใช่คนในครอบครัว/ญาติ การให้โอกาสผู้อื่นก่อนตนเอง รวมถึงการยกโทษและให้อภัยอย่างจริงใจต่อผู้สำนึกผิด แสดงให้เห็นถึงปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงสะท้อนถึงลักษณะของสุขภาพจิต (รศรินทร์ เกรย์ และคณะ, 2553) โดยลักษณะปัจจัยภายในแสดงให้เห็นว่า คนที่มีความนับถือตนเองต่ำ จะเผชิญกับอาการซึมเศร้า อาการวิตกกังวลหรือโรควิตกกังวล มีแนวโน้มอยู่ด้วยความกลัวและความรู้สึกสิ้นหวัง ส่วนใหญ่มักพบว่าเพศหญิงมีโอกาสวิตกกังวลมากกว่าเพศชาย และลักษณะปัจจัยภายนอกแสดงให้เห็นว่ามีพฤติกรรมที่เหลวไหล เช่น การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมเช่นนี้มีความสัมพันธ์ต่อการแสดงออกของพฤติกรรมก้าวร้าว ในขณะที่วัยรุ่นที่นับถือตนเองสูงมีพฤติกรรมความก้าวร้าวมากขึ้น และมีปัญหาในการดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้นกว่าคนที่นับถือในตนเองต่ำ เมื่อรู้สึกผิดหวังหรือไม่ได้เป็นไปอย่างที่ตั้งใจ (Rosenfield et.al, 2005)

การนับถือตนเองทุกคนล้วนมีความต้องการหรือความภาคภูมิใจในตนเองของกลุ่มในสังคมที่ตนเองอยู่ ในกรณีนักเรียนที่ได้คะแนนในกลุ่มไม่ดี คือ มีการสอบตกประจำ ส่งผลให้ไม่ได้รับการยอมรับนับถือจากคนอื่นหรือจากเพื่อนในกลุ่ม เกิดการล้อเลียนหรือไม่ให้กลุ่ม ส่งผลให้พวกเขาที่ติดสุรา ยาเมา และหันไปคบเพื่อนต่างโรงเรียนที่นำไปสู่พฤติกรรมเกเร เพียงเพราะต้องการให้คนอื่นนับถือตนเองพร้อมกับถูกยกย่องว่าตนเป็นคนเก่ง คนกล้า คนดี มากพอกับการยกย่องคนเก่ง (จิรภา เกตุกาหลง, 2546) หากวัยรุ่นที่มีการนับถือตนเองสูงจะส่งผลต่อความสุขมากกว่าผู้ที่นับถือตนเองต่ำ อาจสะท้อนความสุขในรูปแบบของความไม่ก้าวร้าวและไม่นำไปสู่การกระทำความ

รูนแรง (Gray et.al, 2011) และการศึกษาของจิรภา เกตุกาหลง ได้ศึกษาวิเคราะห์บทความของ Andrew Sullivan (2002) ทำการศึกษาจากอาจารย์ที่สอนนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง พบว่าส่วนมากนักเรียนที่มีพฤติกรรมเกเรมักจะ ไม่ชอบการกระทำที่ผู้อื่นขัดใจหรือทำให้ตนเองไม่พอใจ ส่งผลที่ตามมา คือก่อให้เกิดอาชญากรรมหรือถูกชักนำให้กระทำความผิด ในส่วนนักศึกษาที่มีความนับถือตนเองสูงและได้คะแนนในกลุ่มดีมาก จะมีพัฒนาการการเห็นคุณค่าในตนเอง แต่ในขณะที่เดียวกันยังมีลักษณะของการต่อต้านอย่างลึกๆเมื่อตนเองได้คะแนนระดับปานกลาง หรือคะแนนที่ต้องปรับปรุง ทำให้กลายเป็นคนที่มีอารมณ์โกรธขึ้นมา

จากการศึกษาข้างต้นที่กล่าวมาแสดงถึงลักษณะนิสัยของวัยรุ่น ลักษณะพฤติกรรมของวัยรุ่น รวมถึงปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ในขณะที่มุมมองของวัยรุ่นมองว่าพฤติกรรมความรุนแรงเป็นเพียงพื้นที่ในการแสดงความเป็นตัวตน ความรู้สึกมีอำนาจ การยอมรับในกลุ่ม และการรู้มีพลังเมื่อมีการใช้ความรุนแรง ในปัจจุบันนี้ความรุนแรงในวัยรุ่นไทยกำลังเป็นปัญหาที่ขยายวงกว้างและทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นทุกวันนี้พฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียนจึงเป็นพฤติกรรมที่น่าสนใจในการศึกษาครั้งนี้และเพื่อศึกษาว่าปัจจัยอะไรที่ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมความรุนแรงและเพื่อวิเคราะห์ว่าการนับถือตนเองมีอิทธิพลทำให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียนมากน้อยแค่ไหน รวมถึงเพื่อต้องการเปรียบเทียบพฤติกรรมความรุนแรงในเขตพื้นที่เมืองใหญ่และในจังหวัดภูมิภาค มีความแตกต่างกันอย่างไรหรือไม่อย่างไร ซึ่งพฤติกรรมความรุนแรงไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบไหนก็ตามย่อมมีผลกระทบต่อสังคม ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ผลกระทบที่เกิดจากความรุนแรงเป็นสิ่งที่ทุกคนในสังคมย่อมไม่อยากจะเกิดขึ้น อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเอาใจใส่ดูแลพฤติกรรมของวัยรุ่นร่วมกันให้มากขึ้น หากมีการปล่อยปะละเลยพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นก็ยังคงดำรงอยู่ต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1. พฤติกรรมความรุนแรงในเขตพื้นที่เมืองใหญ่ (กรุงเทพมหานคร) และในจังหวัด ภูมิภาค มีความแตกต่างกันอย่างไรหรือไม่อย่างไร
2. ปัจจัยอะไรที่เป็นตัวกำหนดให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมความรุนแรง
3. การนับถือตนเองส่งผลต่อวัยรุ่นให้มีพฤติกรรมความรุนแรงจริงหรือไม่ และการนับถือตนเองของวัยรุ่นไทยอยู่ในระดับใดและมีผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงในระดับใด

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบสถานการณ์พฤติกรรมความรุนแรงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกับเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน
3. เพื่อวิเคราะห์การนับถือตนเองที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น

1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการศึกษาที่ได้สามารถระบุกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในแก้ปัญหาป้องกัน และควบคุมเพื่อลดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นได้อย่างถูกต้อง
2. ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษานี้ไปกำหนดนโยบายในการวางแผนและรับมือกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นได้อย่างถูกวิธี
3. สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปเผยแพร่ให้สถาบันครอบครัวและโรงเรียนที่มีวัยรุ่นได้สังเกตพฤติกรรมของบุตรหลาน หากวัยรุ่นมีลักษณะเบื้องต้นที่จะนำไปสู่พฤติกรรมความรุนแรงสามารถหาวิธีการรับมือกับวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมที่นำไปสู่ความรุนแรงได้อย่างประณีประนอม

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้เพื่อต้องการศึกษาพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น และปัจจัยก่อให้เกิดการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงออกมา

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ที่มีอายุตั้งแต่ 13-18 ปี ทั้งหมด 8 โรงเรียน จำนวนทั้งหมด 1,204 คน โดยแยกเป็นเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีจำนวนนักเรียน 631 คน และในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มีจำนวนนักเรียน 573 คน

1.5.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

โรงเรียนอยู่ในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร 4 แห่ง ในเขตพระนคร เขต มีกะสัน เขตคูสิตและเขตบางซื่อ โรงเรียนอยู่ในเขตจังหวัดนครสวรรค์ 4 แห่ง ในอำเภอตากาลี และ อำเภอตากฟ้า

1.5.4 ขอบเขตด้านระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จากโครงการความร่วมมือในการใช้เครื่องมือสื่อการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมสุขภาพจิตในกลุ่มนักเรียนและผู้ปกครอง ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2554 (ระหว่าง เดือนพฤษภาคม-มิถุนายน 2554)

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การนับถือตนเอง หมายถึง ความรู้สึกภาคภูมิใจในตัวเอง โดยใช้แบบประเมินสุขภาพจิตของโครงการความร่วมมือในการใช้เครื่องมือสื่อการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมสุขภาพจิตในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นและผู้ปกครอง

วัยรุ่นในโรงเรียน หมายถึง กลุ่มนักเรียนวัยรุ่นที่อยู่ในโรงเรียนสามัญและอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนต้นที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ที่มีอายุ 13-18 ปี

พฤติกรรมความรุนแรง หมายถึง การใช้คำพูดจนถึงการทำร้ายร่างกาย เป็นพฤติกรรมหรือการกระทำใดๆ ก็ตามที่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล ทั้งทางร่างกาย วาจา จิตใจ หรือทางเพศ และนำมาซึ่งอันตรายหรือความทุกข์ทรมานต่อผู้ถูกกระทำทั้งด้านร่างกายและจิตใจ และการเคยมีประสบการณ์การกระทำรุนแรง (ไม่ว่าต่อใครก็ตาม)

การสื่อสารในครอบครัว หมายถึง สมาชิกในครอบครัวมีการพูดคุยกันอย่างสม่ำเสมอ กล่าวพูดในสิ่งที่ไม่ชอบเมื่อมีปัญหาสามารถปรึกษากัน และหาแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว หมายถึง ครอบครัวที่มีการแสดงออกถึงความรักใคร่เอ็นดูต่อกัน ให้ความสำคัญต่อความรู้สึกของสมาชิกในครอบครัวและทุกคนในครอบครัวให้ความสนใจเมื่อเรื่องนั้นเป็นเรื่องใหญ่สำหรับสมาชิกในครอบครัว ครอบครัวมีความรักใคร่ปรองดองพร้อมทั้งสามารถระบายความทุกข์ใจให้คนในครอบครัวฟังได้

ความสัมพันธ์ทางสังคม หมายถึง การใส่ใจในความรู้สึกของคนอื่น สามารถให้คนอื่นพึ่งพาได้เมื่อไม่สบายใจ เสียใจ หรืออารมณ์ไม่ดี รวมไปถึงการพยายามทำตัวเป็นมิตรแบ่งปันสิ่งของให้คนอื่น ใจดีกับเด็กที่เล็กกว่าและพร้อมอาสาช่วยเหลือคนอื่น

สัมพันธภาพกับเพื่อน หมายถึง พฤติกรรมด้านบวก คือ การมีเพื่อนสนิทและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนในกลุ่ม และพฤติกรรมด้านลบ คือ อาจถูกล้อเลียนหรือโดนรังแกบ้าง ส่งผลทำให้ชอบอยู่กับตัวเอง เล่นคนเดียวหรืออยู่ตามลำพังและอาจจะเข้ากับวัยผู้ใหญ่ได้ดีกว่าวัยเดียวกัน

พฤติกรรมเกรง หมายถึง ลักษณะของการมีเรื่องทะเลาะวิวาทบ่อย โกรธรุนแรงและมักอารมณ์เสีย และสามารถบอกให้คนอื่นทำตามที่ตนเองต้องการได้ ในขณะที่เด็กก็มักทำตามที่คุณอื่นบอก รวมถึงมีลักษณะการโกหกหรือขี้โกงบ่อย และเอาของคนอื่นที่อยู่ในบ้าน โรงเรียน หรือที่อื่น

พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิ หมายถึงลักษณะพฤติกรรมที่ไม่สามารถนั่งนานๆได้ อยู่ไม่นิ่ง อยู่ไม่สุข วุ่นวาย วอกแวกง่าย รวมไปถึงรู้สึกไม่มีสมาธิ ในทางตรงกันข้ามคนที่มีความประพฤติจะคิดก่อนทำ ทำงานได้จนสำเร็จ มีสมาธิในการทำงาน และความตั้งใจในการทำงาน

พฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจ หมายถึง คนที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจด้านบวก คือ รู้สึกพึงพอใจในชีวิต รู้สึกสบายใจ คนที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจลบ คือ จะรู้สึกเบื่อหน่ายท้อแท้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน รู้สึกผิดหวังในตนเอง และรู้สึกว่าชีวิตมีแต่ความทุกข์

1.7 ข้อจำกัดการวิจัย

เนื่องจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ตัวแปรด้านโครงสร้างของครอบครัวของวัยรุ่น และตัวแปรด้านชุมชน ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น จึงไม่สามารถนำตัวแปรเหล่านี้มาทำการศึกษาคั้งนี้ เนื่องจากในการศึกษาใช้ชุดข้อมูลของ โครงการความร่วมมือในการใช้เครื่องมือสื่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสุขภาพจิตในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นและผู้ปกครอง ที่นำมาศึกษาไม่ได้เก็บข้อมูลด้านครอบครัวและชุมชนไว้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ 1. เพื่อเปรียบเทียบสถานการณ์พฤติกรรมความรุนแรงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกับเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน และ 3. เพื่อวิเคราะห์การนับถือตนเองที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ในบทนี้กล่าวถึงการศึกษาค้นคว้า แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดความรุนแรงและความก้าวร้าว
- 2.2 ปัจจัยความก้าวร้าว
- 2.3 การนับถือตนเอง
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กรอบแนวความคิด
- 2.6 สมมติฐานการวิจัย

2.1 แนวคิดความรุนแรงและความก้าวร้าว

ความก้าวร้าวจากการศึกษาของสตอร์ (กรมสุขภาพจิต, 2550) ได้อธิบายว่า ความก้าวร้าวมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตไว้เพื่อให้มีชีวิตอยู่และสามารถดำรงเผ่าพันธุ์ไว้ ซึ่งความก้าวร้าวเป็นหน้าที่พื้นฐาน โครงสร้างของวิวัฒนาการการเจริญเติบโต การสืบพันธุ์ และโดยธรรมชาติของความก้าวร้าวมีไว้เพื่อป้องกันตนเองที่เป็นสิ่งที่คิดตัวมาแต่กำเนิด ความก้าวร้าวในมนุษย์ยังเป็นลักษณะที่มีค่าในทางชีววิทยา เช่นเดียวกับความก้าวร้าวในสัตว์ชนิดอื่น ดังนั้นสิ่งที่ควรกำจัดไม่ใช่ความก้าวร้าว แต่เป็นในลักษณะของความรุนแรง (violence) ที่มีความร้ายแรง

นพมาศ อึ้งพระ (2553) ให้ความหมายความก้าวร้าวว่า เป็นพฤติกรรมทางกายหรือทางวาจาที่ตั้งใจทำร้ายผู้อื่น รวมถึงการเตะ การตบหน้า การข่มขู่ การดูถูกเหยียดหยาม การนินทาว่าร้าย รวมไปถึงการทำลายทรัพย์สิน การโกหก และพฤติกรรมอื่นที่ต้องการทำร้ายผู้อื่น ล้วนเป็นความก้าวร้าวเช่นเดียวกัน สิริอร วิชชาวุธ และคณะ (2554) กล่าวว่า ความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมทางกายหรือทางวาจาที่ตั้งใจทำร้ายผู้อื่น ยกเว้นการทำร้ายที่ไม่ได้ตั้งใจ และนักจิตวิทยาได้แบ่งความก้าวร้าว

ออกเป็น 2 แบบคือ แบบแรกความก้าวร้าวแบบปองร้ายคือเกิดจากความต้องการทำร้าย และแบบสุดท้ายความก้าวร้าวแบบที่มีเป้าหมายอื่นคือมีการทำร้ายแต่ทำร้ายแบบมีเป้าหมายอื่นที่มีการวางแผนไว้อย่างดี

ในขณะที่พฤติกรรมความก้าวร้าวและความรุนแรงในเด็กและวัยรุ่น (Violence and Aggression) การมีพฤติกรรมและความคิดดังกล่าว เป็นปัญหาทางสุขภาพ เนื่องจาก ไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการบาดเจ็บโดยตรงแล้ว อาจทำให้เกิดปัญหาตามมาอีกมากมาย เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สารเสพติด เกิดอุบัติเหตุ ประพฤติผิดทางเพศ ติดโรคทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ และการตั้งครกที่ไม่ว่าเพียงประสงค์ในวัยรุ่น ทั้งนี้ไม่รวมถึงปัญหาที่มีผลกระทบต่อการเรียนรู้ ครอบครัว และสังคม หากมองถึงลักษณะของการเกิดความก้าวร้าวในเด็กพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกมานั้นเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการถูกรบกวนทำให้เกิดความโกรธด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การถูกกลั่นแกล้ง การข่มขู่และการถูกละเลยไม่ให้ความสำคัญ เป็นต้น เมื่อถูกรบกวนให้โกรธมากขึ้นเกิดการสั่งสมความโกรธไว้ภายในและแสดงอารมณ์ออกมาในทางลบ พร้อมทั้งเกิดเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวแสดงออกมาให้เห็น เนื่องจากปกติเด็กในวัยนี้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย รวมไปถึงฮอร์โมนภายในร่างกายซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงส่งผลไปยังสภาพจิตใจ อารมณ์ ในขณะที่เรื่องเพื่อนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเด็กวัยนี้เด็กเริ่มมีสังคมนอกบ้านมากขึ้นมีการเข้ากลุ่มเลียนแบบเพื่อน ทำตามเพื่อน และเชื่อฟังผู้นำกลุ่ม ดังนั้นหากเด็กวัยรุ่นที่มีปัจจัยเสี่ยง เช่น ครอบครัวแตกแยกขาดการดูแลเอาใจใส่ ใกล้ชิด และมีกลุ่มเพื่อนที่นิยมใช้ความรุนแรงและมีการใช้สารเสพติด จะมีโอกาสเกิดปัญหาซับซ้อนที่รุนแรงและเรื้อรังรวมทั้งมีพฤติกรรมในรูปแบบของอันธพาลหรือการต่อต้านสังคมเกิดขึ้น เป็นต้น (รัตโนทัย พลับรู้งการ, ม.ป.ป.) นักจิตวิทยาได้กล่าวถึงสาเหตุของความรุนแรงว่ามาจากหลายองค์ประกอบ ดังนี้

2.1.1 ลักษณะทางบุคลิกภาพตามทฤษฎีบุคลิกภาพของคาร์ล จี จุง ได้แบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 3 ประเภทดังนี้ ประเภทแรกบุคลิกภาพแบบเก็บตัวเป็นลักษณะที่คิดแต่เรื่องของตนเองมากกว่าเรื่องของคนอื่น มีอาการแผลงของความวิตกกังวล หงุดหงิด ขี้อายไม่ชอบเข้าสังคม ชอบเก็บตัวอยู่คนเดียว รวมไปถึงอารมณ์ค่อนข้างอ่อนไหว นับว่าเป็นลักษณะของคนที่มีการนับถือตนเองต่ำ ไม่กล้าที่จะเผชิญหน้าประเภทที่สองบุคลิกแบบเปิดเผยเป็นลักษณะของคนที่เปิดเผย ชอบเข้าสังคม ในขณะที่อารมณ์และนิสัยเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ และประเภทสุดท้ายบุคลิกภาพแบบกำกึ่ง เป็นลักษณะเข้าสังคมบ้างเป็นบางครั้ง และไม่เก็บตัวมากเกินไป (จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์, 2556)

นักจิตวิเคราะห์ Karen Horney คาร์เรน ฮอร์เนย์ (1885 – 1953) (จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์, 2556) จัดกลุ่มลักษณะของมนุษย์คล้ายกับคาร์ล จี จุง คือ แบ่งออกได้เป็นสามประเภท ตามพื้นฐานของความวิตกกังวลและอาการทางจิตประสาทของมนุษย์ ซึ่งสามารถจัดกลุ่มได้ 3 กลุ่มดังนี้

กลุ่มแรกคือบุคลิกภาพแบบยอมคน (Compliance Type) มีลักษณะยอมจำนนต่อสถานการณ์ที่ไม่กล้าสู้คน ไม่กล้าขัดใจใครเช่น ความต้องการสานสัมพันธ์และได้รับการยอมรับยกย่อง ทำให้ผู้อื่นพอใจและให้เขายอมรับตนเอง (affection and approval) ความต้องการคู่ และต้องการให้มีผู้ที่ดูแลปกป้องตนเอง ต้องการความรัก (partner) และต้องการ ให้มีคนที่คอยสั่ง (restrict one's life to narrow borders) กลุ่มที่สองคือบุคลิกภาพแบบก้าวร้าว (Aggression Type) แสดงการใช้อำนาจเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ตนเองต้องการ เป็นการแสดงออกทางวาจาหรือกำลังกายเช่น ความต้องการอำนาจ ที่จะคอยควบคุมผู้อื่น (need for power, for control over others)ต้องการมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ให้ผู้อื่นกระทำตาม (to exploit others and get the better of them) ต้องการการยอมรับทางสังคม และความภาคภูมิใจ (social recognition or prestige) ความต้องการได้รับการชื่นชม พร้อมทั้งเป็นคนสำคัญ และมีคุณค่า (personal admiration) ต้องการความสำเร็จ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องการความเป็นที่หนึ่ง (personal achievement) และกลุ่มสุดท้ายคือบุคลิกภาพแบบหลีกเลี่ยง (Withdrawal Type) เป็นลักษณะของการถือตัว ไม่สูงส่งกับใคร เมื่อมีปัญหาจะถอยออกมาอยู่ลำพังคนเดียว ได้แก่ ความต้องการความเป็นอิสระ (self-sufficiency and independence) ความต้องการความสมบูรณ์แบบ (perfection and unassailability) (จิราภรณ์ ตั้งจิตติภาภรณ์, 2556)

เมื่อพิจารณาในจิตวิทยาทั่วไปบุคลิกภาพของวัยรุ่น มีหลายลักษณะมองว่าเป็นบุคลิกภาพที่ผิดปกติที่แสดงออกมาในรูปแบบของพฤติกรรมต่อคนอื่น ได้แก่หนึ่งบุคลิกภาพแบบพึ่งพิง (Dependent Personality) เป็นลักษณะที่ต้องพึ่งพิงคนอื่น ไม่ค่อยชอบช่วยเหลือตนเอง ไม่ชอบที่จะทำงานหนัก เป็นคนพุดมากจู้จี้ขี้บ่น เมื่อไม่ได้ตั้งใจก็จะเกิดอาการน้อยใจหรือเสียใจอย่างรุนแรง บุคลิกภาพแบบต่อต้านสังคม (Antisocial Personality) เป็นลักษณะของคนที่มีความขัดแย้งทางสังคมไม่เห็นด้วยกับการกระทำที่สังคมกำหนดไว้ เป็นคนเห็นแก่ตัว เอาแต่ใจตนเอง ขาดความรับผิดชอบชอบหาเหตุผลเข้าข้างตนเองเมื่อตนเองทำผิด และสองบุคลิกภาพแบบยอมคนก้าวร้าว (Passive-Aggressive Personality) เป็นลักษณะของคนที่ยึดถือความรู้สึกโกรธ เคียดแค้น ก้าวร้าว เอาไว้ในใจ โดยที่ยังไม่ได้แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมออกมา แต่จะแสดงพฤติกรรมที่สังคมยอมรับได้ เช่น การถอน การเหวี่ยง การขัดขวาง การไม่ให้ความร่วมมือ และการไม่พอใจที่แสดงออกทางสีหน้าท่าทาง ส่วนสามบุคลิกภาพแบบก้าวร้าว (Explosive Personality) เป็นบุคลิกภาพที่มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเมื่อมีลักษณะของการขัดใจ ไม่ได้ตั้งใจจะเกิดอารมณ์โกรธออกมาอย่างรุนแรงในลักษณะของพฤติกรรมก้าวร้าวโดยไม่สามารถควบคุมสติของตนเองได้ และทอช (Toch, 1969) อังโน นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2551) สนใจศึกษาหาสาเหตุของพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่าประเภทของบุคคลที่ชอบใช้ชีวิตเกี่ยวข้องกับความก้าวร้าวในระดับต่างๆ ได้แบ่งกลุ่มบุคคลออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มแรกประเภทปกป้องภาพพจน์ของตนเอง คือ มีความคิดที่มองว่าไม่มีใครเป็นมิตรกับตน

ทุกคนอาจจะทำร้ายหรือเล่นงานตน หากมีเรื่องเกิดขึ้นกับตนเองจะตอบโต้ออกไปอย่างรุนแรง ถ้าหากไม่มีใครหาเรื่องตน อาจเป็นฝ่ายไปหาเรื่องบุคคลอื่นทำให้ทุกคนอยากหลีกเลี่ยง หรือไม่อยากอยู่ใกล้ ถือว่าเป็นบุคคลที่ไม่น่าคบบุคคลเหล่านี้ ได้แก่ นักเลง อันธพาล กลุ่มที่สองประเภทอวดอ้างอำนาจ คือ คนที่คิดว่าตนเองเป็นใหญ่ไม่มีใครหรือสิ่งใดทำให้ความยิ่งใหญ่ของบุคคลนั้นลดลงไปได้ ส่วนมากบุคคลประเภทนี้มักจะแสดงพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับความก้าวร้าวเพราะคิดว่าเป็นวิธีที่จะพิสูจน์คุณค่าของตัวเอง บุคคลเหล่านี้ คือ เจ้าพ่อ ในขณะที่บุคลิกภาพแบบท้อแท้ (Asthenic Personality) เป็นลักษณะของทีที่ซึมเศร้า ท้อแท้เบื่อหน่ายทำอะไรนิดหน่อยก็บ่น เหนื่อยง่าย ขาดความอดทน (จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์, 2556) จะเห็นได้ว่าคนที่มีบุคลิกภาพแบบ ก้าวร้าว หุนหัน ระวังความโกรธไม่ได้ เป็นพวกต่อต้านสังคม หรือมีปัญหาในการเข้าสังคม รวมถึงมีความผิดปกติทางอารมณ์และมักจะก่อความรุนแรงได้ง่าย

2.1.2 ลักษณะพฤติกรรมที่มีต่อสิ่งเร้า เป็นความรุนแรงประเภทที่มีสิ่งเร้าเป็นตัวกระตุ้นให้อาชญากรลงมือกระทำความรุนแรง เช่น การด่าทอ การทำร้าย การทุบตี หรือการฆ่าคู่สามีหรือภรรยาเนื่องจากเหยื่อเป็นผู้ที่ทำร้าย หรือด่าว่าให้อีกฝ่ายเจ็บช้ำน้ำใจสะสมความแค้น จนลงมือทำร้าย แม้แต่การฆ่าภรรยาส่วนหนึ่งมาจากสาเหตุนี้ตามทฤษฎีมนุษยนิยมของ Abraham H. Maslow (1908-1970) (สิริอร วิชชาวุธ และคณะ, 2554) พฤติกรรมของเหยื่อเมื่อเทียบกับทฤษฎีมนุษยนิยมจะอยู่ในลำดับความต้องการในขั้นที่ 2 กล่าวว่าการต้องการความ มั่นคงปลอดภัย (Safety and Security Needs) เป็นความต้องการที่จะมีชีวิต ที่มั่นคง ปลอดภัย คนเราต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตเมื่อนุษย์มีการอยู่ในรอดในสังคม ความต้องการทางด้านความปลอดภัยเป็นปัจจัยขั้นต่อมา เพื่อให้เกิดความปลอดภัยด้านต่างๆ ในชีวิตและทรัพย์สิน ในปัจจุบันนี้ได้มีการทำประกันภัยหรือประกันชีวิตกันมากขึ้น

2.1.3 ลักษณะของการรวมกลุ่มทางสังคม ตามทฤษฎีมนุษยนิยมของ Abraham H. Maslow (1908-1970) (สิริอร วิชชาวุธ และคณะ, 2554) อยู่ในลำดับความต้องการในขั้นที่ 3 กล่าวว่าการต้องการความรักและการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม (Love and Belonging Needs) เป็นความต้องการที่มนุษย์เมื่อเข้าไปอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งก็เพื่อต้องการให้ตนเป็นที่รักและยอมรับของคนในกลุ่มที่ตนอยู่ทำให้เกิดการปรับตัวทางสังคม เพื่อให้เกิดพฤติกรรมที่ดีและมีคนรัก สิ่งสำคัญของการเป็นที่ยอมรับคือความรักความเข้าใจ ความเห็นใจ มีความนับถือซึ่งกันและกัน ฉะนั้นพฤติกรรมก้าวร้าวที่เกิดจากการรวมกลุ่มทางสังคม เช่น แฟนบอลที่ดูบอลและต่างเชียร์ทีมโปรดของตน เมื่อเกิดความผิดหวังในทีมที่ตนเชียร์มักจะทะเลาะวิวาท และหันมาทำร้ายฝ่ายตรงข้ามอย่างเต็มที่ สังคมได้นำเสนอ รวมไปถึงกลุ่มวัยรุ่นที่รวมตัวกัน เช่น กลุ่มวัยรุ่น มีการทะเลาะวิวาทระหว่างกลุ่มนักเรียนที่

เป็นอรักัน มีการแก้แค้นระหว่างสถาบัน ก่อความวุ่นวายมีวัยรุ่นบาดเจ็บ และเสียชีวิตหลายคน กลุ่มคนที่โกรธแค้น

นอกจากนี้การรวมกลุ่มทำให้เกิดการมีตัวตน มีความน่าเชื่อถือ และนำไปสู่การนับถือตนเอง อยู่ในลำดับความต้องการขั้นที่ 4 ของทฤษฎีมนุษย์นิยมหากคนที่มีการนับถือตนเองต่ำจะมีจิตใจที่อ่อนไหวง่าย เมื่อถูกคุกคามก็เดี๋ยวก็ชกต่อยทำร้ายกันเหมือนในกรณีนักเรียนอาชีวะ ให้ความสำคัญกับเรื่องศักดิ์ศรีมาก เพราะอยากมีค่านับถือตนเอง ขณะเดียวกันก็ต้องการให้ค่านับถือตนเองถึงแม้ว่าสิ่งที่ทำนั้นไม่ถูกต้อง แสดงพฤติกรรมไม่ดี ส่งผลให้เกิดปัญหาสังคม อย่างไรก็ตามการทำให้คนยกย่องนับถือ มีหลากหลายวิธีที่สามารถสร้างเอกลักษณ์ในทางที่ดี คือ การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์และถูกต้อง กล้าตัดสินใจและแก้ไขปัญหาคด้วยตนเอง รู้จักทดลองบทบาทต่างๆ ที่สังคมกำหนดให้ รู้จักตั้งเป้าหมายในการทำงานให้ได้ผลสำเร็จ รู้จักเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี มีอุดมคติและมีความศรัทธาต่อตนเอง ถ้าหากได้เปิดโอกาสให้วัยรุ่นได้ทดลองเพื่อการประสบการณ์ในขอบเขตที่ไม่จำกัดความคิดมากเกินไป วัยรุ่นย่อมจะปรับตัวได้สำเร็จและเกิดการรู้จักตนเองอย่างถูกต้องและเหมาะสม วัยรุ่นต้องการสร้างเอกลักษณ์เพื่อรักษาหรือสร้างใหม่ในเวลาที่ยังกำลังเปลี่ยนแปลงไป เกณฑ์พื้นฐานของบุคลิกภาพในชีวิตของวัยรุ่นคือเอกลักษณ์ และเอกลักษณ์เป็นตัวกลางในการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพของวัยรุ่นเช่นกัน (จตุรพร ลิมมั้นจริง, 2549) รวมไปถึงคนที่มึลักษณะประเภทปกป้องชื่อเสียง คือ คนที่พยายามทำให้คนอื่นหรือเพื่อนร่วมกลุ่มมองว่าเป็นถูกผู้ชายตัวจริง ไม่อยากให้คนอื่นมองว่าเป็นคนขี้ขลาดตาขาวหรือเพื่อนๆ ในกลุ่มล้อเลียน แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาเพื่อพิสูจน์ให้คนอื่นได้เห็นเพื่อลบล้างคำกล่าวหา (นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2551)

2.1.4 ผู้ที่ดื่มสุราและใช้สารเสพติดมักจะก้าวร้าวมากขึ้น การดื่มสุราทำให้ขับรถเร็ว ส่วนการใช้สารเสพติดนั้นก็ป็นสิ่งหนึ่งก่อกำให้เกิดความรุนแรง การต้องการเสพยาหรือต้องการเงินเพื่อนำไปซื้อยาทำให้อาจเกิดอาชญากรรมตามมา เช่น จี้ ปล้น ฆ่าเพื่อต้องการทรัพย์สิน ในเรื่องของการพัฒนาการวัยรุ่น แนวคิดของอิริคสัน (Erik H. Erikson, 1959) อ้างในจตุรพร ลิมมั้นจริง (2549) โดยการสร้างเอกลักษณ์ของวัยรุ่น คือ ลักษณะการสร้างเอกลักษณ์ในทางที่ไม่ดี คือ บทบาทที่มีคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การทำร้ายตนเอง (การอดอาหารหรือการเสพยาเสพติด) หรือบทบาทที่สังคมไม่เห็นด้วย ได้แก่ อาชญากรรม ซึ่งบทบาทเหล่านี้สังคมจะมีการลงโทษที่รุนแรงตามมา

2.1.5 ลักษณะทางสิ่งแวดล้อม ย่อมทำให้ผู้ที่ตกอยู่ในสิ่งแวดล้อมแห่งความรุนแรง รับเอาความรุนแรงนั้น หรือสิ่งแวดล้อมที่กระตุ้นให้เกิดความรุนแรง เช่น การอยู่ท่ามกลางฝูงชนที่แออัดยัดเยียด อากาศร้อน เสียงดัง ความกดดันทางจิตใจ ความกดดันทางสังคม ส่วนการดูภาพยนตร์

หรือคู่วิวที่เผยแพร่ความรุนแรงยังเป็นข้อถกเถียงกันว่าทำให้คนคู่มิพฤติกรรมรุนแรงเกิดขึ้นหรือไม่ อย่างไรก็ตามแนวคิดของอัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura, 1997) อ้างใน สิริอร วิชชาวุธ และคณะ (2554) ได้อธิบายความก้าวร้าวด้วยทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม บุคคลสามารถเรียนรู้การมีพฤติกรรมก้าวร้าวด้วยประสบการณ์ที่ทำแล้วเกิดสำเร็จและได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการ รวมไปถึงเป็นการเรียนรู้จากการสังเกตการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมได้แก่ครอบครัว เด็กที่มาจากครอบครัวที่ถูกลงโทษรุนแรงจะมีความก้าวร้าวกับบุคคลอื่น และครอบครัวที่มีความรุนแรงกับเด็กส่งผลให้เมื่อเด็กโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่จะส่งผลให้ทำร้ายลูกต่อกลายเป็น วัฏจักรของความรุนแรงในครอบครัว ในขณะที่เดียวกันสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบบ้าน เป็นปัจจัยที่ทำให้ได้รับความก้าวร้าวได้เช่นกันอย่างในวัฒนธรรมหลักของสังคมที่นิยมชายที่มีลักษณะแข็งกร้าว ไม่เกรงกลัวต่อสิ่งใดส่งผลให้ความรุนแรงเกิดขึ้นในวัฒนธรรมย่อยของวัยรุ่นที่สร้างขึ้นในกลุ่ม เช่น ในการแข่งขันกีฬาฟุตบอลที่มักก่อให้เกิดความรุนแรงของแฟนบอล และเด็กอาชีวะที่เน้นเรื่องศักดิ์ศรี เป็นต้น

สิ่งแวดล้อมอีกประการหนึ่ง คือ เนื้อหาความรุนแรงของสื่อทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวเพราะเกิดการเลียนแบบ การเตรียมการคิด หลังจากได้รับสื่อความก้าวร้าวและความรุนแรงเข้าไป ทำให้เกิดการจดจำภาพพอถึงเวลาที่เหมาะสมก็จะแสดงออกมาในลักษณะที่ไม่เหมาะสมดังตัวอย่างในละครที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว เช่น พระเอกต่อสู้กับศัตรู ผู้บอยครั้งทำให้ชินชา นั่นคือการดูการแสดงความก้าวร้าวมากๆทำให้เกิดความชินชา เมื่อเวลาเห็นคนทำร้ายกันก็จะรู้สึกเฉยชาไม่เข้าไปช่วย กลายเป็นความก้าวร้าวที่ทำให้หมองเป็นเรื่องปกติในขณะที่อิทธิพลของสื่อวิดีโอเกมเป็นสื่อที่ส่งผลก่อให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวได้เช่นกัน ผลที่เกิดจากการเล่นเกมรุนแรง คือ เพิ่มความเข้าใจ เพิ่มความคิดก้าวร้าว เพิ่มความรู้สึกก้าวร้าว เพิ่มพฤติกรรมก้าวร้าวหลังจากการเล่นเกมจบลงเมื่อเด็กจะเล่นกับเพื่อนปฏิภริยาที่เล่นกับเพื่อนจะรุนแรงขึ้น ด้วยเหตุนี้ความก้าวร้าวที่เกิดในสังคมทำให้สังคมกลับมามองเรื่องความรุนแรงในลักษณะที่ชินชาหรือเพิกเฉยมากขึ้น (สิริอร วิชชาวุธ และคณะ, 2554)

แนวคิดของอัลเบิร์ต แบนดูรา อ้างใน ประจักษ์ เค้าฉิม (2551) ยังได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแบบและพัฒนาการของความก้าวร้าว แสดงให้เห็นว่าเด็กที่มีประสบการณ์ที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวจากตัวแบบในชีวิตจริงหรือตัวแบบจากในภาพยนตร์ โทรทัศน์ การ์ตูน หรือเกม เด็กจะมีพฤติกรรมเลียนแบบจากตัวแบบนี้ พบว่าเด็กและวัยรุ่นที่ดูรายการที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวจากภาพยนตร์และโทรทัศน์จะแสดงความก้าวร้าว

อย่างไรก็ตามแนวคิดอัลเฟรด แอดเลอร์ (Alfred Adler: 1870-1937 อ้างใน จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์, 2556) มีความคิดที่เชื่อว่าปมด้อยและจุดมุ่งหมายในอนาคตของแต่ละคน เป็นแรงจูงใจพื้นฐานที่ผลักดันให้แสดงพฤติกรรม และพัฒนาการของมนุษย์แต่ละคนจะแตกต่างกันไปตามสภาพ

ร่างกายและสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันไป มีบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน ปัจจัยบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน ได้แก่ ความรู้สึกดี้อยและการชดเชยปมด้อย เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนล้วนมีปมด้อยที่ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด ตั้งแต่ระยะแรกเกิดจนเมื่อถึงระยะเติบโตขึ้น เช่น ความด้อยทางสังคม ทางสติปัญญา ทางเศรษฐกิจ เป็นต้น การรู้สึกมีปมด้อยทำให้เกิดอาการไม่มั่นใจ ไม่กล้าเข้าสังคม เมื่อเกิดความรู้สึกเช่นนี้เป็นแรงจูงใจที่จะกระทำเพื่อไม่ให้ตนเองตกต่ำหรือเพื่อนำไปสู่สิ่งที่ดีกว่า โดยมีวิธีการชดเชยปมด้อยหรือสร้างปมเด่นมี 2 วิธีคือ วิธีที่หนึ่งการ ชดเชยทางตรง แสดงพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับปมด้อย เช่น เมื่อรู้สึกมีปมด้อยด้านทักษะการเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงได้สมัครเรียนพิเศษภาษาอังกฤษ เป็นต้น และวิธีที่สองการชดเชยทางอ้อม แสดงพฤติกรรมอื่นที่เด่นกว่าเพื่อทดแทน เช่น เมื่อรู้สึกว่าตนเองเป็นคนที่ไม่สวย จึงหาจุดเด่นของตนเองโดยอาจทำตนเองให้อ่อนนุ่ม ร่าเริง ยิ้มแย้ม เป็นต้น สำหรับแบบแผนในการดำเนินชีวิต มนุษย์ทุกคนมีเป้าหมายที่จะนำไปสู่ความเด่น ซึ่งแบบแผนในการดำเนินชีวิต เช่น นักเรียนที่เรียนเก่ง จะมีบุคลิกภาพที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มั่นใจในตนเองสูง พุดจาชัดเจน ในชีวิตประจำวันจะสะท้อนออกมาเป็นบุคลิกภาพของแต่ละคนนั่นเอง รวมไปถึงประสบการณ์ในวัยเด็ก มาจากประสบการณ์ทางสังคม วัฒนธรรม ทักษะคติ และความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และเด็ก สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและแบบแผนในการดำเนินชีวิต กรณีเด็กที่ถูกตามใจตั้งแต่เล็ก มีแต่จะพึงพิงหรือเรียกร้องอยากได้จากคนอื่น ส่วนเด็กที่ถูกเกลียดชังจะรู้สึกว่าโลกเป็นศัตรูต่อตน เป็นคนเจ้าคิดเจ้าแค้น

2.1.6 บุคลิกภาพและสถานการณ์นำไปสู่ความก้าวร้าว (Baron: 1981 อ้างใน นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2551)) บุคคลที่ใส่ใจต่อสังคมมากจะมีการแสดงออกที่ก้าวร้าวน้อยกว่าบุคคลที่ไม่ใส่ใจต่อสังคม แสดงให้เห็นว่าคนที่กลัวกระแสสังคมจะไม่ทำสิ่งที่สังคมวิพากษ์วิจารณ์ ในขณะที่พฤติกรรมความก้าวร้าวเป็นพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ กล่าวคือสังคมไม่ยอมรับผู้ที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ในทางกลับกันหากบุคคลไม่สนใจต่อเสียงวิพากษ์วิจารณ์ของสังคม จะแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกไปโดยไม่สนใจว่าสังคมจะยอมรับหรือไม่ ในขณะที่เดียวกันคนที่มักกะลปปกป้องชื่อเสียง คือ คนที่พยายามทำให้คนอื่นหรือเพื่อนร่วมกลุ่มมองว่าเป็นลูกผู้ชายตัวจริง ไม่อยาก让别人มองว่าเป็นคนไม่กล้าทำในสิ่งต่างๆหรือโดนเพื่อนในกลุ่มล้อเลียน ทำให้แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาเพื่อพิสูจน์ให้คนอื่นได้เห็นเพื่อลบสิ่งคำกล่าวหา กล่าวคือคนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว มักกะลปจิตใจพื้นฐานคล้ายเด็ก เมื่ออยากได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการมักจะใช้กำลังเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการ และเข้าใจว่าการใช้กำลังหรือความรุนแรงเป็นสิ่งที่ใช้ได้ได้ในสิ่งที่ต้องการบ่อยครั้ง จึงส่งผลให้เกิดเป็นนิสัยชอบใช้ความรุนแรงอย่างถาวร

2.1.7 ความเป็นเมืองของประเทศไทยรวมทั้งประเทศไทยมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว การค้าขายได้ขยายอย่างกว้างขวางขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงจากการเป็นภาคเกษตรกรรมพัฒนา

กลายเป็นภาคอุตสาหกรรม มีกิจกรรมการบริการเพิ่มมากขึ้น เพื่อเอื้ออำนวยต่อการประกอบอาชีพตามเศรษฐกิจแบบใหม่ (ปราโมทย์ ประสาทกุล, 2543) การบริโภคนิยมในชุมชนเมือง การทำงานนอกบ้านและการแข่งขันกันทำงานเพื่อหาเงินทองในการบริโภคมากขึ้น ทำให้คนที่อยู่ในสังคมเมืองจำเป็นต้องแบ่งเวลาให้งานมากกว่าอยู่กับครอบครัว ความจำเป็นในการแข่งขันและหารทำงานหาเงินเพื่อบริโภค ทำให้พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลลูกๆ เด็กจึงเติบโตท่ามกลางช่วงเวลาที่เร่งรีบในการทำงานของพ่อแม่ และอยู่ในสถานศึกษา โรงเรียนกวดวิชามากขึ้น นั่นคือเพื่อนจึงเป็นสิ่งสำคัญมากกับเด็กที่พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ เด็กจึงให้ความสำคัญกับเพื่อนมากกว่าพ่อแม่เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ในทฤษฎีที่พัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง มีการเปิดตลาดใหม่ในประเทศอุตสาหกรรมบริโภคสินค้าเพื่อตอบสนองความพึงพอใจ เช่น ย่านการค้าขาย แหล่งสถานบริการบันเทิงโดยกลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่น ตลอดจนวัยทำงาน ก่อให้เกิดปัญหาครอบครัวและการหย่าร้างเพิ่มมากขึ้น เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาท เกิดปัญหาอาชญากรรมตามมารวมไปถึงปัญหายาเสพติดเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย (ยศ สันตสมบัติ, 2556)

2.2 ปัจจัยความก้าวร้าว

การศึกษานานของ ปราโมทย์ สุคนิษฐ์ (ม.ป.ป.) และวิทยากร เชียงกูล (2552) สามารถสรุปถึงปัจจัยด้านต่างๆที่ทำให้เสี่ยงต่อการเกิดความรุนแรง (violence) ดังนี้

2.2.1 ระดับบุคคล ได้แก่ บุคลิกภาพที่เป็นผลจากทั้งพันธุกรรม สภาพร่างกาย ทัศนคติ ระดับสติปัญญาและความสำเร็จในการศึกษา ยาจน เคยเห็นหรือเคยถูกทำร้ายเอง (มีประสบการณ์ของความรุนแรง) มีความภูมิใจในตัวเองต่ำ และมีการใช้สุราสารเสพติดต่างๆในขณะที่ลำดับการเกิดเป็นปัจจัยหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของบุคลิกภาพ ได้แก่ ลำดับการเกิดที่หนึ่ง คือลูกคนโต เลี้ยงอย่างทะนุถนอมอย่างเสมอต้นเสมอปลาย มักจะเป็นคนที่เอาจริงเอาจังกับชีวิต มีความรับผิดชอบสูง เชื่อมั่นในตนเอง มีลักษณะความเป็นผู้นำ เป็นที่พึ่งแก่คนอื่นได้ นำไปสู่การมีความนับถือตนเองสูง ลำดับการเกิดที่สอง คือลูกคนกลาง ถ้าเลี้ยงแบบผ่อนคลายเป็นพิเศษด้วยความสบายใจ มักจะมีนิสัยปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ง่าย ร่าเริง รักสนุก แต่ถ้าเลี้ยงแบบไม่ให้ความรักที่เท่าเทียม จะทำให้กลายเป็นคนมีความกดดันสูงต้องแข่งกับพี่น้อง คิดมากและขี้น้อยใจ เป็นบุคลิกสองแบบอาจจะนำไปสู่การนับถือตนเองสูงหรือนับถือตนเองต่ำได้เช่นกัน และลำดับการเกิดที่สาม คือลูกคนสุดท้อง ถ้าเลี้ยงแบบทุ่มเทความรักมีความสนใจมากที่สุด มีนิสัยนับถือตนเอง หากเลี้ยงแบบทะนุถนอมมากเกินไปทำให้มีนิสัยเจ้าอารมณ์ เอาแต่ใจ ขี้งอน ไม่อดทน ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ พังพองแต่

คนอื่นเป็นลักษณะของการเอาแต่ใจ ฟุ้งฟิงแต่คนอื่นทำให้ไม่มีความมั่นใจและไม่เชื่อมั่นในตนเองนำไปสู่บุคลิกภาพของการนับถือตนเองต่ำ

แต่ละบุคคลมีบุคลิกภาพที่แตกต่างหลากหลายอารมณ์ที่แฝงอยู่ในบุคลิกภาพนั้นๆ ของวัยรุ่นและทำให้แสดงพฤติกรรมออกมาแตกต่างกันตามอารมณ์ของวัยรุ่นที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพ และอารมณ์ที่มีลักษณะตึงเครียดก่อให้เกิดความหงุดหงิดฉุนเฉียว และมีทัศนคติที่แสดงออกมาในด้านลบต่อทุกคนหรือต่อทุกสิ่งทุกอย่าง บางคนอาจ โศกเศร้า บางคนอาจมีอารมณ์ขื่นขื่นๆ มีความวิตกกังวลอย่างมาก ต่ำหนืดตนเอง ยังส่งผลให้มีพฤติกรรมก้าวร้าว โกรธง่าย และก้าวร้าว โดยรูปแบบอารมณ์ของวัยรุ่น คือ ความกลัว ความกังวลใจ ความวิตกกังวล ความโกรธ ความรำคาญใจ ความคับข้องใจ ความริษยา ความอิจฉา ความอยากรู้อยากเห็น ความสุข ความรัก และความเศร้าโศก (ประณต เค้าฉิม, 2551)

ในลักษณะบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลอาจมีพฤติกรรมเกรหรือสมาธิสั้นรวมอยู่ด้วย โดยปัญหาและพฤติกรรมหลักที่พบในเด็กสมาธิสั้น ได้แก่ พฤติกรรมซน อยู่ไม่นิ่ง เคลื่อนไหวตลอดเวลา ดิฉันเล่น ไม่ใส่ใจการเรียน พฤติกรรมขาดสมาธิ จะไม่สามารถจดจ่ออยู่กับการทำงานได้นาน ทำงานไม่สำเร็จ เบื่อง่าย ขาดความตั้งใจที่จะทำ ไม่รับผิดชอบการทำงาน ขี้ลืม และพฤติกรรมขาดการยับยั้งใจตนเอง ทำตามใจตนเอง หุนหันพลันแล่น ขาดการยั้งคิด ทำไปด้วยอารมณ์ ทำงานผิดพลาด ก้าวร้าวเกร มีพฤติกรรมเสี่ยงอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น (พนม เกตุมาน, 2548) ในขณะที่เดียวกันวัยรุ่นที่แสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ออกมา เนื่องจากมีปัญหาการเรียน ปัญหาในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และขาดความภาคภูมิใจในตนเอง วัยรุ่นมีปัญหาการเรียน ปัญหาในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง และใช้สารเสพติด วัยรุ่นตอนปลายถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้นมีปัญหาการเรียน ประสบปัญหาในการประกอบอาชีพ ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง และใช้สารเสพติด และวัยผู้ใหญ่ล้มเหลวในชีวิตการทำงาน มีปัญหาในการคบหาหรือสัมพันธ์ผู้อื่น ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง ใช้สารเสพติด และความบอบช้ำทางจิตใจที่สะสมมานาน อาจพัฒนาไปเป็นโรคทางจิตเวช (อมรรัตน์ ศรีสุรินทร์, 2550)

2.2.2 ระดับครอบครัว เช่น ความยากจน ครอบครัวใหญ่อยู่อย่างแออัด การหย่าร้าง ครอบครัวแตกแยก ผู้ปกครองมีการศึกษาไม่สูง มีทัศนคติในการใช้ความรุนแรงในทางบวกหรือเคยกระทำต่อกันแต่ละบุคลิกภาพและอารมณ์อาจจะนำไปสู่การฆ่าตัวตายของวัยรุ่น การฆ่าตัวตายของวัยรุ่นเนื่องมาจากปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตควบคู่ไปกับภาวะซึมเศร้า ปัญหาที่เกิดขึ้นสำหรับวัยรุ่นที่เขาคิดว่าเป็นเรื่องใหญ่มากส่งผลให้เกิดความเครียด เช่น ปัญหาการเลิกกับแฟน ผลการเรียนที่ไม่ดี โดนพ่อแม่หรือญาติดูต่ำ เป็นต้น โดยเรื่องแบบนี้ผู้ใหญ่มักจะให้ความคาดหวังกับวัยรุ่นถึงเรื่องของการห้ามมีแฟน เรียนให้ได้ผลการเรียนดี เมื่อเกิดเรื่องแบบนี้ขึ้นกับวัยรุ่นทำให้เกิดความเครียดถึงกับ

คิดฆ่าตัวตายโดยไม่พูดคุยกับครอบครัว ในครอบครัวที่พ่อแม่มีลูกในวัยเรียนดูจากลักษณะภายนอก อาจจะดูเป็นปกติไม่มีปัญหาที่ส่งผลให้ฆ่าตัวตาย แต่อยู่ๆ เขาก็คิดฆ่าตัวตาย นั่นเพราะเกิดจากความไม่เข้าใจในครอบครัว วัยรุ่นนั้นอาจมีปัญหาลึกลงไปแล้ว แต่วัยรุ่นไม่ได้เล่าให้คนในครอบครัวฟัง และพ่อแม่เองก็ไม่ทราบเพราะไม่ได้สังเกตใกล้ชิดกับลูกมากพอ หรือมีช่องว่างในการสื่อสารไม่ได้พูดคุยกับลูกอย่างดีพอ (วิทยากร เชียงกูล, 2552)

2.2.3 ระดับเพื่อน ได้แก่ การไม่เป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน การทะเลาะวิวาท การมีเครือข่ายหรือการรวมกลุ่ม กลุ่มเพื่อนนิยมใช้ความรุนแรงและใช้ยาเสพติด มีการแบ่งชนชั้นเชื้อชาติ ในวัยรุ่นความสัมพันธ์กับเพื่อนและอิทธิพลของเพื่อนต่อวัยรุ่น มีอิทธิพลอย่างมากในการแสดงพฤติกรรมและอารมณ์ออกมา อิทธิพลของเพื่อนมีทั้งในทางบวกและในทางลบ (วิทยากร เชียงกูล, 2552) โดยมีรายละเอียดดังนี้

อิทธิพลของเพื่อนในทางบวก เป็นกลุ่มที่มีลักษณะของสุขภาพจิตที่ค่อนข้างดี และคบเพื่อนที่เข้ากันได้ เด็กจะสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน เลือกเพื่อนที่ดี เป็นเพื่อนที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกับตนเอง และเพื่อนจะเป็นบุคคลที่ทำให้รู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง ฟังตนเองได้ และจะชักชวนกันไปในทางที่เหมาะสม

อิทธิพลของเพื่อนในทางลบ เด็กวัยรุ่นที่รู้สึกโดดเดี่ยว ถูกปฏิเสธจากกลุ่มเพื่อน มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อทำให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนประเภทที่ชอบทำพฤติกรรมเสี่ยง อย่างเด็กวัยรุ่นที่มีความบกพร่องทางการเรียน เรียนไม่ดี เรียนได้แตกต่างจากเพื่อนคนอื่นจะรู้สึกตัวเองถูกปฏิเสธ โดดเดี่ยวจากเพื่อนในห้อง จึงเป็นผลทำให้เด็กวัยรุ่นไปหาเพื่อนนอกโรงเรียนที่ถูกสังคมปฏิเสธที่เป็นเด็กอันธพาลเด็กเกเร เพราะเพียงต้องการได้รับการยอมรับ การเห็นด้วย การเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อน

2.2.4 ระดับสิ่งแวดล้อมและสังคม ได้แก่ ชุมชนที่ขาดแคลนแออัด ไม่ค่อยได้ติดต่อกับสังคมภายนอก มีความคาดหวังทางสังคม มีอัตราการตกงานสูง สังคมที่กำลังมีปัญหาทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และชุมชนไม่ร่วมมือกันมีการจำหน่ายสุรายาเสพติด รวมทั้งอาวุธต่างๆ ทั่วไป สื่อต่างๆ มักแสดงเรื่องความรุนแรง (ปราโมทย์ สุคนิษฐ์, ม.ป.ป.)

2.3 การนับถือตนเอง (Self-esteem)

นักจิตวิเคราะห์หลายคน กล่าวว่า ความนับถือและความภูมิใจในตน (self-esteem) ของมนุษย์เรานั้นส่วนใหญ่ได้มาแต่วัยเด็ก ถ้าหากมีปัญหาด้านอารมณ์ในวัยเด็กถูกขัดขวางพัฒนาการที่

เกิดขึ้นที่ควรจะเป็นไปตามทำธรรมชาติ เช่น ถูกขัดขวางการมีคนรัก หรือห้ามรักใคร ทำให้ผู้นั้นขาดความนับถือและภูมิใจในตน (กรมสุขภาพจิต, 2007)

การนับถือตนเอง (Self-esteem) มีความใกล้เคียงกับแบบของบุคลิกภาพชนิด ความมั่นคงทางอารมณ์ การชอบสังคมและความมีสติรอบคอบ รวมกัน ซึ่งเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น (10-12 ปี) การมีการนับถือตนเอง (self-esteem) ที่เหมาะสมทำได้ยาก เพราะเด็กเริ่มเปรียบเทียบตนเองกับคนอื่น เด็กที่มีการนับถือตนเองต่ำ มักจะต่ำต่อไปในวัยผู้ใหญ่เมื่อเทียบกับเพื่อนในวัยเดียวกันเด็กผู้หญิงที่เข้าสู่วัยรุ่นเร็วมักมีปัญหาการนับถือตนเองต่ำ (low self-esteem) และปัญหาทางอารมณ์ ตามแนวคิดของ Erikson (พิมพ์มาศ ตาปัญญา, 2556) เด็กต้องพัฒนาความซัน เด็กจะต้องรู้สึกว่ามีความสามารถ และไม่รู้สึกล้มปด้อย หากเด็กรู้สึกไม่เก่งในสิ่งที่เขาให้ความสำคัญเขาจะมีการนับถือตนเองต่ำได้และด้านอารมณ์จะมีลักษณะที่ซึมเศร้าท้อแท้ หมดกำลังใจกลัว วิตกกังวล และมีความกลัว 4 ประการ ได้แก่ ประการแรกคือกลัวว่าจะทำอะไรที่เป็นการยืนยันความบกพร่องของตนเอง ประการที่สองคือกลัวว่าผู้อื่นจะเห็นสิ่งที่ทำและทราบว่าตนเองบกพร่อง ประการที่สามคือกลัวสูญเสียสิ่งที่มี กลัวความสำเร็จที่ได้รับจะไม่ยั่งยืน กลัวการถูกทอดทิ้ง และประการสุดท้ายคือกลัวขายหน้า เศร้า สิ้นหวังความรู้สึกอ่อนไหวเกินไปอารมณ์ผสมผสาน อารมณ์ขึ้นลงโดยไม่เตือนล่วงหน้า

อย่างไรก็ตามการนับถือตนเอง (Self-esteem) เป็นเรื่องสำคัญในการแสดงออกทางอารมณ์ บุคลิกภาพ และนำไปสู่การแสดงออกทางพฤติกรรมต่างๆ การนับถือตนเอง (Self-esteem) การนับถือตนเองเป็นเรื่องของตัวคนที่นำไปสู่การทำงาน การปรับตัว และการดำเนินชีวิตอย่างราบรื่นและส่งผลให้มีคุณค่าในระดับสูง ปานกลาง ต่ำหรือไม่มีเลย การนับถือตนเองนั้นเกิดจากการประเมินผลของความประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในชีวิตมีทั้งด้านบวกและด้านลบ (จำรอง เงินดี, 2552) การนับถือตนเองกับพฤติกรรม (Self-esteem and Behavior) บุคคลที่มีการนับถือตนเองสูงจะมีพฤติกรรมแตกต่างออกไปจากบุคคลที่มีการนับถือตนเองต่ำ คนที่มีการนับถือตนเองสูงจะเชื่อมโยงกับกิจกรรมที่มีส่วนร่วมทางสังคมซึ่งตรงข้ามกับบุคคลที่มีการนับถือตนเองต่ำจะเป็นบุคคลที่มีความซึมเศร้า และนอกจากนี้คนที่มีการนับถือตนเองสูงจะอยู่ในสังคมได้ง่ายและเป็นที่ยอมรับ มีความมั่นใจเชื่อมั่นกับความคิดเห็นและการตัดสินใจของตนเอง และมีการรับรู้ตัวตนที่แน่นอนชัดเจนกว่าผู้ที่มีการนับถือตนเองต่ำ ซึ่งลักษณะของคนที่มีการนับถือตนเองต่ำจะไม่มีความสุข มีความวิตกกังวล มองโลกในแง่ร้าย ขาดความมั่นใจในตนเอง ขอมตามผู้อื่นสูง และคิดเองว่าบุคคลอื่นจะปฏิเสธความคิดความสามารถของตนเอง (จำรอง เงินดี, 2552)

ฉะนั้นความรู้สึกนึกคิดที่เกี่ยวกับตนเองที่ได้แสดงออกมามีลักษณะที่ดีกับไม่ดี และวัยรุ่นจะแสดงพฤติกรรมออกมาแยกจากความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองเป็น 2 ประเภท (จตุรพร ลิ้มมันจริง, 2546) คือประเภทแรกคือการยอมรับตนเอง (Self- acceptance) เป็นพฤติกรรมที่วัยรุ่นมี

ความพอใจในตนเองอย่างมีเหตุผลมีการปรับตัวที่ดี ทั้งๆที่จริงๆแล้วอาจจะเป็นที่ไม่ได้มีความสมบูรณ์ทุกอย่าง เช่นได้รับการคัดเลือกให้เป็นนักกีฬาโรงเรียนเป็นที่ยอมรับของเพื่อนและอาจารย์ ในขณะที่การเรียนของวัยรุ่นคนนี้อาจจะไม่ได้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบอีกว่ายิ่งถ้ามีการยอมรับตนเองมากเท่าไร ความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองก็ลดน้อยลงเท่านั้นและประเภทที่สองคือการปฏิเสธตนเอง (Self-rejection) เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากวัยรุ่นมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองว่าไม่สามารถไปถึงสิ่งที่ตนเองต้องการบรรลุเป้าหมายอย่างแท้จริง จะเกิดความรู้สึกที่จะปฏิเสธตนเอง มีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อตนเอง ช่วยตนเองไม่ได้ มีปมด้อย มีความวิตกกังวลสูงเมื่อวัยรุ่นมีการนับถือตนเองสิ่งที่ตามมาคือความสุขจากการยอมรับตนเองและบุคคลอื่น ความสุขในช่วงวัยรุ่นมาพร้อมกับการปรับตัวและการยอมรับตนเองมากหรือน้อย ถ้าวัยรุ่นมีการยอมรับตนเองทุกอย่างก็ย่อมมีความสุขมาก (จตุรพร ลิ้มมันจริง, 2546)

โดยสรุปแล้วการที่วัยรุ่นมีบุคลิกภาพและอารมณ์ต่างๆรวมไปถึงปัจจัยต่างๆที่ก่อให้เกิดความก้าวร้าว อาจมีปัจจัยสิ่งที่สำคัญตัวหนึ่งที่ไม่อาจมองข้าม คือ การนับถือตนเอง หากวัยรุ่นมีการนับถือตนเองมากเกินไปอาจก่อให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวที่สังคมยอมรับได้และยอมรับไม่ได้ แต่ในขณะที่เดียวกันการมีการนับถือตนเองต่ำก็ทำให้เกิดการขาดความมั่นใจ ต้องการเป็นที่ยอมรับทางสังคม นำไปสู่การใช้ยาเสพติด อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวได้เช่นกัน สิ่งเหล่านี้ถ้ามีมากหรือน้อยเกินไปก็อาจก่อให้เกิดผลเสียได้เช่นเดียวกัน

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องของการศึกษานี้ ได้ทบทวนพฤติกรรมความรุนแรง พฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่พฤติกรรมความรุนแรงรวมไปด้วยดังต่อไปนี้

Burton et.al. (2005) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทและอิทธิพลของสังคมในการเกิดพฤติกรรมความก้าวร้าวต่อปฏิกริยาของความไม่ยุติธรรม พบว่า คนที่มีความนับถือตนเองสูงจะแสดงความก้าวร้าวมากกว่าคนที่มีความนับถือตนเองต่ำ ในสังคมที่มีความยุติธรรมและคนที่มีความนับถือตนเองสูงปฏิกริยาการต่อต้านจะลดลง และนอกจากนี้คนที่มีความนับถือตนเองสูงมีแนวโน้มที่จะตอบโต้กับความไม่ยุติธรรมมากกว่าคนที่นับถือตนเองต่ำ ยิ่งกว่านั้นการสนับสนุนทางสังคมมีความสำคัญสำหรับการตอบโต้มีแนวโน้มที่จะตอบโต้ กล่าวคือ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมเมื่อเห็นความไม่ยุติธรรม ซึ่งมีความแตกต่างจากคนที่ไม่มี การสนับสนุนทางสังคม

Rosenfield et.al. (2005) ได้ศึกษาเรื่องสุขภาพจิตเกี่ยวข้องกับปัญหาภายนอกและภายในที่แสดงออกในสังคมพบว่า ปัญหาภายนอก แสดงให้เห็นว่า คนที่มองว่าตนเองมีคุณค่าสูงและ

มีความมั่นใจจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าว และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่าวัยรุ่นที่มองว่าตัวเองมีคุณค่าต่ำ นั่นคือวัยรุ่นที่มองว่าตนเองมีคุณค่าสูง จะมีความเป็นตัวเอง และมีพลังมากกว่าที่พวกเขาจะมีความสัมพันธ์และปรับตัวเข้ากับผู้อื่น จะมีการกระทำก้าวร้าวและพฤติกรรมต่อต้านสังคมที่มากกว่า ในทางกลับกันวัยรุ่นที่มีความรู้สึกที่ปฏิเสธสัมพันธ์กับผู้อื่นและอ่อนน้อมมากกว่าจะมีพฤติกรรมต่อต้านหรือการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์น้อยกว่าคนที่มองตัวเองมีคุณค่าสูง

ปัญหาภายใน แสดงให้เห็นว่า คนที่มองว่าตัวเองมีคุณค่าต่ำมีความสัมพันธ์สูงที่จะเกิดปัญหาภายใน หากวัยรุ่นมีการเปรียบเทียบผู้อื่นมากกว่าตนเองจะมีอาการซึมเศร้า อาการวิตกกังวล และโรควิตกกังวลมากขึ้น ส่วนคนที่มองว่าตัวเองมีปฏิเสธสัมพันธ์กับผู้อื่นสูงและสามารถปรับตัวได้ดีแต่มองตัวเองมีคุณค่าต่ำจะมีแนวโน้มที่จะอยู่กับความกลัวและความสิ้นหวัง ในทางตรงข้ามยิ่งวัยรุ่นที่มีการเปรียบเทียบตัวเองกับผู้อื่น จะมีโอกาสน้อยที่จะมีอาการวิตกกังวล ความเศร้า และความรู้สึกไร้ความหวัง

ขณะที่ Park (2004) ได้ศึกษาบทบาทของผู้ดูแลมีผลต่อการพัฒนาเด็ก พบว่า การอบรมเลี้ยงดูและการแสดงพฤติกรรมของวัยรุ่นเกี่ยวข้องกับถึงความพอใจในชีวิตกล่าวคือ พบว่า ความพึงพอใจในชีวิตต่ำมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น เช่น การทะเลาะวิวาท โดยใช้อาวุธ และการทำความรุนแรงทางด้านร่างกายกับคู่อริ

Hoffmann (2002) ได้ศึกษาเรื่องโครงสร้างครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายของพฤติกรรมวัยรุ่น พบว่า ในหมู่วัยรุ่นที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่ที่เป็นพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยว (single parents) หรือ ครอบครัวที่มีพ่อเลี้ยงหรือแม่เลี้ยง (step parents) มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมทางลบของวัยรุ่น เช่น ออกจากโรงเรียนกลางคันและการใช้ยาเสพติด นอกจากนี้ปัจจัยของรายได้ของครอบครัว และการมีปฏิสัมพันธ์ในครอบครัวรวมไปถึงความอิสระในการอยู่อาศัยในขณะที่โครงสร้างครอบครัวมีผลกระทบโดยตรงเกี่ยวกับการใช้ยาเสพติดและคาดว่าจะยังผลอื่น ๆ ตามมาซึ่งอาจรวมเรื่องพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นด้วย ปัจจัยผู้ปกครองมีอิทธิพลมากต่อการใช้ยาเสพติดของวัยรุ่น เช่นกันแนวโน้มการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นเพียงเพื่อให้ผู้ปกครองสนใจหากวัยรุ่นใช้ยาเสพติดพ่อแม่ของพวกเขามีแนวโน้มที่จะเพิ่มการกำกับดูแลของพวกเขามากขึ้นในส่วนของคุณลักษณะชุมชนในการศึกษาของ Hoffmann พบว่าลักษณะรุนแรงไม่ได้ส่งผลกระทบในการใช้ยาเสพติด แต่ที่น่าสนใจโดยตรงพบว่า บทบาทของคนว่างงานและอัตราความยากจน ทำให้มีผลในการใช้ยาเสพติดวัยรุ่นที่มากขึ้นหรือน้อยลง

Gray et.al. (2011) ได้ศึกษาเรื่องความสุขในหมู่นักเรียนวัยรุ่นในประเทศไทยโดยกล่าวถึงด้านครอบครัว พบว่า ครอบครัวที่มีเวลาให้กับสมาชิกในครอบครัวอย่างเพียงพอและมีความ

รักในครอบครัวอยู่ในระดับสูงมีผลโดยตรงกับการมีความสุขที่สุดของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งคนในครอบครัวที่อาศัยอยู่ทั้งพ่อและแม่ส่งผลให้มีความสุข แต่คนในครอบครัวที่อาศัยอยู่กับพ่อแม่เพียงคนเดียวจะส่งผลให้ไม่มีความสุข รวมไปถึงสถานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่ส่งผลต่อความสุขครอบครัวเช่นกัน ซึ่งการทำงานหนักสม่ำเสมอมีแนวโน้มที่จะมีความสุขน้อย

รศรินทร์ เกรย์และคณะ (2553) ได้ศึกษาเรื่องความสุขของคนไทย การดำเนินชีวิตอย่างมีคุณธรรม จิตวิญญาณ และความภาคภูมิใจในตนเอง พบว่า ความนับถือตนเองหรือความภาคภูมิใจยังมีมากโอกาสมีความสุขมากขึ้นอย่างชัดเจน แสดงให้เห็นว่า ความสำคัญที่เป็นปัจเจก คือ การนับถือตนเองหรือความภูมิใจในตนเอง และมีความสำคัญต่อความสุขมากเช่นเดียวกับสังคมรวมกลุ่ม พบว่า การใช้ชีวิตอย่างมีคุณธรรม สภาวะทางจิตวิญญาณ และการมีความภาคภูมิใจในตัวเองสูงมีความสัมพันธ์กับระดับความสุข

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2551) ศึกษาเรื่องการสำรวจสภาวะทางสังคม วัฒนธรรม และสุขภาพจิต พ.ศ 2551 จากการศึกษาสุขภาพจิตคนไทย พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีสุขภาพจิตใกล้เคียงกัน โดยเพศชายสูงกว่าเพศหญิงเล็กน้อย พบอีกว่า ผู้ที่มีสุขภาพกายหรือสุขภาพใจดีมาก จะมีความสุขมากกว่าผู้ที่มีสุขภาพกายหรือสุขภาพใจแย่มาก

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2548) ศึกษาเรื่อง รายงานการวิจัยการสำรวจสุขภาพจิตและการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในสถานศึกษา ปี 2547 สำหรับความชุกของภาวะการซึมเศร้า พบว่า เพศหญิงมีภาวะของการซึมเศร้าสูงกว่าเพศชาย และในกรุงเทพมหานครมีภาวะซึมเศร้าสูงที่สุด เมื่อเทียบกับทุกภูมิภาค

ลัดดาวัลย์ พลชัย (2552) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ระดับสัมพันธภาพในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความสุข แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์ภาพในครอบครัวอยู่ในเกณฑ์ที่ดี เนื่องมาจากสภาพสังคมวิถีชีวิตค่อนข้างไปทางชนบท ทำให้บุคคลในครอบครัวมีเวลาให้แกกันมากกว่าชุมชนเมือง

สุทธิลักษณ์ นาคสู่อุสุข (2544) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับสุขภาพจิตของเด็ก เพศชายมีปัญหาด้านความเครียดมากกว่าเพศหญิง ขณะที่เพศหญิงมีปัญหาด้านอารมณ์มากกว่าเพศชาย และรายได้ผู้ปกครอง พบว่า พ่อแม่มีรายได้สูง เด็กจะมีสุขภาพจิตดีกว่าเด็กที่พ่อแม่มีรายได้ต่ำและมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเกร

สุมิตรา นิธิสินประเสริฐ (2540) ศึกษาเรื่องปัจจัยด้านสุขภาพจิตกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนวัยรุ่นในกรุงเทพฯ พบว่า ความรู้สึกต่อเหตุการณ์หรือปัญหาต่างๆในชีวิตประจำวันมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนวัยรุ่น นั่นคือ นักเรียนวัยรุ่นที่มีความรู้สึกต่อ

เหตุการณ์หรือปัญหาต่างๆในชีวิตประจำวันสูง จะมีพฤติกรรมก้าวร้าวสูง ส่วนนักเรียนวัยรุ่นที่มีความรู้สึกต่อเหตุการณ์หรือปัญหาต่างๆในชีวิตประจำวันต่ำ จะมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำ ในขณะที่ความรู้สึกการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับตนเองมีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมก้าวร้าว นั่นคือ นักเรียนวัยรุ่นที่มีความรู้สึก การรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับตนเองต่ำจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวสูง ส่วนนักเรียนวัยรุ่นที่มีความรู้สึกการรับรู้และทัศนคติเกี่ยวกับตนเองสูงจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวต่ำ

สาวิกา สามารถ (2554) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียน กรณีศึกษา นักเรียนหญิงที่ใช้ความรุนแรง วิถีชีวิตของนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่า ทุกคนมีพฤติกรรมก้าวร้าวและการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่รุนแรงตั้งแต่เด็ก ซึ่งสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวของแต่ละคนมีปัจจัยที่แตกต่างกันออกไป คือ (หนึ่ง)ครอบครัวได้แก่ การปลุกฝังจากครอบครัว ครอบครัวแตกแยก การเลียนแบบพฤติกรรมเวลาเห็นผู้ปกครองทะเลาะกัน หรือเวลาที่ผู้ปกครองมีปัญหากับคนอื่น สภาพกดดันจากที่โรงเรียน การโดนรุ่นพี่รังแก หรือแม้กระทั่งปัญหาจากแฟน และการติดยาเสพติดในที่สุดเป็นต้น ที่สำคัญผู้ปกครองส่วนใหญ่มองเหตุการณ์ความรุนแรงที่กลุ่มตัวอย่างประสบอยู่เป็นเรื่องธรรมดาหรือปกติของวัยรุ่น บางครอบครัวสนับสนุนด้วยซ้ำ ในขณะที่บางครอบครัวไม่มีการสนับสนุนแต่ก็ไม่มีการควบคุมดูแลหรือขัดขวางการใช้ความรุนแรงของวัยรุ่น รวมไปถึงเรื่องการเลี้ยงดู พบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มักมีวิธีการเลี้ยงดูแบบตามใจ ถึงแม้ว่าจะบอกว่าผู้ปกครองใช้วิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยหรือแบบให้เหตุผลในการเลี้ยงดู แต่ในความเป็นจริงแล้วผู้ปกครองเลี้ยงแบบทะนุถนอมจนเกินเหตุ ในบางครั้งก็ทุ่มเททุกอย่างให้ตามที่เด็กปรารถนา จนทำให้เด็กกลายเป็นคนเอาแต่ใจตนเองและก้าวร้าว (สอง)การคบเพื่อน พบว่า ส่วนใหญ่แล้วเพื่อนที่สนิทจะมีนิสัยคล้ายๆกัน เพื่อถือว่ามีอิทธิพลมาก ในการเที่ยวกลางคืน การกินเหล้าเข้าผับ ส่วน (สาม)โรงเรียน พบว่า โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลทำให้พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนไป กลายเป็นเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงเนื่องจาก การเข้าโรงเรียนในใหม่อาจโดนรับน้อง รุ่นพี่กลั่นแกล้ง เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้มีพฤติกรรมก้าวร้าวไปโดยอัตโนมัติ (สี่)ด้านสื่อมีอิทธิพลมากเนื่องจากในปัจจุบันความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร ได้แก่ โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์หรือระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้การแพร่พวกคลิปวิดีโอทำร้ายร่างกาย ดบตี เมื่อได้ดูก็ยิ่งรู้สึกสนุกมากขึ้น ไม่ค่อยมีความรู้สึกสงสารเห็นใจ และมองเหตุการณ์ความรุนแรงเป็นเรื่องปกติ และการใช้กำลังในการแก้ไขปัญหา

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครนายก (2554) ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กรณีศึกษาจังหวัดนครนายก พบว่า ปัจจัยด้านโรงเรียน คือ โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนที่ใกล้กับแหล่งบริการร้านเกม อินเทอร์เน็ต คาราโอเกะ ร้านเช่าหนัง โต๊ะสนุกเกอร์ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียน

จินตนา วัชรสินธุ์ และคณะ (2556) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กและแนวโน้มการใช้ความรุนแรงต่อเด็กของครอบครัวที่มีเด็กเล็กพบว่าครอบครัวที่มีรายได้น้อยและต้องรีบไปทำงานใช้เวลาในการทำงานมากไม่มีเวลาเล่นกับลูกหรืออบรมสั่งสอนลูกไม่สามารถจัดการสิ่งแวดล้อมภายในครอบครัวหรือส่งเสริมพัฒนาการเด็กอาจไม่มีสนามเด็กเล่นหรือสวนสาธารณะ มีแหล่งอบายมุข คนว่างงาน มีเด็กเกเร เร่ร่อน หรืออาจมีอาชญากรรม ขาดโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครอบครัวที่มีศักยภาพสูงกว่าสภาพครอบครัวแบบนี้นอกจากเด็กจะขาดโอกาสที่จะส่งเสริมหรือพัฒนาจากชุมชน แล้วครอบครัวยังใช้ความรุนแรงต่อบุตรและทอดทิ้งเด็กด้วย นอกจากนี้พบว่ารายได้ของครอบครัวมีผลกระทบต่อทักษะทางปัญญาและสมรรถนะทางอารมณ์สังคมของเด็ก เพราะพ่อแม่ต่างทำงานเพื่อเลี้ยงครอบครัวเลยไม่มีเวลาให้กับเด็ก ในขณะที่ครอบครัวที่มีการสื่อสารและความสัมพันธ์ในครอบครัวดีกว่าจะมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กมากกว่า พร้อมทั้งมีแนวโน้มการใช้ความรุนแรงต่อเด็กลดกว่าครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวน้อย

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2556) ศึกษาภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่ง ปี 2556 พบว่า พฤติกรรมและความเป็นอยู่ของคนในครอบครัวรายได้น้อยมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และบุหรี่ยิ่งสูงกว่าครอบครัวที่มีรายได้สูง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยมากขึ้นของครอบครัวรายได้น้อยเสี่ยงต่อการเป็นหนี้ ในขณะที่กลุ่มเด็กและเยาวชนก็เข้าถึงการพนันออนไลน์ง่ายขึ้นกลายเป็นเรื่องปกติในสังคมไทย

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2549) ศึกษาเรื่องความรุนแรงของวัยรุ่นไทย พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ พบว่า วัยรุ่นชายมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพสูงกว่าวัยรุ่นหญิง พฤติกรรมเสี่ยงเหล่านั้น คือ อุบัติเหตุ การทะเลาะวิวาท การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การใช้สารเสพติด และการมีเพศสัมพันธ์ ส่วนวัยรุ่นหญิงพบพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพสูงกว่าวัยรุ่นชายในด้านภาวะซึมเศร้า และคิดฆ่าตัวตาย เนื่องมาจากการที่วัยรุ่นชายได้รับอิสระจากผู้ปกครองสูงกว่าวัยรุ่นหญิง โดยลักษณะของวัฒนธรรมและสังคมไทย แล้วมีการถ่ายทอดสั่งสอนบุตรหลานในเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกัน ในธรรมชาติแล้วเพศชายและเพศหญิงมีพัฒนาการทางจิตใจแตกต่างกัน สำหรับเพศชายส่วนมากจะมีอารมณ์ร้อนรุนแรง ใจกว้าง โดดโผน เสี่ยงอันตราย ชอบแสดงความสามารถ เพศหญิงส่วนใหญ่จะสนใจงานที่ละเอียดอ่อน ไม่ชอบเสี่ยงอันตราย นอกจากนี้การศึกษาสุขภาพ ยังพบว่า วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวขยายมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพในทุกด้านสูงกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวเดี่ยว ซึ่งพฤติกรรมเสี่ยง คือ อุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ การทะเลาะวิวาท การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การใช้สารเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ ซึมเศร้าและคิดฆ่าตัวตาย ในขณะที่ปัจจัยด้านการเรียน พบว่า วัยรุ่นที่ไม่ได้รับการศึกษามีความเสี่ยงต่อสุขภาพในด้าน

การทะเลาะวิวาท การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การใช้สารเสพติด และการมีเพศสัมพันธ์ สูงกว่าวัยรุ่นที่ศึกษาในระดับอื่น ส่วนวัยรุ่นในระดับมัธยมศึกษา มีความเสี่ยงต่อสุขภาพด้านอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์หรือรถยนต์ สูงกว่าวัยรุ่นที่ศึกษาระดับอื่น ส่วนวัยรุ่นในระดับอุดมศึกษามี ความเสี่ยงซึมเศร้าและคิดฆ่าตัวตายสูงกว่าวัยรุ่นที่ศึกษาระดับอื่น รวมไปถึงวัยรุ่นที่มีผลการเรียนดีมี ความเสี่ยงต่อสุขภาพในด้านการสูบบุหรี่ และการดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่าวัยรุ่นที่มีผลการเรียนปาน กลางและต้องปรับปรุง ส่วนวัยรุ่นที่ผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลางมีความเสี่ยงต่อสุขภาพด้าน การทะเลาะวิวาท และคิดฆ่าตัวตายสูงกว่าวัยรุ่นที่มีผลการเรียนดีและต้องปรับปรุง และวัยรุ่นที่มีผล การเรียนอยู่ในระดับปรับปรุงมีความเสี่ยงต่อสุขภาพด้านการใช้สารเสพติด การมีเพศสัมพันธ์ และ ซึมเศร้าสูงกว่าวัยรุ่นที่มีผลการเรียนดีและปานกลาง และความสัมพันธ์กับเพื่อน พบว่าวัยรุ่นที่มี ความสัมพันธ์ไม่ดีกับเพื่อนมีความเสี่ยงต่อสุขภาพในทุกด้านสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ที่ดี กับเพื่อน

บุญสุด สุวรรณศรี และคณะ (2549) ศึกษาเรื่องโครงการการจัดการปัญหาการก่อการ ทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น ตำบลนามะเฟือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ปัจจัยที่ทำให้เด็ก ทะเลาะวิวาทกันในมุมมองผู้ใหญ่คือ สาเหตุหลักมาจากการดื่มสุรา สาเหตุที่มาสนับสนุน คือ เด็กเคย มีเรื่องกันมาก่อน ถูกแย่งแฟน ลูกพี่เลี้ยงลุย เดินเหยียบเท้ากัน และพบสาเหตุอื่นที่มาจากครอบครัว คือ ช่องว่างระหว่างวัย ช่องว่างระหว่างความคิด เป็นปัญหาและอุปสรรคกันระหว่างความรักความเข้าใจ ในครอบครัว ทำให้เกิดปัญหาโดยผู้ปกครองหรือคนในครอบครัว ควรให้ความรักความเอาใจใส่ บุตรหลาน ในความรักความอบอุ่น ไม่ปล่อยปละละเลยหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะบทบาทพ่อแม่

อิสริยา ณาน (2556) ศึกษาเรื่องปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ของ นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า ระดับชั้นเรียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ใน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีพฤติกรรมเสี่ยงในการเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ใน ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ ปีที่ 2 ซึ่งนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำจะมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อ การเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เนื่องจากนักเรียนที่มีผลการเรียนที่ไม่ดี มักจะไม่มี ความภูมิใจในตนเอง รู้สึกตนเองไม่มีคุณค่า ไม่มีความสามารถในการควบคุมตนเองไม่ให้ เสพยาบ้า เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์เสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ที่ส่งผลในการตัดสินใจเสพยาบ้า สำหรับอิทธิพลของเพื่อนมีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงในการเสพยาบ้า พบว่า นักเรียนที่มีเพื่อนน้อย มี พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า น้อยกว่านักเรียนที่เพื่อนปานกลาง มาก และมากที่สุด เนื่องจาก อิทธิพลของเพื่อนมีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ทำให้เกิดความรู้สึกอยากแสวงหา สิ่งตื่นเต้าเร้าใจ และการใช้อินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับยาบ้า เป็นตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนาย พฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าที่ดีที่สุด ในขณะที่นักเรียนที่มีการเลี้ยงดูแบบควบคุมอย่างเข้มงวด

และปล่อยปะละเลย จะมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาบ้ามากกว่านักเรียนที่มีรูปแบบการเลี้ยงดูแบบควบคุมพอประมาณ เนื่องจากครอบครัวเป็นสถาบันที่เด็กวัยรุ่นมีความผูกพันตั้งแต่เกิด พ่อแม่ถือว่าเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในการจัดการสภาพแวดล้อมที่ดีสำหรับวัยรุ่น โดยทั่วไปแล้ววัยรุ่นที่ตกเป็นเหยื่อของยาบ้ามีสาเหตุหนึ่งมาจากสภาพแวดล้อม วัยรุ่นที่ตกเป็นเหยื่อของยาบ้าอาจไม่ได้มาจากสภาพบ้านแตกเพียงอย่างเดียว หากแต่เป็นการเลี้ยงดู และการควบคุมของครอบครัว มีโอกาสที่จะตกเข้าไปเป็นทาสของยาบ้าได้เช่นกัน

ชวลีพร ศรศรี (2541) ศึกษาเรื่องการศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า เพศชายมีพฤติกรรมเสี่ยงมากกว่าเพศหญิง ในด้านการสูบบุหรี่ และการมีเพศสัมพันธ์ การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ และกัญชา ส่วนการสูดดมสารละลายและการใช้ยาเสพติดชนิดอื่นๆ พบว่าเพศหญิงและเพศชายมีจำนวนพฤติกรรมเสี่ยงไม่ต่างกัน สำหรับกลุ่มอายุ 16-18 ปี มีพฤติกรรมเสี่ยงมากกว่า กลุ่มอายุ 13-15 ปี ในด้านของการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ การสูดดมสารละลาย และการมีเพศสัมพันธ์ ในขณะที่ผลการเรียน พบว่า นักเรียนที่มีผลการต้องปรับปรุงมีพฤติกรรมเสี่ยงมากกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนปานกลางและผลการเรียนดี มีพฤติกรรมเสี่ยงในเรื่องการสูบบุหรี่ ส่วนเรื่องการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และการใช้สารเสพติด และด้านการมีเพศสัมพันธ์ นักเรียนที่มีผลการเรียนต่างกันมีพฤติกรรมเสี่ยงไม่ต่างกัน

ฐาศุภร์ จันประเสริฐ (2553) ศึกษาเรื่องโครงสร้างทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงที่เด็กและเยาวชนถูกกระทำในโรงเรียน กรณีศึกษาโรงเรียนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลาง พบว่า ครอบครัว มีสาเหตุมาจากการทะเลาะวิวาทให้ครอบครัว ค่าทอดด้วยถ้อยคำที่ไม่สุภาพ ซึ่งทำให้นักเรียนซึมซับสิ่งเหล่านี้และหล่อหลอมเป็นบุคลิกภาพและปัญหาทางด้านอารมณ์ และ ชุมชนพบว่า ชุมชนที่มีวัฒนธรรมประเพณีไม่เหมาะสม เช่น การลงแขกเกี่ยวข้าวที่มีการดื่มเหล้าเป็นประจำ ทำให้นักเรียนซึมซับสิ่งเหล่านี้และนำมาปฏิบัติ ทำให้นักเรียนมองเป็นเรื่องปกติของชุมชน

เดือนจิตร ฤกษ์ลักษณ์ และคณะ (2551) ศึกษาเรื่องอิทธิพลของความรุนแรงในชุมชนที่มีต่อความล้มเหลวทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า พฤติกรรมความรุนแรงในชุมชน ไม่มีอิทธิพลต่อความล้มเหลวทางการเรียน เนื่องมาจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมสั่งสอน ได้รับรู้ถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมจากผู้ปกครอง ครู หรือบุคคลอื่น ทำให้เกิดการรับรู้จึงไม่ทำพฤติกรรมเลียนแบบ สาวิตรี ทยานศิลป์ (2541) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของครอบครัวต่อความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่น พบว่า ความสัมพันธ์กับพ่อและแม่ มีอิทธิพลต่อความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่นหญิงมากกว่าวัยรุ่นชาย ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในวัยรุ่นหญิงที่มีพ่อและแม่เป็นลักษณะของความขัดแย้งหรือความไม่เข้าใจกัน วัยรุ่นหญิงจึงได้รับผลกระทบจากปัญหาความขัดแย้งหรือความไม่เข้าใจกับ

พ่อและแม่ค่อนข้างมากกว่าวัยรุ่นชาย ผลกระทบดังกล่าวนี้ทำให้วัยรุ่นหญิงรู้สึกไม่สบายใจ เครียดขาดความมั่นใจ และสูญเสียความภาคภูมิใจในตนเองไป

จิราพร ชมพิกุล และคณะ (2552) ศึกษาเรื่อง รายงานการวิจัยสัมพันธภาพในครอบครัวไทย จากการศึกษาการแก้ไขปัญหาหรือข้อขัดแย้งภายในครอบครัว พบว่า ปัญหาในครอบครัวส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านรายได้ไม่เพียงพอ รองลงมาเป็นปัญหาด้านทัศนคติและความคิดเห็นไม่ตรงกัน การพูดจาที่ไม่สุภาพ เสียงดังและมีปัญหาเรื่องลูก

กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2548) ศึกษาเรื่อง รายงานการวิจัยการสำรวจสุขภาพจิตและการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในสถานศึกษา ปี 2547 พบว่า ความชุกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครมีความชุกสูงที่สุด เมื่อเทียบกับทุกภูมิภาค และเป็นแบบแผนเดียวกันในทุกพื้นที่คือมีแนวโน้มสูงขึ้นในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น

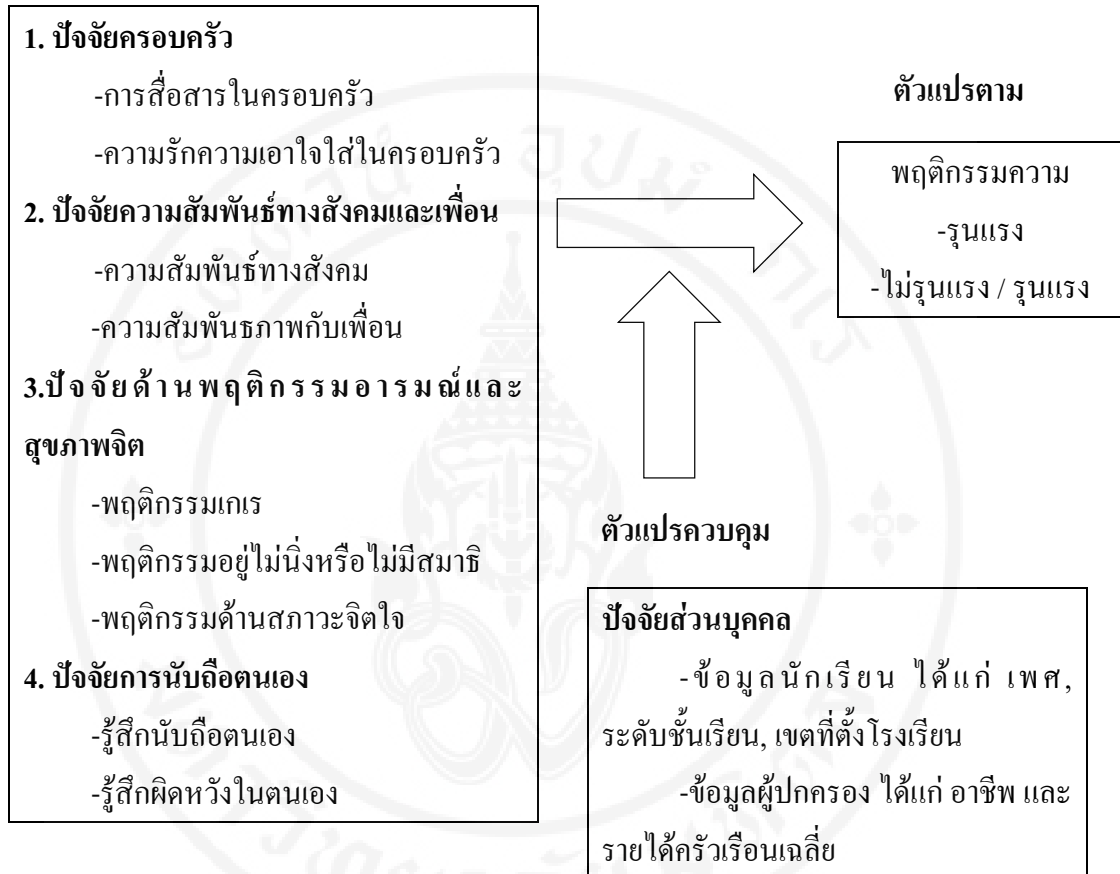
2.5 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น พบว่า พฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นที่เกิดขึ้นนั้น ขึ้นอยู่กับลักษณะภายนอก คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย ข้อมูลนักเรียน ได้แก่ เพศ ระดับชั้นเรียน เขตที่ตั้ง โรงเรียน และข้อมูลผู้ปกครอง ได้แก่ อาชีพ และรายได้ ปัจจัยครอบครัว ได้แก่ การสื่อสารในครอบครัว และความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน ได้แก่ ความสัมพันธ์ทางสังคม และความสัมพันธภาพกับเพื่อน ในขณะที่เดียวกันก็ขึ้นอยู่กับลักษณะภายใน คือ ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์ และสุขภาพจิต ได้แก่ พฤติกรรมเกร พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งหรือไม่มีสมาธิ และพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจ ปัจจัยการนับถือตนเอง ได้แก่ การนับถือตนเอง และรู้สึกผิดหวังในตนเอง ในการวิจัยครั้งนี้จึงสร้างกรอบแนวคิดตาม (ดังแผนภาพที่ 2.1)

อย่างไรก็ตามเพื่อเป็นการทดสอบว่า ปัจจัยครอบครัว ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคม และเพื่อน ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต ปัจจัยการนับถือตนเอง ปัจจัยที่ใดที่มีความสำคัญต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์เป็น 5 แบบจำลอง (รวมแบบจำลองในแผนภาพที่ 2.1 เป็นแบบจำลองที่ 5) ดังแผนภาพที่ 2.2

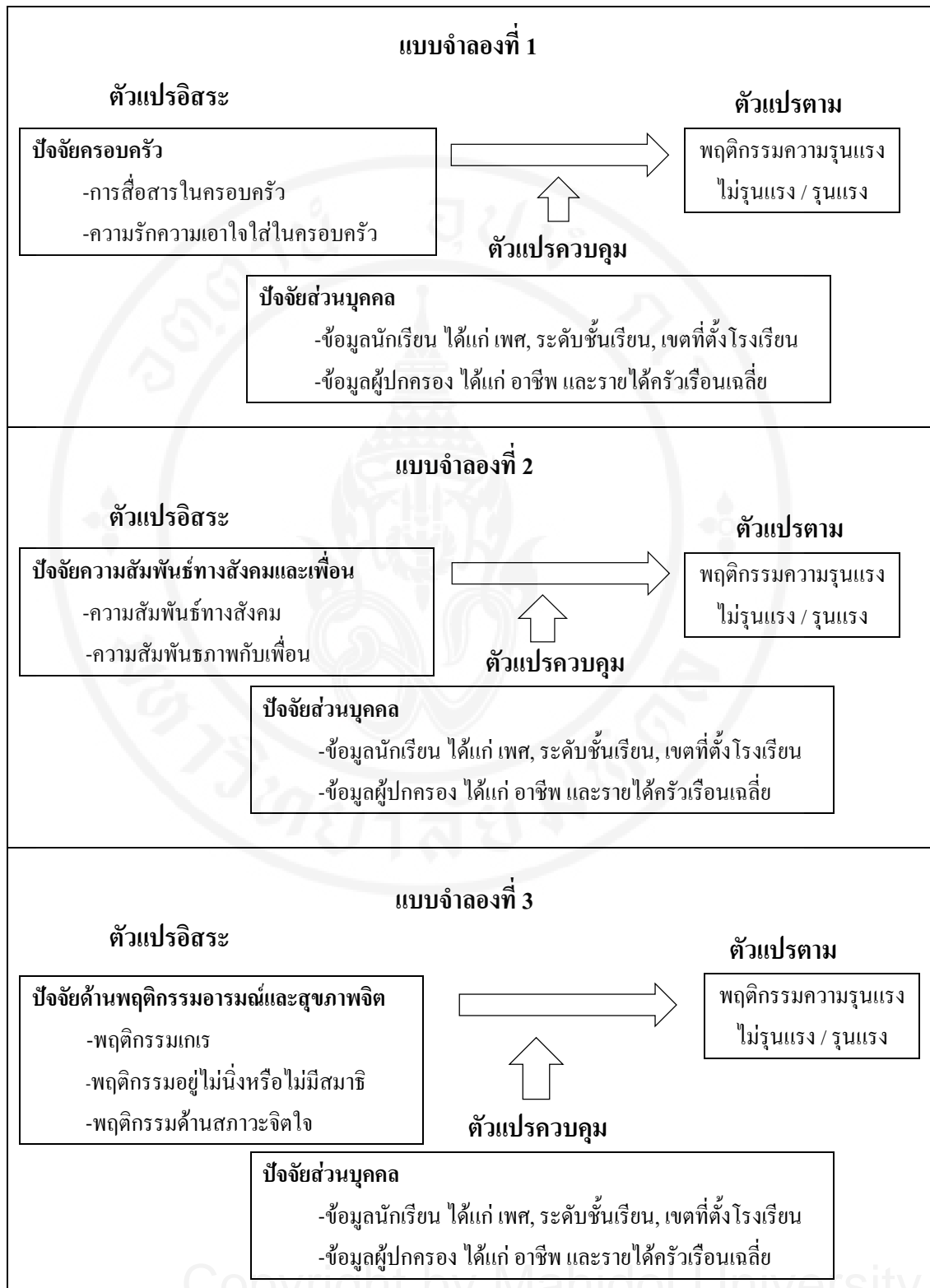
กรอบแนวความคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

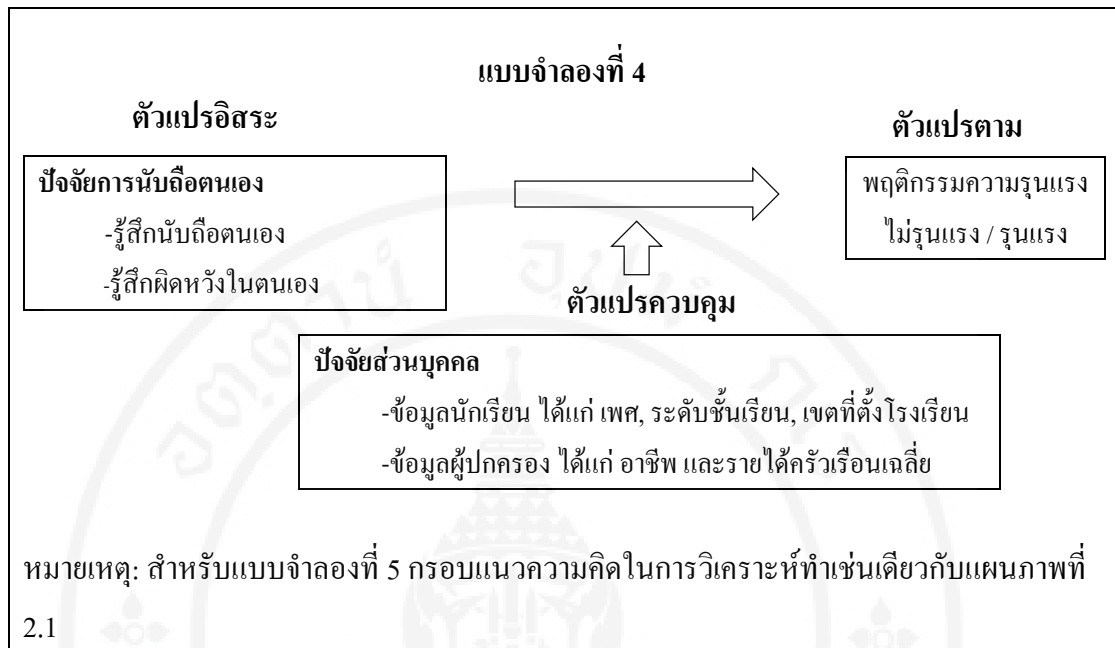

แผนภาพที่ 2.1 กรอบแนวความคิดในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

กรอบแนวความคิดในการวิเคราะห์ จำแนกออกเป็นแต่ละแบบจำลองในการศึกษา

กรอบแนวความคิดในการวิเคราะห์ จำแนกออกเป็นแต่ละแบบจำลองในการศึกษา (ต่อ)

แผนภาพที่ 2.2 กรอบแนวความคิดในการวิเคราะห์ จำแนกออกเป็นแต่ละแบบจำลองในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

2.6 สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นสมมติฐานสำหรับการศึกษานี้ โดยมีปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยครอบครัว ปัจจัยสังคมและเพื่อน ปัจจัยพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต และปัจจัยการนับถือตนเอง มีความเกี่ยวข้องสำหรับการวิจัยดังนี้

1. การสื่อสารในครอบครัว วัยรุ่นที่มีการสื่อสารในครอบครัวมากจะมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าวัยรุ่นที่มีการสื่อสารในครอบครัวน้อย
2. ความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว วัยรุ่นที่ครอบครัวมีความรักความเอาใจใส่มากจะมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าวัยรุ่นที่ครอบครัวมีความรักความเอาใจใสน้อย
3. ความสัมพันธ์ทางสังคม วัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ทางสังคมมากจะมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ทางสังคมน้อย
4. ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน วัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนมากจะมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนน้อย

5. **พฤติกรรมเกร** วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเกรมากจะมีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมเกรน้อย

6. **พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งหรือไม่มีสมาธิ** วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิจะมีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมปกติ

7. **พฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจ** วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจดีจะมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจไม่ดี

8. **การนับถือตนเอง** วัยรุ่นที่มีความรู้สึกลับถือตนเองสูงหรือผิดหวังในตนเองต่ำจะมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าวัยรุ่นที่ไม่รู้สึกลับถือตนเอง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้ข้อมูลจากโครงการความร่วมมือในการใช้เครื่องมือสื่อการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมสุขภาพจิตในกลุ่มนักเรียนและผู้ปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ 1. เพื่อเปรียบเทียบสถานการณ์พฤติกรรมความรุนแรงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกับเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน และ 3. เพื่อวิเคราะห์การนับถือตนเองที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ในบทนี้กล่าวถึงขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยแหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตัวแปรและระดับการวัด และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1 แหล่งที่มาของข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากโครงการความร่วมมือในการใช้เครื่องมือสื่อการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมสุขภาพจิตในกลุ่มนักเรียนและผู้ปกครองดำเนินการเก็บข้อมูลโดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2554 (ระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2554)

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

โครงการความร่วมมือในการใช้เครื่องมือสื่อการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมสุขภาพจิตในกลุ่มนักเรียนและผู้ปกครอง การเลือกพื้นที่ในการศึกษาได้จากการสุ่มตัวอย่างจังหวัดมา 2 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร และจังหวัดนครสวรรค์ และนักวิจัยใช้จังหวัดที่สุ่มตัวอย่างเป็นจังหวัดที่ทำการขยายพื้นที่หลังจากได้นำรายชื่อโรงเรียนทั้งหมดที่ไม่เคยนำสื่อการเรียนรู้ 2 ชุด (เต็มเต็มความเข้มแข็งทางใจ และเทคนิคการคุยกับลูกวัยรุ่น) ไปใช้ในโรงเรียนมาสุ่มตัวอย่าง จังหวัดละ 4 โรงเรียน (อุมาภรณ์ ภัทรวานิชย์ และเรวดี สุวรรณนพแก้ว, 2556) ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องจากจำนวนทั้งหมด 1,409 คน ข้อมูลชุดนี้มีนักเรียนทั้งหมด 1,409 คน แบ่งเป็น ในเขต

พื้นที่กรุงเทพมหานคร มี 743 คน และในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ มี 666 คน พบว่า มีข้อมูลจำนวน 1,204 คน ที่สามารถนำมาใช้ในการศึกษาเนื่องจากข้อมูลบางส่วนไม่สมบูรณ์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย และมีอายุตั้งแต่ 13-18 ปี จาก 8 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร 4 เขต คือ ในเขตพระนคร เขตมักกะสัน เขตคูสิตและเขตบางซื่อ ในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ 2 อำเภอ คือ อำเภอตากถ์ และอำเภอตากฟ้า การศึกษานี้จะมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 1,204 คน แบ่งเป็นในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวนนักเรียน 631 คน และในเขตจังหวัดนครสวรรค์ จำนวนนักเรียน 573 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามโครงการความร่วมมือในการใช้เครื่องมือสื่อการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมสุขภาพจิตในกลุ่มนักเรียนและผู้ปกครอง โดยเลือกคำถามที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาคั้งนี้โดยเลือกข้อคำถามจากชุดคำถามคั้งนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครองและนักเรียน

ส่วนที่ 2 แบบสำรวจประเมินสื่อ เทคนิคการพูดคุยกับลูกวัยรุ่น

ส่วนที่ 3 แบบสำรวจประเมินสื่อ เติมเต็มความเข้มแข็งทางใจ

3.1 แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก

3.2 พฤติกรรมความรุนแรง

ส่วนที่ 4 แบบประเมินสุขภาพจิต

3.4 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาและระดับการวัด

ตัวแปรอิสระ

ปัจจัยส่วนบุคคลข้อมูลนักเรียน ได้แก่ เพศ, ระดับชั้น, เขตที่ตั้งของโรงเรียน

ข้อมูลผู้ปกครอง ได้แก่ รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย และอาชีพ

ปัจจัยครอบครั้ว ได้แก่ การสื่อสารในครอบครั้ว และความรักความเอาใจใส่ในครอบครั้ว

การวัดตัวแปรการสื่อสารในครอบครั้วใช้แบบสำรวจประเมินสื่อ เทคนิคการพูดคุยกับลูกวัยรุ่น ในช่วง 6 เดือน ที่ผ่านมา มีคำถามทั้งหมด 5 ข้อรายละเอียดคั้งนี้

คำถามเชิงบวก

1. มีการพูดคุยกันเสมอว่า วิธีการแก้ไขปัญหาที่ทำไปนั้นได้ผลหรือไม่
2. เมื่อมีปัญหา มักมีการปรึกษากันว่าจะแก้ไขอย่างไร

การวัด

ไม่ตรงเลย = 0

ตรงเล็กน้อย = 1

ตรงปานกลาง = 2

ตรงมากที่สุด = 3

คำถามเชิงลบ

3. บ่อยครั้งที่คุณไม่สามารถพูดในสิ่งที่คุณคิดหรือรู้สึก
4. การตกลงเรื่องต่างๆร่วมกันเป็นไปได้ลำบากเพราะไม่เข้าใจกัน
5. คุณกล้าบอกคนในครอบครัวเมื่อเขาทำในสิ่งที่คุณไม่ชอบ

การวัด

ไม่ตรงเลย = 3

ตรงเล็กน้อย = 2

ตรงปานกลาง = 1

ตรงมากที่สุด = 0

การวัดตัวแปรความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวใช้แบบสำรวจประเมินสื่อ เทคนิค การพูดคุยกับลูกวัยรุ่น ในช่วง 6 เดือน ที่ผ่านมา มีคำถามทั้งหมด 5 ข้อ รายละเอียดดังนี้

คำถามเชิงบวก

1. ครอบครัวของคุณแสดงความรักใคร่เอ็นดูต่อกันมากพอ
2. ครอบครัวของคุณรักใคร่ปรองดองกันดี
3. คุณระบายความทุกข์ใจให้คนในครอบครัวฟังได้
4. ครอบครัวของคุณได้ให้ความสำคัญต่อความรู้สึกของสมาชิก

การวัด

ไม่ตรงเลย = 0

ตรงเล็กน้อย = 1

ตรงปานกลาง	=	2
ตรงมากที่สุด	=	3

คำถามเชิงลบ

5. ทุกคนในครอบครัวจะสนใจคุณก็ต่อเมื่อเรื่องนั้นเป็นเรื่องสำคัญสำหรับเขา

การวัด

ไม่ตรงเลย	=	3
ตรงเล็กน้อย	=	2
ตรงปานกลาง	=	1
ตรงมากที่สุด	=	0

ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์ และสุขภาพจิต ได้แก่ พฤติกรรมเกร และพฤติกรรมด้าน
สภาวะจิตใจ ดังนี้

การวัดตัวแปรพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจ ใช้แบบประเมินสุขภาพจิต เป็นคำถามถึงประสบการณ์ของคุณในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ประเมินเหตุการณ์ อาการ ความคิดเห็นและความรู้สึกมีคำถามทั้งหมด 4 ข้อ รายละเอียดดังนี้

คำถามเชิงบวก

1. ท่านพึงพอใจในชีวิต
2. ท่านรู้สึกสบายใจ

การวัด

ไม่เลย	=	0
เล็กน้อย	=	1
มาก	=	2
มากที่สุด	=	3

คำถามเชิงลบ

3. ท่านรู้สึกเบื่อหน่ายต่อเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตประจำวัน
4. ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านมีแต่ความทุกข์

การวัด

ไม่เลย	=	3
--------	---	---

เล็กน้อย	=	2
มาก	=	1
มากที่สุด	=	0

เครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปร พฤติกรรมเกร พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งหรือไม่มีสมาธิพฤติกรรม ด้านสัมพันธ์ทางสังคม และพฤติกรรมด้านความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน จะเป็นแบบประเมิน พฤติกรรมเด็ก ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พัฒนาจาก The Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ) เป็นเครื่องมือที่ผ่านการวิจัยแล้วว่ามีประสิทธิภาพในการคัดกรองปัญหาเด็ก ได้ดี สามารถคัดกรองปัญหาและให้การช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เด็กและวัยรุ่นและลักษณะพฤติกรรม ซึ่งมีลักษณะของพฤติกรรมทั้งด้านบวกและด้านลบ โดยสามารถจัดเป็นกลุ่มพฤติกรรม (แบบคัดกรองทางสุขภาพจิต เล่ม 4 แบบประเมินและคัดกรองพัฒนาและสุขภาพจิตเด็ก, 2545) ดังนี้

การวัดตัวแปรพฤติกรรมเกรแบบประเมินพฤติกรรมเด็กของ SDQ ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา มีคำถามทั้งหมด 5 ข้อ รายละเอียดดังนี้

คำถามเชิงลบ

1. ฉันมักโกรธรุนแรงและมักอารมณ์เสีย
2. ฉันมีเรื่องทะเลาะวิวาทบ่อย ฉันทำให้คนอื่นทำอย่างที่ผมต้องการได้
3. มีคนว่าฉันโง่ทก หรือขี้โกงบ่อยๆ
4. ฉันเอาของคนอื่นในบ้าน ที่โรงเรียนหรือที่อื่นๆ

การวัด

ไม่จริง	=	0
ค่อนข้างจริง	=	1
จริง	=	2

คำถามเชิงบวก

5. ฉันมักทำตามที่คุณอื่นบอก

การวัด

ไม่จริง	=	2
ค่อนข้างจริง	=	1
จริง	=	0

การวัดตัวแปรพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งหรือไม่มีสมาธิแบบประเมินพฤติกรรมเด็กของ SDQ ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา มีคำถามทั้งหมด 5 ข้อ รายละเอียดดังนี้

คำถามเชิงลบ

1. ฉันอยู่ไม่นิ่ง นั่งนานๆไม่ได้
2. ฉันอยู่ไม่สุข วุ่นวาย
3. ฉันวอกแวกง่าย ฉันรู้สึกไม่มีสมาธิ

การวัด

ไม่จริง = 0

ค่อนข้างจริง = 1

จริง = 2

คำถามเชิงบวก

4. ฉันคิดก่อนทำ
5. ฉันทำงานได้เสร็จ มีสมาธิในการทำงาน มีความตั้งใจในการทำงาน

การวัด

ไม่จริง = 2

ค่อนข้างจริง = 1

จริง = 0

ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน ได้แก่ ความสัมพันธ์ทางสังคม และความสัมพันธ์กับเพื่อน

การวัดตัวแปรความสัมพันธ์ทางสังคมแบบประเมินพฤติกรรมเด็กของ SDQ ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา มีคำถามทั้งหมด 5 ข้อ รายละเอียดดังนี้

คำถามเชิงบวก

1. ฉันพยายามจะทำตัวดีกับคนอื่น ฉันใส่ใจความรู้สึกคนอื่น
2. เต็มใจแบ่งปันสิ่งของให้คนอื่น (ของกิน เกมส์ ปากกา เป็นต้น)
3. ใครๆก็ฟังฉันได้ถ้าเขาเสียใจ อารมณ์ไม่ดีหรือไม่สบายใจ
4. ฉันใจดีกับเด็กที่เล็กกว่า
5. ฉันมักอาสาช่วยเหลือคนอื่น (พ่อแม่ ครู เด็กคนอื่น)

การวัด

ไม่จริง	=	0
ค่อนข้างจริง	=	1
จริง	=	2

การวัดตัวแปรสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน แบบประเมินพฤติกรรมเด็กของ SDQ ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา มีคำถามทั้งหมด 5 ข้อ รายละเอียดดังนี้

คำถามเชิงบวก

1. ฉันมีเพื่อนสนิท
2. เพื่อนๆส่วนมากชอบฉัน

การวัด

ไม่จริง	=	2
ค่อนข้างจริง	=	1
จริง	=	0

คำถามเชิงลบ

3. ฉันชอบอยู่กับตัวเองชอบเล่นคนเดียว หรืออยู่ตามลำพัง
4. เด็กคนอื่นล้อเลียน หรือรังแกฉัน
5. ฉันเข้ากับผู้ใหญ่ได้ดีกว่าเข้ากับเด็กวัยเดียวกัน

การวัด

ไม่จริง	=	0
ค่อนข้างจริง	=	1
จริง	=	2

ปัจจัยการนับถือตนเอง ได้แก่ รู้สึกภูมิใจในตนเอง และรู้สึกผิดหวังในตนเอง

การวัดตัวแปรการนับถือตนเอง ใช้แบบประเมินสุขภาพจิต เป็นคำถามถึงประสบการณ์ของคุณในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ประเมินเหตุการณ์ อารมณ์ ความคิดเห็นและความรู้สึก มีคำถามทั้งหมด 2 ข้อ รายละเอียดดังนี้

คำถามเชิงบวก

1. ท่านรู้สึกภูมิใจในตัวเอง

การวัด

ไม่เลย = 0

เล็กน้อย = 1

มาก = 2

มากที่สุด = 3

คำถามเชิงลบ

2. รู้สึกผิดหวังในตนเอง

การวัด

ไม่เลย = 0

เล็กน้อย = 1

มาก = 2

มากที่สุด = 3

ตัวแปรตาม

การวัดตัวแปรตามพฤติกรรมความรุนแรงที่ใช้ในการศึกษา คือ พฤติกรรมความรุนแรง (ตั้งแต่การใช้คำพูดจนถึงการทำร้ายร่างกาย) โดยใช้ข้อคำถามทั้งหมด 2 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

ข้อคำถาม

1. ในช่วง 6 เดือน ที่ผ่านมา คุณเคยใช้คำพูดตำหนิ ครุ หรือไม่ (0 = ไม่เคย, 1 = เคย)*

2. คุณเคยมีประสบการณ์การกระทำความรุนแรง (ไม่ว่าต่อใครก็ตาม) (0 = ไม่เคย,

1 = เคย)*

หมายเหตุ: * หากเลือกตอบเคยในข้อใดข้อหนึ่งถือว่ามีความรุนแรง

การวัด

ไม่รุนแรง = 0

รุนแรง = 1

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยดังกล่าวข้างต้นสามารถแบ่งออกได้ตามระดับการวัดของข้อมูล ซึ่งแสดงได้ดังตาราง 3.1

ตาราง 3.1 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาและระดับการวัด

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรนิยามในตารางไขว้	ตัวแปรนิยามใน Logistic
อาชีพ (ผู้ปกครอง)	0. เกษตรกร/รับจ้างทั่วไป 1. ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว 2. พนักงานบริษัทเอกชน/ รัฐวิสาหกิจ 3. ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ 4. แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน/กำลังรอ งาน -ระดับการวัด กลุ่ม (Nominal scale)	เกษตรกร/รับจ้างทั่วไป 0=ไม่ใช่, 1=ใช่ ค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว 0=ไม่ใช่, 1=ใช่ พนักงานบริษัทเอกชน/รัฐวิสาหกิจ 0=ไม่ใช่, 1=ใช่ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ 0=ไม่ใช่, 1=ใช่ แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน/กำลังรอ งาน 0=ไม่ใช่, 1=ใช่ -ระดับการวัด กลุ่ม (Nominal scale)
รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (ผู้ปกครอง)	0. ต่ำกว่า 120,000 บาท ต่อปี 1. 120,001 - 300,000 บาท ต่อปี 2. สูงกว่า 300,000 บาท ต่อปี -ระดับการวัด กลุ่ม (Nominal scale)	ต่ำกว่า 120,000 บาท ต่อปี 0=ไม่ใช่, 1=ใช่ 120,001 - 300,000 บาท ต่อปี 0=ไม่ใช่, 1=ใช่ สูงกว่า 300,000 บาท ต่อปี 0=ไม่ใช่, 1=ใช่ -ระดับการวัด กลุ่ม (Nominal scale)
เพศ (นักเรียน)	0. เพศชาย 1. เพศหญิง -ระดับการวัด กลุ่ม (Nominal scale)	เหมือนตัวแปรนิยามในตารางไขว้
ระดับชั้นเรียน (นักเรียน)	0. มัธยมศึกษาตอนต้น 1-3 1. มัธยมศึกษาตอนปลาย 4-6 -ระดับการวัด กลุ่ม (Nominal scale)	เหมือนตัวแปรนิยามในตารางไขว้

ตาราง 3.1 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาและระดับการวัด (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรนิยามในตารางไขว้	ตัวแปรนิยามใน Logistic
เขตที่ตั้งโรงเรียน (นักเรียน)	0. ในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ 1. ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร -ระดับการวัด กลุ่ม (Nominal scale)	เหมือนตัวแปรนิยามในตารางไขว้
การสื่อสารในครอบครัว	0. น้อย (คะแนน 1-5) 1. ปานกลาง (คะแนน 6-10) 2. มาก (คะแนน 11ขึ้นไป) -ระดับการวัด กลุ่ม (Nominal scale)	จำนวนเต็ม 0-15 -ระดับการวัด อัตราส่วน (Ratio scale)
ความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว	0. น้อย (คะแนน 1-7) 1. ปานกลาง (คะแนน 8-14) 2. มาก (คะแนน 15) -ระดับการวัด กลุ่ม (Nominal scale)	จำนวนเต็ม 0-15 -ระดับการวัด อัตราส่วน (Ratio scale)
ความสัมพันธ์ทางสังคม	0. ปกติ (คะแนน 5-10) 1. เสี่ยง / มีปัญหา (คะแนน 0-4) -ระดับการวัด กลุ่ม (Nominal scale)	จำนวนเต็ม 0-10 -ระดับการวัด อัตราส่วน (Ratio scale)
ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน	0. ปกติ (คะแนน 0-4) 1. เสี่ยง (คะแนน 5) 2. มีปัญหา (คะแนน 6-10) -ระดับการวัด กลุ่ม (Nominal scale)	จำนวนเต็ม 0-10 -ระดับการวัด อัตราส่วน (Ratio scale)

ตาราง 3.1 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาและระดับการวัด (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรนิยมในตารางไขว้	ตัวแปรนิยมใน Logistic
พฤติกรรมเกร	0.ปกติ (คะแนน 0-4) 1.เสี่ยง (คะแนน 5) 2.มีปัญหา (คะแนน 6-10) -ระดับการวัด กลุ่ม (Nominal scale)	จำนวนเต็ม 0-10 - ระดับการวัด อัตราส่วน (Ratio scale)
พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิ	0.ปกติ (คะแนน 0-5) 1.เสี่ยง (คะแนน 6) 2.มีปัญหา (คะแนน 7-10) -ระดับการวัด กลุ่ม (Nominal scale)	จำนวนเต็ม 0-10 - ระดับการวัด อัตราส่วน (Ratio scale)
พฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจ	0.แย่มาก (คะแนน 0-2) 1.ปานกลาง (คะแนน 3-7) 2.ดี (คะแนน 8 ขึ้นไป) -ระดับการวัด กลุ่ม (Nominal scale)	จำนวนเต็ม 0-12 - ระดับการวัด อัตราส่วน (Ratio scale)
การนับถือตนเอง	0.น้อย (คะแนน 0) 1.ปานกลาง (คะแนน 1-2) 2.มาก (คะแนน 3) -ระดับการวัด กลุ่ม (Nominal scale)	จำนวนเต็ม 0-3 - ระดับการวัด อัตราส่วน (Ratio scale)
การรู้สึกผิดหวังในตนเอง	0.น้อย (คะแนน 0) 1.ปานกลาง (คะแนน 1-2) 2.มาก (คะแนน 3) -ระดับการวัด กลุ่ม (Nominal scale)	จำนวนเต็ม 0-3 - ระดับการวัด อัตราส่วน (Ratio scale)

ตาราง 3.1 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาและระดับการวัด (ต่อ)

ตัวแปรตาม	ตัวแปรนิยามในตารางไขว้	ตัวแปรนิยามใน Logistic
พฤติกรรมความรุนแรง	0= ไม่รุนแรง 1= รุนแรง -ระดับการวัด กลุ่ม (Nominal scale)	เหมือนตัวแปรนิยามในตารางไขว้

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ในลักษณะตัดขวาง วิทยุบุคคล ผู้วิจัยวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้อธิบายลักษณะทั่วไปของตัวแปร

สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์การแจกแจงแบบตารางไขว้ (Crosstab) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้วยการวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi-square) และใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้ข้อมูลจากโครงการความร่วมมือในการใช้เครื่องมือสื่อการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมสุขภาพจิตในกลุ่มนักเรียนและผู้ปกครอง โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ คือ 1. เพื่อเปรียบเทียบสถานการณ์พฤติกรรมความรุนแรงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกับเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน และ 3. เพื่อวิเคราะห์การนับถือตนเองที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น โดยทำการเสนอคุณลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างด้วยค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย และศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงด้วยการวิเคราะห์การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test) รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงด้วยการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression) แบ่งการนำเสนอข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของประชากร รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยครอบครัว ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต ปัจจัยการนับถือตนเองกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน โดยนำเสนอค่าร้อยละ ค่าความถี่

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยครอบครัว ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต ปัจจัยการนับถือตนเองกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียนด้วยการวิเคราะห์การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test)

ส่วนที่ 3 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน รวมทั้งการวิเคราะห์การนับถือตนเองที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน ขณะเดียวกันได้เปรียบเทียบสถานการณ์พฤติกรรมความรุนแรงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกับเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์

4.1 การวิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของประชากร

การวิเคราะห์คุณลักษณะทั่วไปของประชากร ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยครอบครัว ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต ปัจจัยการนับถือตนเองกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

4.1.1 ลักษณะของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง 1,204 คน นักเรียนเพศหญิง (ร้อยละ 62.0) มากกว่าเพศชาย (ร้อยละ 38.0) จากจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 50.8 และมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 49.2 กลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานครร้อยละ 52.4 และในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ร้อยละ 47.6 ในขณะที่ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร / รับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 49.6) รองลงมาค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 20.3) พนักงานบริษัทเอกชน / รัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 10.9) ข้าราชการ / พนักงานของรัฐ (ร้อยละ 10.8) และแม่บ้าน / ไม่ได้ทำงาน / กำลังรองาน (ร้อยละ 8.4) ตามลำดับ สำหรับรายได้ของผู้ปกครองต่อปี พบว่า มีรายได้ต่ำกว่า 120,000 บาทต่อปี (ร้อยละ 51.2) รองลงมาได้ระหว่าง 120,001 – 300,000 บาทต่อปี (ร้อยละ 34.8) และรายได้สูงกว่า 300,000 บาทต่อปี (ร้อยละ 14.0) ตามลำดับ (รายละเอียดดังตาราง 4.1)

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละลักษณะของปัจจัยส่วนบุคคล

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ (นักเรียน)		
ชาย	458	38.0
หญิง	746	62.0
รวม	1,204	100.0
ระดับชั้นเรียน (นักเรียน)		
มัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1-3	592	49.2
มัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6	612	50.8
รวม	1,204	100.0
เขตที่ตั้งโรงเรียน (นักเรียน)		
ในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์	573	47.6
ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร	631	52.4
รวม	1,204	100.0

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละลักษณะของปัจจัยส่วนบุคคล (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ (ผู้ปกครอง)		
เกษตรกร / รับจ้างทั่วไป	597	49.6
ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว	245	20.3
พนักงานบริษัทเอกชน / รัฐวิสาหกิจ	131	10.9
ข้าราชการ / พนักงานของรัฐ	130	10.8
แม่บ้าน / ไม่ได้ทำงาน / กำลังรอรงาน	101	8.4
รวม	1,204	100.0
รายได้ (ผู้ปกครอง)		
ต่ำกว่า 120,000 บาทต่อปี	617	51.2
120,001 – 300,000 บาทต่อปี	419	34.8
สูงกว่า 300,000 บาทต่อปี	168	14.0
รวม	1,204	100.0

4.1.2 ลักษณะของปัจจัยครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง

การสื่อสารในครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 70.8) รองลงมา มีการสื่อสารอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 21.6) และมีการสื่อสารอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 7.6) ตามลำดับ สำหรับความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 66.4) รองลงมา อยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 23.6) และอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 10.0) ตามลำดับ (รายละเอียดดังตาราง 4.2)

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละลักษณะของปัจจัยครอบครัว

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การสื่อสารในครอบครัว		
น้อย (คะแนน 1-5)	92	7.6
ปานกลาง (คะแนน 6-10)	852	70.8
มาก (คะแนน 11 ขึ้นไป)	260	21.6
รวม	1,204	100.0

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละลักษณะของปัจจัยครอบครัว (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว		
น้อย (คะแนน 1-7)	120	10.0
ปานกลาง (คะแนน 8-14)	800	66.4
มาก (คะแนน 15 ขึ้นไป)	284	23.6
รวม	1,204	100.0

หมายเหตุ: การแบ่งกลุ่มใช้คะแนนดิบ คำนวณด้วยวิธี Mean \pm SD. คือ การสื่อสารในครอบครัว Mean = 8.7832, SD. = 2.36812 และความรักความเอาใจใส่ Mean = 11.8248, SD. = 3.35785

4.1.3 ลักษณะของปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนใหญ่ความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับปกติ (ร้อยละ 89.8) และอยู่ในระดับเสี่ยง/มีปัญหา (ร้อยละ 10.2) ในขณะที่ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปกติ (ร้อยละ 85.9) รองลงมาอยู่ในระดับเสี่ยง (ร้อยละ 7.9) และอยู่ในระดับมีปัญหา (ร้อยละ 6.2) ตามลำดับ (รายละเอียดดังตาราง 4.3)

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละลักษณะของปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ความสัมพันธ์ทางสังคม		
ปกติ (คะแนน 5-10)	1,081	89.8
เสี่ยง / มีปัญหา (คะแนน 0-4)	123	10.2
รวม	1,204	100.0
ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน		
ปกติ (คะแนน 0-4)	1,034	85.9
เสี่ยง (คะแนน 5)	95	7.9
มีปัญหา (คะแนน 6-10)	75	6.2
รวม	1,204	100.0

หมายเหตุ: การแบ่งกลุ่มอ้างอิงจาก แบบคัดกรองทางสุขภาพจิต ปี 2545

4.1.4 ลักษณะของปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์ และสุขภาพจิตของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนมากพฤติกรรมเกรอยู่ในระดับปกติ (ร้อยละ 86.6) รองลงมาอยู่ในระดับเสี่ยง (ร้อยละ 8.3) และอยู่ในระดับมีปัญหา (ร้อยละ 5.1) ตามลำดับ สำหรับพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิ

ส่วนมากอยู่ในระดับปกติ (ร้อยละ 83.1) รองลงอยู่ในระดับเสี่ยง (ร้อยละ 9.0) และอยู่ในระดับมีปัญหา (ร้อยละ 8.0) ตามลำดับ พฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจส่วนมากอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 66.5) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 32.6) และอยู่ในระดับแย่ (ร้อยละ 0.9) ตามลำดับ (รายละเอียดดังตาราง 4.4)

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละลักษณะของปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์ และสุขภาพจิต

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
พฤติกรรมเกร		
ปกติ (คะแนน 0-4)	1,043	86.6
เสี่ยง (คะแนน 5)	100	8.3
มีปัญหา (คะแนน 6-10)	61	5.1
รวม	1,204	100.0
พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งหรือไม่มีสมาธิ		
ปกติ (คะแนน 0-5)	1,000	83.1
เสี่ยง (คะแนน 6)	108	9.0
มีปัญหา (คะแนน 7-10)	96	8.0
รวม	1,204	100.0
พฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจ		
แย่ (คะแนน 0-2)	91	0.9
ปานกลาง (คะแนน 3-7)	392	32.6
ดี (คะแนน 8 ขึ้นไป)	801	66.5
รวม	1,204	100.0

หมายเหตุ : พฤติกรรมเกรและพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / ไม่มีสมาธิ มีการแบ่งกลุ่มอ้างอิงจากแบบคัดกรองทางสุขภาพจิต ปี 2545 และการแบ่งกลุ่มใช้คะแนนดิบ คำนวณด้วยวิธี Mean \pm SD. คือ พฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจ Mean = 8.3663, SD. = 2.23876

4.1.5 ลักษณะของปัจจัยการนับถือตนเองของกลุ่มตัวอย่าง

การนับถือตนเองส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 67.2) รองลงมาอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 30.8) และอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 2.0) ตามลำดับ ในขณะที่การรู้สึกผิดหวังในตนเองส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 63.5) รองลงมาอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 33.1) และอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 3.3) ตามลำดับ (รายละเอียดดังตาราง 4.5)

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละลักษณะของปัจจัยการนับถือตนเอง

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การนับถือตนเอง		
น้อย (คะแนน 0)	24	2.0
ปานกลาง (คะแนน 1-2)	809	67.2
มาก (คะแนน 3)	371	30.8
รวม	1,204	100.0
การรู้สึกผิดหวังในตนเอง		
น้อย (คะแนน 0)	40	3.3
ปานกลาง (คะแนน 1-2)	765	63.5
มาก (คะแนน 3)	399	33.1
รวม	1,204	100.0

หมายเหตุ: การแบ่งกลุ่มใช้คะแนนดิบ คำนวณด้วยวิธี Mean \pm SD. คือ การนับถือตนเอง Mean = 2.0390, SD. = 0.78492 การรู้สึกผิดหวังในตนเอง Mean = 4.1620, SD. = 1.24324

4.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยครอบครัว ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต ปัจจัยการนับถือตนเองกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน ด้วยการวิเคราะห์การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test)

ปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นเรียน เขตที่ตั้งของโรงเรียนอาชีพผู้ปกครองและรายได้ผู้ปกครอง ปัจจัยครอบครัว ได้แก่ การสื่อสารในครอบครัว และความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน ได้แก่ ความสัมพันธ์ทางสังคมและความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต ได้แก่ พฤติกรรมเกร พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / ไม่มีสมาธิ และพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจ ปัจจัยการนับถือตนเอง ได้แก่ การนับถือตนเอง รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.6-4.10

4.2.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

จากการศึกษาแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่า เพศหญิงมีพฤติกรรมความรุนแรง

มากกว่าเพศชาย โดย เพศหญิงร้อยละ 42.5 และเพศชายร้อยละ 31.7 โดยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมความรุนแรงมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 (รายละเอียดดังตาราง 4.6)

นักเรียนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยระดับมัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ 43.0 และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นร้อยละ 33.6 โดยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างระดับชั้นเรียนกับพฤติกรรมความรุนแรงมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 (รายละเอียดดังตาราง 4.6)

นักเรียนที่อยู่ในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าในเขตจังหวัดนครสวรรค์ โดยเขตจังหวัดกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 45.2 และเขตจังหวัดนครสวรรค์ ร้อยละ 30.9 โดยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างที่ตั้งโรงเรียนกับพฤติกรรมความรุนแรงมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 (รายละเอียดดังตาราง 4.6)

ผู้ประกอบการของวัยรุ่นที่มีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมความรุนแรงส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ แม่บ้าน / ไม่ได้ทำงาน / กำลังรองาน (ร้อยละ 44.6) รองลงมาพนักงานบริษัทเอกชน / รัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 42.7) ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 41.2) เกษตรกร / รับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 36.2) และข้าราชการ / พนักงานของรัฐ (ร้อยละ 33.8) ตามลำดับ ส่วนผู้ประกอบการของวัยรุ่นที่มีแนวโน้มแสดงพฤติกรรมความรุนแรงส่วนมากมีรายได้รายได้ต่ำกว่า 120,000 บาทต่อปี (ร้อยละ 39.5) รองลงมารายได้ระหว่าง 120,001 – 300,000 บาทต่อปี (ร้อยละ 37.2) และรายได้สูงกว่า 300,000 บาทต่อปี (ร้อยละ 36.9) ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาชีพและรายได้ของผู้ประกอบการกับพฤติกรรมความรุนแรงไม่พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับพฤติกรรมความรุนแรง (รายละเอียดดังตาราง 4.6)

ตาราง 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	พฤติกรรมความรุนแรง			
	ไม่รุนแรง	รุนแรง	รวม	จำนวน
เพศ (นักเรียน) $\chi^2 = 14.085^{***}$				
ชาย	68.3	31.7	100.0	458
หญิง	57.5	42.5	100.0	746
ระดับชั้นเรียน (นักเรียน) $\chi^2 = 11.146^{***}$				
มัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1-3	66.4	33.6	100.0	592
มัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6	57.0	43.0	100.0	612

ตาราง 4.6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน
จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	พฤติกรรมความรุนแรง			
	ไม่รุนแรง	รุนแรง	รวม	จำนวน
เขตที่ตั้งโรงเรียน (นักเรียน) $\chi^2 = 25.882^{***}$				
ในเขตจังหวัดนครสวรรค์	69.1	30.9	100.0	573
ในเขตกรุงเทพมหานคร	54.8	45.2	100.0	631
อาชีพ (ผู้ปกครอง) $\chi^2 = 5.874$				
เกษตรกร / รับจ้างทั่วไป	63.8	36.2	100.0	597
ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว	58.8	41.2	100.0	245
พนักงานบริษัทเอกชน / รัฐวิสาหกิจ	57.3	42.7	100.0	131
ข้าราชการ / พนักงานของรัฐ	66.2	33.8	100.0	130
แม่บ้าน / ไม่ได้ทำงาน / กำลังรอกงาน	55.4	44.6	100.0	101
รายได้ (ผู้ปกครอง) $\chi^2 = 0.743$				
ต่ำกว่า 120,000 บาทต่อปี	60.5	39.5	100.0	617
120,001 – 300,000 บาทต่อปี	62.8	37.2	100.0	419
สูงกว่า 300,000 บาทต่อปี	63.1	36.9	100.0	168
รวม	742	462	100.0	1,204

หมายเหตุ : * $p \leq 0.05$, ** $p \leq 0.01$, *** $p \leq 0.001$

4.2.2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารในครอบครัวและความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

จากการศึกษาแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารในครอบครัวและความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน พบว่า ครอบครัวที่มีการสื่อสารในครอบครัวมาก กลุ่มตัวอย่างจะมีพฤติกรรมความรุนแรงลดลง ร้อยละ 34.2 และหากครอบครัวมีการสื่อสารน้อยกลุ่มตัวอย่างจะมีพฤติกรรมความรุนแรงมากขึ้น ร้อยละ 50.0 โดยพบว่าการสื่อสารในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 กล่าวคือยิ่งมีการสื่อสารในครอบครัวมากพฤติกรรมความรุนแรงลดลง ในขณะที่เดียวกันยิ่งมีการสื่อสารในครอบครัวน้อยพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้นเช่นกัน (รายละเอียดดังตาราง 4.7)

สำหรับความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวที่มีผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ ถ้าครอบครัวยังมีความรักความเอาใจใส่มาก กลุ่มตัวอย่างจะมี

พฤติกรรมความรุนแรงลดลง ร้อยละ 29.6 และหากครอบครัวมีความรักความเอาใจใส่น้อย กลุ่มตัวอย่างจะยังมีพฤติกรรมความรุนแรงมาก ร้อยละ 49.2 โดยพบว่าความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 กล่าวคือ ยิ่งมีความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวมากพฤติกรรมความรุนแรงลดลง ในขณะที่ยิ่งมีความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวน้อยความพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้นเช่นกัน (รายละเอียดดังตาราง 4.7)

ตาราง 4.7 ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารในครอบครัวและความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

ปัจจัยครอบครัว	พฤติกรรมความรุนแรง			
	ไม่รุนแรง	รุนแรง	รวม	จำนวน
การสื่อสารในครอบครัว $\chi^2 = 7.146^*$				
น้อย (คะแนน 1-5)	50.0	50.0	100.0	92
ปานกลาง (คะแนน 6-10)	61.6	38.4	100.0	852
มาก (คะแนน 11 ขึ้นไป)	65.8	34.2	100.0	260
ความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว $\chi^2 = 15.966^{***}$				
น้อย (คะแนน 1-7)	50.8	49.2	100.0	120
ปานกลาง (คะแนน 8-14)	60.1	39.9	100.0	800
มาก (คะแนน 15 ขึ้นไป)	70.4	29.6	100.0	284
รวม	742	462	100.0	1,204

หมายเหตุ : * $p \leq 0.05$, ** $p \leq 0.01$, *** $p \leq 0.001$

และได้มีการแบ่งกลุ่มใช้คะแนนดิบ คำนวณด้วยวิธี Mean \pm SD. คือ การสื่อสารในครอบครัว Mean = 8.7832, SD. = 2.36812 และความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว Mean = 11.8248, SD. = 3.35785

4.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ทางสังคมและสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

จากการศึกษาแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ทางสังคมและสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน พบว่า วัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ทางสังคมระดับปกติ จะแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 38.7 กลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์ทางสังคมระดับเสี่ยง จะแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 35.8 สำหรับวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนระดับปกติจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 38.9 กลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน

ระดับมีปัญหา จะแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 36.0 และกลุ่มตัวอย่างที่มีความสัมพันธ์ทางสังคมระดับเสี่ยง จะแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 34.7 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรด้านความสัมพันธ์ทางสังคมและความสัมพันธ์สภาพกับเพื่อนจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงไม่แตกต่างกันมากนัก (รายละเอียดตาราง 4.8)

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ทางสังคมและสัมพันธ์สภาพกับเพื่อนกับพฤติกรรมความรุนแรง พบว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมและสัมพันธ์สภาพกับเพื่อน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (รายละเอียดตาราง 4.8)

ตารางที่ 4.8 ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ทางสังคมและสัมพันธ์สภาพกับเพื่อนกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน	พฤติกรรมความรุนแรง			
	ไม่รุนแรง	รุนแรง	รวม	จำนวน
ความสัมพันธ์ทางสังคม $\chi^2 = 0.312$				
ปกติ (คะแนน 5-10)	61.3	38.7	100.0	1,081
เสี่ยง / มีปัญหา (คะแนน 0-4)	64.2	35.8	100.0	123
ความสัมพันธ์สภาพกับเพื่อน $\chi^2 = 0.821$				
ปกติ (คะแนน 0-4)	61.1	38.9	100.0	1,034
เสี่ยง (คะแนน 5)	65.3	34.7	100.0	95
มีปัญหา (คะแนน 6-10)	64.0	36.0	100.0	75
รวม	742	462	100.0	1,204

หมายเหตุ : * $p \leq 0.05$, ** $p \leq 0.01$, *** $p \leq 0.001$

และได้มีการแบ่งกลุ่มอ้างอิงจาก แบบคัดกรองทางสุขภาพจิตปี 2545

4.2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเกรง พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / ไม่มีสมาธิ และพฤติกรรมด้านสถานะจิตใจกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

จากการศึกษาแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์ และสุขภาพจิตกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมเกรงอยู่ในระดับเสี่ยงที่จะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงมากที่สุด หรือ ร้อยละ 43.0 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมเกรงอยู่ในระดับมีปัญหา ซึ่งจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 39.3 และกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมเกรงอยู่ในระดับปกติจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 37.9 การแสดงพฤติกรรม

ความรุนแรงลดลงตามระดับการมีพฤติกรรมเกรด หรืออาจกล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมเกรดมากจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงมาก ในขณะที่เดียวกันพฤติกรรมเกรดไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (รายละเอียดดังตาราง 4.9)

กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิอยู่ในระดับมีปัญหาแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 52.1 รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งหรือไม่มีสมาธิอยู่ในระดับเสี่ยงแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 43.5 และกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งหรือไม่มีสมาธิอยู่ในระดับปกติแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 36.5 กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งหรือไม่มีสมาธิที่มีปัญหามาก จะมีพฤติกรรมความรุนแรงมาก โดยพบว่าพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 กล่าวคือ พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิยังอยู่ในระดับมีปัญหาพฤติกรรมความรุนแรงจะเพิ่มขึ้น (รายละเอียดดังตาราง 4.9)

กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจอยู่ในระดับน้อยแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 45.5 กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจอยู่ในระดับปานกลางแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 49.0 กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจอยู่ในระดับมากมีพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 33.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจอยู่ในระดับมากจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงลดลง โดยพบว่าพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 (รายละเอียดดังตาราง 4.9)

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเกรด พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / ไม่มีสมาธิ และพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์ และสุขภาพจิต	พฤติกรรมความรุนแรง			
	ไม่รุนแรง	รุนแรง	รวม	จำนวน
พฤติกรรมเกรด $\chi^2 = 1.041$				
ปกติ (คะแนน 0-4)	62.1	37.9	100.0	1,043
เสี่ยง (คะแนน 5)	57.0	43.0	100.0	100
มีปัญหา (คะแนน 6-10)	60.7	39.3	100.0	61
พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / ไม่มีสมาธิ $\chi^2 = 10.324^{**}$				
ปกติ (คะแนน 0-5)	63.5	36.5	100.0	1,000
เสี่ยง (คะแนน 6)	56.5	43.5	100.0	108
มีปัญหา (คะแนน 7-10)	47.9	52.1	100.0	96

ตารางที่ 4.9 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเกร พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / ไม่มีสมาธิ และพฤติกรรมด้านสถานะจิตใจกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน (ต่อ)

ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์ และสุขภาพจิต	พฤติกรรมความรุนแรง			
	ไม่รุนแรง	รุนแรง	รวม	จำนวน
พฤติกรรมด้านสถานะจิตใจ $\chi^2 = 28.358^{***}$				
แย่ (คะแนน 0-2)	54.5	45.5	100.0	11
ปานกลาง (คะแนน 3-7)	51.0	49.0	100.0	392
ดี (คะแนน 8ขึ้นไป)	66.9	33.1	100.0	801
รวม	742	462	100.0	1,204

หมายเหตุ : * $p \leq 0.05$, ** $p \leq 0.01$, *** $p \leq 0.001$

และได้มีการแบ่งกลุ่มอ้างอิงจาก แบบคัดกรองทางสุขภาพจิต ปี 2545

4.2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการนับถือตนเองและการรู้สึกผิดหวังในตนเองกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

จากการศึกษาแสดงความสัมพันธ์ระหว่างการนับถือตนเองและการรู้สึกผิดหวังในตนเองกับเพื่อนกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน พบว่า วัยรุ่นที่มีการนับถือตนเองอยู่ในระดับน้อยแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 50.0 รองลงมาการนับถือตนเองอยู่ในระดับปานกลางแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 41.3 และการนับถือตนเองอยู่ในระดับมากแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 31.3 พฤติกรรมความรุนแรงลดลงตามลำดับ กล่าวคือ ยิ่งการนับถือตนเองมากจะมีพฤติกรรมความรุนแรงลดลง โดยพบว่าการนับถือตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 กล่าวคือ ยิ่งการนับถือตนเองมากจะมีพฤติกรรมความรุนแรงลดลง (รายละเอียดดังตาราง 4.10)

กลุ่มตัวอย่างที่มีการรู้สึกผิดหวังในตนเองอยู่ในระดับน้อยแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 50.0 รองลงมาการรู้สึกผิดหวังในตนเองอยู่ในระดับปานกลางแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 42.9 และการรู้สึกผิดหวังในตนเองอยู่ในระดับมากแสดงพฤติกรรมความรุนแรง ร้อยละ 28.6 พฤติกรรมความรุนแรงลดลงตามลำดับ กล่าวคือ ยิ่งรู้สึกผิดหวังในตนเองน้อยจะมีพฤติกรรมความรุนแรงลดลง โดยพบว่าการรู้สึกผิดหวังในตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 กล่าวคือ ยิ่งรู้สึกผิดหวังในตนเองน้อยจะมีพฤติกรรมความรุนแรงลดลง (รายละเอียดดังตาราง 4.10)

ตารางที่ 4.10 ความสัมพันธ์ระหว่างการนับถือตนเองและการรู้สึกผิดหวังในตนเองกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

ปัจจัยการนับถือตนเอง	พฤติกรรมความรุนแรง			
	ไม่รุนแรง	รุนแรง	รวม	จำนวน
การนับถือตนเอง $\chi^2 = 12.196^{**}$				
น้อย (คะแนน 0)	50.0	50.0	100.0	24
ปานกลาง (คะแนน 1-2)	58.7	41.3	100.0	809
มาก (คะแนน 3)	68.7	31.3	100.0	371
การรู้สึกผิดหวังในตนเอง $\chi^2 = 25.055^{***}$				
น้อย (คะแนน 0)	50.0	50.0	100.0	40
ปานกลาง (คะแนน 1-2)	57.1	42.9	100.0	765
มาก (คะแนน 3)	71.4	28.6	100.0	399
รวม	742	462	100.0	1,204

หมายเหตุ : * $p \leq 0.05$, ** $p \leq 0.01$, *** $p \leq 0.001$

และได้มีการแบ่งกลุ่มใช้คะแนนดิบ คำนวณด้วยวิธี Mean \pm SD. คือ การนับถือตนเอง Mean = 2.0390, SD. = 0.78492 และการรู้สึกผิดหวังในตนเอง Mean = 4.1620, SD. = 1.24324

4.3 วิเคราะห์พหุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียนด้วยการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression)

การวิเคราะห์การถดถอยได้ดูความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระโดยการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระที่ใช้ในการวิเคราะห์ ซึ่งไม่พบว่าตัวแปรอิสระเหล่านี้มีความสัมพันธ์กัน (ดูภาคผนวก)

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านบุคคล ปัจจัยครอบครัว ปัจจัยสังคมและเพื่อน ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต และปัจจัยการนับถือตนเอง ที่มีผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ในส่วนที่ 2 (ตารางที่ 4.6-4.10) เพื่อทราบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะคู่ตัวแปรที่นำมาศึกษาเท่านั้น ยังไม่ได้คำนึงถึงอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆที่ต้องการศึกษาร่วมด้วย ดังนั้นการศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น จึงต้องควบคุมอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ ที่อาจมีผลต่อการศึกษาในการวิเคราะห์จึงใช้การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression) ทำการศึกษาโดยจำแนกออกเป็น 5 แบบจำลอง คือ

แบบจำลองที่ 1 ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยครอบครัว เพื่อต้องการทดสอบและตัวแปรส่วนบุคคลเป็นตัวแปรควบคุม

แบบจำลองที่ 2 ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยสังคมและเพื่อน

แบบจำลองที่ 3 ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต

แบบจำลองที่ 4 ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยการนับถือตนเอง

แบบจำลองที่ 5 ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยครอบครัว ปัจจัยเพื่อนและสังคม ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต และปัจจัยการนับถือตนเอง เพื่อทดสอบว่าปัจจัยตัวใดมีผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียนโดยควบคุมซึ่งกันละกัน

ตัวแปรตาม คือพฤติกรรมความรุนแรง ที่มีการวัดเป็นกลุ่ม (Nominal Scale) เพียง 2 กลุ่ม (0 = ไม่รุนแรง, 1 = รุนแรง) และตัวแปรอิสระส่วนใหญ่เป็นการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio scale) จึงใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression) ในการทดสอบหาตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและทำนายโอกาสในการมีพฤติกรรมความรุนแรงด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรใน Model 1 ประกอบไปด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยครอบครัว จากการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่านักเรียนชายมีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่านักเรียนหญิง ร้อยละ 34 นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 38 และนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์มีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 42 และครอบครัวที่มีความรักความเอาใจในครอบครัวมาก โอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงจะลดลงร้อยละ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (รายละเอียดดังตาราง 4.11 ดูตาม แบบจำลองที่ 1)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรในแบบจำลองที่ 2 ประกอบไปด้วยปัจจัยส่วนบุคคล และได้เพิ่มปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อนเข้าไป จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ยังพบเช่นเดียวกับแบบจำลองที่ 1 คือนักเรียนชายมีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่านักเรียนหญิง นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นมีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์มีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร แต่ไม่พบว่าปัจจัยสังคมและเพื่อนมีผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (รายละเอียดดังตาราง 4.11 ดูตาม แบบจำลองที่ 2)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรใน แบบจำลองที่ 3 ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล และได้เพิ่มปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิตเข้าไป จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล พบเช่นเดียวกับแบบจำลองที่ 1 และ แบบจำลองที่ 2 ในส่วนของปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีปัญหาพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิมากยังมีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น 1.1 เท่า และ กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจที่ดีมีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงลดลงร้อยละ 20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (รายละเอียดดังตาราง 4.11 คูตามแบบจำลองที่ 3)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรในแบบจำลองที่ 4 ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล และได้เพิ่มปัจจัยการนับถือตนเองเข้าไป จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล พบเช่นเดียวกับ แบบจำลองที่ 1-3 ในส่วนของปัจจัยการนับถือตนเอง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการนับถือตนเองมาก มีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงลดลงร้อยละ 20 ขณะเดียวกันกลุ่มตัวอย่างที่มีการรู้สึกผิดหวังในตนเองน้อย มีโอกาสการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงลดลงร้อยละ 25 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (รายละเอียดดังตาราง 4.11 คูตาม แบบจำลองที่ 4)

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัวแปรใน แบบจำลองที่ 5 ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยครอบครัว ปัจจัยเพื่อนและสังคม ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต และปัจจัยการนับถือตนเอง พบเช่นเดียวกับแบบจำลองที่ผ่านมา คือ นักเรียนชายมีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่านักเรียนหญิง นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์มีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในขณะที่ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน พบว่า การมีสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนยิ่งทำให้มีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงลดลง ร้อยละ 16 ในส่วนของปัจจัยปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมเกรงมากมีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น 1.1 เท่า กลุ่มตัวอย่างที่มีปัญหาพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิมาก มีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น 1.1 เท่า และกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจที่ดีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงลดลง ร้อยละ 17 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (รายละเอียดดังตาราง 4.11 คูตาม แบบจำลองที่ 5)

แสดงให้เห็นว่าทั้ง 5 แบบจำลองเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับ พบว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลยได้แก่ เพศ ระดับชั้นเรียน เขตที่ตั้งโรงเรียน พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิ และพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจ ซึ่งถือว่าเป็นตัวแปรที่แข็งแกร่งที่สุดของการมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ส่วนของตัวแปรความรักความเข้าใจ ครอบครัว การนับถือตนเอง และการรู้สึกผิดในตนเองที่มีอิทธิพลเฉพาะตัวของมันเอง แต่เมื่ออยู่ใน

สุดท้าย (แบบจำลองที่ 5) ตัวแปรความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว การนับถือตนเองและการรู้สึกผิดในตนเอง จะไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงนั้นเป็นเพราะถูกตัวแปรอื่นๆควบคุมไว้ ในขณะที่เดียวกันเมื่อวิเคราะห์ตัวแปรทั้งหมดจะได้ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น ได้แก่ ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน และพฤติกรรมเกรงเนื่องจากถูกตัวแปรอื่นส่งเสริมทำให้มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงมีทั้งหมด 7 ตัวแปร ได้แก่ เพศ ระดับชั้นเรียน เขตที่ตั้งโรงเรียน ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน พฤติกรรมเกรง พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / ไม่มีสมาธิ และพฤติกรรมภาวะจิตใจ ขณะเดียวกันตัวแปรที่แข็งแกร่งที่สุดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงไม่เปลี่ยนแปลง คือ เพศ ระดับชั้นเรียน เขตที่ตั้งโรงเรียน พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / ไม่มีสมาธิ และพฤติกรรมภาวะจิตใจ

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรุนแรง ของวัยรุ่นในโรงเรียน	แบบจำลอง				
	แบบจำลองที่ 1	แบบจำลองที่ 2	แบบจำลองที่ 3	แบบจำลองที่ 4	แบบจำลองที่ 5
	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio
ปัจจัยส่วนบุคคล					
เพศ (นักเรียน)(กลุ่มอ้างอิง : เพศหญิง)					
ชาย	0.656***	0.668**	0.616***	0.670**	0.643***
ระดับชั้นเรียน (นักเรียน) (กลุ่มอ้างอิง :มัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6)					
มัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1-3	0.619***	0.637***	0.592***	0.649***	0.609***
เขตที่ตั้งโรงเรียน (นักเรียน) (กลุ่มอ้างอิง :ในเขตกรุงเทพมหานคร)					
ในเขตจังหวัดนครสวรรค์	0.584***	0.558***	0.630***	0.590***	0.637***
อาชีพ (ผู้ประกอบการ) (กลุ่มอ้างอิง :แม่บ้าน / ไม่ได้ทำงาน / กำลังรองาน)					
เกษตรกร / รับจ้างทั่วไป	0.860	0.862	0.788	0.833	0.802
ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว	0.953	0.964	0.884	0.884	0.952
พนักงานบริษัทเอกชน / รัฐวิสาหกิจ	0.895	0.930	0.829	0.884	0.876
ข้าราชการ / พนักงานของรัฐ	0.734	0.737	0.629	0.641	0.656
รายได้ (ผู้ประกอบการ)(กลุ่มอ้างอิง :ต่ำกว่า 120,000 บาทต่อปี)					
120,001 – 300,000 บาทต่อปี	0.886	0.856	0.883	0.870	0.867
สูงกว่า 300,000 บาทต่อปี	0.958	0.899	0.945	0.919	0.897

ตารางที่ 4.11 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน (ต่อ)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน	แบบจำลอง				
	แบบจำลองที่ 1	แบบจำลองที่ 2	แบบจำลองที่ 3	แบบจำลองที่ 4	แบบจำลองที่ 5
	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio
ปัจจัยครอบครัว					
การสื่อสารในครอบครัว	0.980				1.019
ความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว	0.936**				0.984
ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน					
ความสัมพันธ์ทางสังคม		0.955			1.018
ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน		0.965			0.837*
ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์ และสุขภาพจิต					
พฤติกรรมเกร			1.094		1.140***
พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / ไม่มีสมาธิ			1.098**		1.109**
พฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจ			0.848***		0.830***
ปัจจัยการนับถือตนเอง					
การนับถือตนเอง				0.827*	0.996
การผิดหวังในตนเอง				0.750***	0.956
ค่าคงที่ (Constant)	3.622	2.114	3.289	3.863	5.173
-2 log likelihood	1534.859	1549.772	1484.592	1528.200	1467.533
Chi-square	68.523***	53.610***	118.790***	75.182***	135.830***
Pseudo R²	0.055	0.044	0.094	0.061	0.107
N	1,204	1,204	1,204	1,204	1,204

หมายเหตุ : * $p \leq 0.05$, ** $p \leq 0.001$, *** $p \leq 0.001$

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อเปรียบเทียบสถานการณ์พฤติกรรมความรุนแรงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกับเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน และ 3. เพื่อวิเคราะห์การนับถือตนเองที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น โดยใช้ข้อมูลจากโครงการความร่วมมือในการใช้เครื่องมือสื่อการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมสุขภาพจิตในกลุ่มนักเรียนและผู้ปกครอง ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2554 (ระหว่างเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2554) งานวิจัยนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 1,204 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้อธิบายลักษณะทั่วไปของตัวแปร และการวิเคราะห์การแจกแจงแบบตารางไขว้ (Crosstab) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้วยการวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi-square) และใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ลักษณะทั่วไปของข้อมูล

ลักษณะของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น พบว่านักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย (เพศหญิงร้อยละ 62.0 และเพศชายร้อยละ 38.0 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนมากนักเรียนอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 52.4) และในเขตจังหวัดนครสวรรค์ (ร้อยละ 47.6) ในขณะที่ผู้ปกครองส่วนมากของกลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพเกษตรกร / รับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 49.6) รองลงมาประกอบอาชีพค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 20.3) พนักงานบริษัทเอกชน /

รัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 10.9) ข้าราชการ / พนักงานของรัฐ (ร้อยละ 10.8) และ แม่บ้าน / ไม่ได้ทำงาน / กำลังรองาน (ร้อยละ 8.4) ตามลำดับ สำหรับรายได้ต่อปีผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เกินครึ่งหนึ่งมีรายได้ต่ำกว่า 120,000 บาทต่อปี (ร้อยละ 51.2) ตามลำดับ

ลักษณะของปัจจัยครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีการสื่อสารในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง ประมาณ 1 ใน 5 (ร้อยละ 21.6) ของกลุ่มตัวอย่างมีการสื่อสารในครอบครัวอยู่ในระดับมาก และมีเพียงร้อยละ 7.6 มีการสื่อสารอยู่ในระดับน้อย สำหรับความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวมีถึง 2 ใน 3 (ร้อยละ 66.4) ของกลุ่มตัวอย่างมีความรักความเข้าใจในครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง และเกือบ 1 ใน 4 (ร้อยละ 23.6) มีความรักความเอาใจใส่อยู่ในระดับมาก และที่เหลือร้อยละ 10.0 มีความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวอยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ

ลักษณะของปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับปกติ (ร้อยละ 89.8) ในขณะที่ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนส่วนใหญ่อยู่ในระดับปกติ (ร้อยละ 85.9) รองลงมาอยู่ในระดับเสี่ยงและอยู่ในระดับมีปัญหา ตามลำดับ

ลักษณะของปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์ และสุขภาพจิตของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีพฤติกรรมเกรงอยู่ในระดับปกติ (ร้อยละ 86.6) รองลงมาอยู่ในระดับเสี่ยงและอยู่ในระดับมีปัญหา (ร้อยละ 8.3 และร้อยละ 5.1 ตามลำดับ) ในขณะที่พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งหรือไม่มีสมาธิ ส่วนมากอยู่ในระดับปกติ (ร้อยละ 83.1) รองลงมาอยู่ในระดับเสี่ยงและอยู่ในระดับมีปัญหา (ร้อยละ 9.0 และร้อยละ 8.0 ตามลำดับ) สำหรับพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจส่วนมากอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 66.5) รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 32.6) และอยู่ในระดับแย่ (ร้อยละ 0.9) ตามลำดับ

ลักษณะของปัจจัยการนับถือตนเองของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีการนับถือตนเองอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 67.2) มากกว่า 1 ใน 4 (ร้อยละ 30.8) ของกลุ่มตัวอย่างที่มีนับถือตนเองอยู่ในระดับมาก และมีการนับถือตนเองอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 2.0 ตามลำดับ) ในขณะที่การรู้สึกผิดหวังในตนเองส่วนมากอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 63.5) มากกว่า 1 ใน 4 (ร้อยละ 33.1) ของกลุ่มตัวอย่างที่รู้สึกผิดหวังในตนเองอยู่ในระดับมาก และรู้สึกผิดหวังในตนเองอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 3.3 ตามลำดับ)

5.1.2 ความสัมพันธ์ปัจจัยต่างๆกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

ปัจจัยที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นเรียน เขตที่ตั้งของโรงเรียนอาชีพผู้ปกครองและรายได้ผู้ปกครอง ปัจจัยครอบครัว ได้แก่ การสื่อสารในครอบครัว และความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน ได้แก่ ความสัมพันธ์ทางสังคมและความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต ได้แก่ พฤติกรรมเกร พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / ไม่มีสมาธิ และพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจ ปัจจัยการนับถือตนเอง ได้แก่ การนับถือตนเอง และการรู้สึกผิดหวั่นใจในตนเอง รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตารางที่ 4.6 - 4.10

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยครอบครัว ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต ปัจจัยการนับถือตนเอง

พบว่า พฤติกรรมความรุนแรงเกิดในเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และเกิดในนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนที่เรียนอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ และนักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพ แม่บ้าน / ไม่ได้ทำงาน / กำลังรอ งาน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นมากกว่าอาชีพอื่น สำหรับรายได้ต่อปีของผู้ปกครอง พบว่า มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น คือวัยรุ่นที่ผู้ปกครองรายได้น้อยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น โดยจากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า รายได้ของครอบครัวมีผลกระทบต่อทักษะทางปัญญาและสมรรถนะทางอารมณ์สังคมต่ำของเด็ก เพราะพ่อแม่ต่างทำงานเพื่อเลี้ยงดูครอบครัวทำให้ไม่มีเวลาแก่เด็ก พบอีกว่าพฤติกรรมและความ เป็นอยู่ของคนในครอบครัวรายได้น้อยมีส่วนค่าใช้จ่ายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ป มากกว่าครอบครัวที่มีรายได้สูง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นของพฤติกรรมการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยมากขึ้นของครอบครัวเพราะรายได้น้อยเสี่ยงต่อการเป็นหนี้มากกว่า ในขณะที่ครอบครัวที่มีการสื่อสารและความสัมพันธ์ในครอบครัวดีว่าจะมีความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กมากกว่า พร้อมทั้งมีแนวโน้มการใช้ความรุนแรงต่อเด็กน้อยกว่าครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ในครอบครัวน้อย ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน พบว่า เพศ ระดับชั้นเรียน และเขตที่ตั้งของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ในขณะที่อาชีพผู้ปกครองและรายได้ผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

ปัจจัยครอบครัว พบว่า การสื่อสารในครอบครัวยังมีการสื่อสารในครอบครัวอยู่ในระดับน้อยยังมีความสัมพันธ์กับการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น สำหรับความรักความเอาใจใส่เช่นเดียวกันยังมีความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวอยู่ในระดับน้อยยังมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นที่เพิ่มขึ้น

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยครอบครัวกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน พบว่า การสื่อสารในครอบครัวมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน พบว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมและความสัมพันธ์สภาพกับเพื่อนจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงไม่แตกต่างกันมากนัก ปัจจัยด้านอารมณ์และสุขภาพจิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมเกรงอยู่ในระดับเสี่ยงและระดับมีปัญหาจะแสดงพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นเพิ่มขึ้น นักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งหรือไม่มีสมาธิ จะมีพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น กลุ่มตัวอย่างที่มีสภาวะจิตใจอยู่ในระดับน้อยยิ่งแสดงพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น เช่นเดียวกันนักเรียนที่มีการนับถือตนเองอยู่ในระดับน้อยยิ่งมีพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น และการรู้สึกลึกซึ้งในตนเองอยู่ในระดับน้อยจะมีพฤติกรรมความรุนแรงลดลง

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสัมพันธ์ทางสังคมและสัมพันธ์สภาพกับเพื่อนกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน พบว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมและความสัมพันธ์สภาพกับเพื่อนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเกรง พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งไม่มีสมาธิ และพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน พบว่า พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 ในขณะที่พฤติกรรมเกรงไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการนับถือตนเองและการรู้สึกลึกซึ้งในตนเองกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน พบว่า การนับถือตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และการรู้สึกลึกซึ้งใน

ตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นใน โรงเรียนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

5.1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

เมื่อพิจารณาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยครอบครัว ปัจจัยสังคมและเพื่อน ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์ และสุขภาพจิต ปัจจัยการนับถือตนเอง แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น

การวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและทำนายโอกาสในการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัวตัวแปรในแบบจำลองที่ 1 ประกอบไปด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยครอบครัว พบว่า นักเรียนชายมีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่านักเรียนหญิง นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นมีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนที่เรียนอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัด นครสวรรค์มีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ส่วนความรักความเอาใจในครอบครัวมากมีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงลดลง

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัวตัวแปรในแบบจำลองที่ 2 ประกอบไปด้วยปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยสังคมและเพื่อน พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงเช่นเดียวกับแบบจำลองที่ 1 คือ เพศระดับชั้นเรียน และเขตที่ตั้งโรงเรียนแต่ไม่พบว่าปัจจัยสังคมและเพื่อนมีผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัวตัวแปรในแบบจำลองที่ 3 ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต พบเช่นเดียวกับแบบจำลองที่ 1 และแบบจำลองที่ 2 ในส่วนปัจจัยปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์ และสุขภาพจิต พบว่าพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งหรือไม่มีสมาธิ ยิ่งมากยิ่งมีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น และพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจที่ดีมีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงลดลงเมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัวตัวแปรในแบบจำลองที่ 4 ประกอบด้วยปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยการนับถือตนเอง พบเช่นเดียวกับแบบจำลองที่ 1-3 ในส่วนปัจจัยปัจจัยการนับถือตนเอง พบว่า ยิ่งมีการนับถือตนเองมากโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงลดลง และความรู้สึกผิดหวังในตนเองยิ่งน้อยโอกาสการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงลดลงเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาตัวแปรอิสระแต่ละตัวตัวแปรในแบบจำลองทั้งหมด (ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยครอบครัว ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต และปัจจัยการนับถือตนเอง) พบว่า นักเรียนชายมีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่านักเรียน

หญิง นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้นมีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนที่เรียนอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์มีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในขณะที่ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน ปรากฏว่าในแบบจำลองที่ 5 มีนัยสำคัญทางสถิติคือยังมีความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนน้อย โอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นลดลง (แบบจำลองที่ 2 ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์ทางสถิติ) ในส่วนปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์ และสุขภาพจิต พบว่า พฤติกรรมเกรี้ยวมีมากโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น แต่ในแบบจำลองที่ 3 พฤติกรรมเกรี้ยวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและการมีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งหรือไม่มีสมาธิมากโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นเพิ่มขึ้น (แบบจำลองที่ 3 ตัวแปรนี้มีระดับนัยสำคัญทางสถิติอยู่แล้ว) และพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจที่ดีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นลดลง ตัวแปร (แบบจำลองที่ 3 ตัวแปรนี้มีระดับนัยสำคัญทางสถิติอยู่แล้ว) ในแบบจำลองที่ 5 ไม่พบว่าการนับถือตนเองและการรู้สึกผิดหวังในตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญ (ทั้งนี้ในแบบจำลองที่ 4 พบว่ามีระดับนัยสำคัญทางสถิติ)

ผลการศึกษสามารถตอบวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อได้ดังนี้

1. เปรียบเทียบสถานการณ์พฤติกรรมความรุนแรงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกับเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครมีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นเรียน เขตที่ตั้งโรงเรียน ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน ได้แก่ ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์ และสุขภาพจิต ได้แก่ พฤติกรรมเกรี้ยว พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิ และพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจ
3. วิเคราะห์การนับถือตนเองที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ผลการศึกษาไม่พบว่าการนับถือตนเองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรง เนื่องจากการนับถือตนเองไม่ได้มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น สามารถอภิปรายผลตามสมมติฐานสำหรับการวิจัยดังนี้

5.2.1 เพศ

ผลการศึกษาไม่ตรงตามสมมติฐาน ซึ่งตั้งไว้ว่านักเรียนชายมีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่านักเรียนหญิง แม้ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ข้อค้นพบที่ว่า นักเรียนหญิงมีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่านักเรียนชายนี้ ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของสาวิกา สามารถ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียน กรณีศึกษานักเรียนหญิงที่ใช้ความรุนแรง วิถีชีวิตของนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่า ปัจจัยด้านสื่อ ในปัจจุบันมีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร คือ โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์หรือระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้การแพร่พวคลิกวีดีโอทำร้ายร่างกาย ตบตี เมื่อได้ดูก็ยิ่งรู้สึกสนุกมากขึ้น ไม่ค่อยมีความรู้สึกสงสารเห็นใจ และมองเหตุการณ์ความรุนแรงเป็นเรื่องปกติ และการใช้กำลังในการแก้ไขปัญหา และงานของสิริอร วิชชาวูธและคณะ (2554) การสร้างสื่อที่มีเนื้อหารุนแรงทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวและสื่อวีดีโอเกมสามารถสร้างความก้าวร้าวได้เช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่าอิทธิพลของสื่อทำให้ผู้หญิงมีพฤติกรรมความรุนแรงมากขึ้น อย่างไรก็ตาม งานวิจัยดังกล่าวขัดแย้งกับงานวิจัยของสุทธิลักษณ์ นาคคู่สุข (2544) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศชายมีปัญหาด้านความเครียดมากกว่าเพศหญิง ขณะที่เพศหญิงมีปัญหาด้านอารมณ์มากกว่าเพศชายและงานวิจัยของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2549) ศึกษาเรื่อง ความรุนแรงของวัยรุ่นไทย พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ พบว่า วัยรุ่นชายมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพสูงกว่าวัยรุ่นหญิง ในด้านการทะเลาะวิวาท การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การใช้สารเสพติด และการมีเพศสัมพันธ์ ส่วนวัยรุ่นหญิงพบพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพสูงกว่าวัยรุ่นชายในด้านภาวะซึมเศร้า และคิดฆ่าตัวตาย

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมความรุนแรงสามารถเกิดขึ้นได้กับเพศหญิงและเป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้ามในขณะที่สังคมได้เปลี่ยนแปลงไปมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และเกิดการรับรู้สื่อที่ส่งผลให้เกิดการเลียนแบบก่อให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงขึ้น ยิ่งดูยิ่งมองเป็นเรื่องปกติที่ทุกคนก็สามารถแสดงพฤติกรรมความรุนแรงได้โดยไม่ผิด ในขณะเดียวกันเพศชายแสดงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความรุนแรงเช่นกัน ในลักษณะของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท

5.2.2 ระดับชั้นเรียน

ผลการศึกษาดังกล่าวพบว่ามีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุติพร ศรศรี (2541) ซึ่งศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยพบว่า กลุ่มอายุ 16-18 ปี มีพฤติกรรมเสี่ยงมากกว่า กลุ่มอายุ 13-15 ปี อาจเนื่องมาจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ การสูดดมสารละลาย และ การมีเพศสัมพันธ์ที่มีมากกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

จะเห็นได้ว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในมัธยมศึกษาตอนปลาย จะมีพัฒนาทางสติปัญญามากขึ้นส่งผลให้มีความเชื่อมั่นในความคิดของตนเองมากขึ้น แต่ยังคงขาดประสบการณ์ ที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ คิดว่าความคิดของตนนั้นถูกต้องเสมอ จึงทำให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในมัธยมตอนต้น

5.2.3 เขตที่ตั้งโรงเรียน

ผลการศึกษาดังกล่าวพบว่ามีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2548) ศึกษาเรื่อง รายงานการวิจัยการสำรวจสุขภาพจิตและการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในสถานศึกษา ปี 2547 พบว่า ความชุกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครมีความชุกสูงที่สุด เมื่อเทียบกับทุกภูมิภาค และเป็นแบบแผนเดียวกัน ในทุกพื้นที่ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น นอกจากนี้งานวิจัยของ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครนายก (2554) ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กรณีศึกษาจังหวัดนครนายก พบว่า ปัจจัยด้านโรงเรียน คือ โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนที่ใกล้กับแหล่งบริการ เช่น ร้านเกม อินเทอร์เน็ต คาราโอเกะ ร้านเช่าหนัง โต๊ะสนุกเกอร์ ซึ่งเป็นสถานบันเทิงที่มีมากขึ้นใกล้กับสถานศึกษาของ ยศ สันตสมบัติ (2556) กล่าวว่าในชุมชนเมืองมีการเปิดตลาดใหม่ๆ บริโภคสินค้าเพื่อตอบสนองความพึงพอใจ เช่น ย่านการค้าขาย แหล่งสถานบริการบันเทิงโดยกลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นตลอดจนวัยทำงาน สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาท เกิดปัญหาอาชญากรรมตามมา รวมไปถึงปัญหาสุขภาพจิตเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

เนื่องจากในชุมชนเมืองมีการเข้าถึงสถานบันเทิงมากขึ้นและอาจตั้งอยู่ใกล้กับสถานศึกษา ทำให้นักเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งบริการเหล่านี้ และใช้บริการโดยไม่ได้คำนึงถึงความเหมาะสม รวมไปถึงผลที่ตามมาที่อาจนำไปสู่พฤติกรรมความรุนแรงขึ้น

5.2.4 การสื่อสารในครอบครัว

ผลการศึกษาไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า การสื่อสารในครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น แต่ผลการศึกษานี้ พบว่าการสื่อสารในครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของสาวิกา สามาน (2554) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียน กรณีศึกษานักเรียนหญิงที่ใช้ความรุนแรง วิถีชีวิตของนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่า ทุกคนเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวและการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่รุนแรงตั้งแต่เด็ก ครอบครัวซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวของแต่ละคน ได้แก่ การปลูกฝังจากครอบครัว ครอบครัวแตกแยก การเลียนแบบพฤติกรรมเวลาเห็นผู้ปกครองทะเลาะกัน หรือเวลาที่ผู้ปกครองมีปัญหากับคนอื่น

จะเห็นได้ว่า การสื่อสารในครอบครัวไม่มีผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น เนื่องมาจากการมีเทคโนโลยีใหม่ๆที่ทำให้ครอบครัวมีการสื่อสารอยู่ตลอดเวลา และเมื่อมีปัญหาสามารถกล้าสื่อสารหรือพูดคุยกับพ่อแม่มากขึ้น

5.2.5 ความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว

ผลการศึกษาไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งตั้งไว้ว่า ความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น แต่ผลการศึกษานี้ พบว่า ความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ซึ่งขัดแย้งกับบุญสด สุวรรณศรี และคณะ (2549) ซึ่งศึกษาเรื่อง โครงการจัดการปัญหาการก่อการทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น ตำบลนามะเฟือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ครอบครัว คือ ช่องว่างระหว่างวัย ช่องว่างระหว่างความคิด เป็นปัญหาและอุปสรรคกั้นระหว่างความรักความเข้าใจในครอบครัว ทำให้เกิดปัญหาการก่อการทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น

จะเห็นได้ว่า ความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวไม่มีผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น เนื่องมาจากการมีเทคโนโลยีใหม่ๆที่เอื้อต่อการสื่อสารพูดคุย สามารถพูดคุยกับคนในครอบครัวมากขึ้น และส่งผลให้คนในครอบครัวมีความเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน โดยไม่มีช่องว่างระหว่างวัย

5.2.6 ความสัมพันธ์ทางสังคม

ผลการศึกษาไม่ตรงตามสมมติฐาน จากการศึกษาพบว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนจิตร ถูกตลักษ์ณ์ และคณะ (2551) ศึกษาเรื่องอิทธิพลของความรุนแรงในชุมชนที่มีต่อความล้มเหลวทางการเรียนของ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า พฤติกรรมความรุนแรงที่เกิดขึ้นในชุมชนไม่มีอิทธิพลต่อความล้มเหลวทางการเรียน เนื่องมาจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมสั่งสอน ได้รับรู้ถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมจากผู้ปกครอง ครู หรือบุคคลอื่น ทำให้เกิดการรับรู้ถึงพฤติกรรมความรุนแรงจึงไม่ทำพฤติกรรมเลียนแบบ ดังนั้นความสัมพันธ์ทางสังคมจึงไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น เนื่องมาจากการได้รับคำแนะนำสั่งสอนที่ดี สามารถรับรู้และตัดสินใจได้ถึงเรื่องไหนดีและไม่ดี จึงไม่ก่อให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรง

5.2.7 ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน

ผลการศึกษาดังตามสมมติฐาน พบว่า ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนยังมีเพื่อนมาก โอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงลดลง และงานของวิทยากร เชียงกูล (2552) หนังสือเรื่องก้าวข้ามปัญหาและพัฒนาศักยภาพด้านบวก กล่าวว่าอิทธิพลของเพื่อนในทางลบ เด็กวัยรุ่นที่รู้สึกโดดเดี่ยวและถูกปฏิเสธจากกลุ่มเพื่อน มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนประเภทที่ชอบทำพฤติกรรมเสี่ยง อย่างเด็กวัยรุ่นที่มีความบกพร่องทางการเรียน เรียนไม่ได้ เรียนได้แตกต่างจากเพื่อนคนอื่นจะรู้สึกว่าตัวเองถูกปฏิเสธ โดดเดี่ยวจากเพื่อนในห้อง จึงเป็นผลทำให้เด็กวัยรุ่นไปหาเพื่อนนอกโรงเรียนที่ถูกสังคมปฏิเสธที่เป็นเด็กอันธพาลเด็กเกเร เพราะเพียงต้องการได้รับการยอมรับ การเห็นด้วย การเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อนนั้นคือนักเรียนที่มีเพื่อนน้อย อาจทำตัวให้เป็นจุดสนใจ มีการเรียกร้อยความสนใจเพื่อให้เป็นจุดเด่นและให้เพื่อนหันมาสนใจมากกว่านักเรียนที่มีเพื่อนมากซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ อิศรียา ณ น่าน (2556) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า อิทธิพลของเพื่อนที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงในการเสพยาบ้า นักเรียนที่มีเพื่อนน้อย มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าน้อยกว่านักเรียนที่มีเพื่อนมากที่สุดนั่นคือมีเพื่อนมากยังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงการเสพยาบ้า

5.2.8 พฤติกรรมเกเร

ผลการศึกษาดังตามสมมติฐาน พบว่า พฤติกรรมเกเรยังมีมากโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2548) ศึกษาเรื่อง รายงานการวิจัยการสำรวจสุขภาพจิตและการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในสถานศึกษา ปี 2547 พบว่า ผลการเรียนยิ่งต่ำลงมีความเสี่ยงสูงกับการ ใช้สารเสพติดและดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หากมีการใช้สารเสพติดและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจำนวนมาก อาจก่อให้เกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทพร้อมทั้งส่งผลทำให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงตามมา

5.2.9 พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / ไม่มีสมาธิ

ผลการศึกษาตรงตามสมมติฐาน พบว่า พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / ไม่มีสมาธิ ยังมีมากโอกาส มีพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานของ พนม เกตุมาน (2548) เรื่องสุขใจกับเด็กสมาธิสั้น คู่มือพ่อแม่และครูสำหรับการฝึกเด็กสมาธิสั้น กล่าวว่า เด็กสมาธิสั้นมักจะมีปัญหาพฤติกรรมมากกว่าเด็กทั่วไป ซึ่งเป็นปัญหาจากอาการหลักของโรคสมาธิสั้น 3 ประการคือ 1. พฤติกรรมซน อยู่ไม่นิ่ง เคลื่อนไหวตลอดเวลา คิดเล่น ไม่ใส่ใจการเรียน 2. พฤติกรรมขาดสมาธิ จะไม่สามารถจดจ่ออยู่กับการทำงานได้นาน ทำงานไม่สำเร็จ เบื่อง่าย ขาดความตั้งใจที่จะทำ ไม่รับผิดชอบการทำงาน ขี้ลืม และ 3. พฤติกรรมขาดการยับยั้งใจตนเอง ทำตามใจตนเอง หุนหันพลันแล่น ขาดการยั้งคิด ทำไปด้วยอารมณ์ สะเพร่า ประมาท เลินเล่อ ทำงานบกพร่องผิดพลาด คือ ก้าวร้าวเกร มีพฤติกรรมเสี่ยงอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมประเภทที่สามนี้น่าจะนำไปสู่พฤติกรรมความรุนแรงได้ นอกจากนี้ในงานของอมรรัตน์ ศรีสุรินทร์ (2550) เรื่องพลิกมุมมองใหม่ เลี้ยงลูกสมาธิสั้นให้ได้ดี กล่าวว่า สมาธิสั้นในวัยเรียนจะแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ มีปัญหาการเรียน ปัญหาในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และขาดความภาคภูมิใจในตนเอง ในขณะที่สมาธิสั้นในวัยรุ่นจะมีปัญหาการเรียน ปัญหาในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง และใช้สารเสพติด ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมความรุนแรงเช่นกัน

5.2.10 พฤติกรรมด้านสถานะจิตใจ

ผลการศึกษาตรงตามสมมติฐาน พบว่า พฤติกรรมด้านสถานะจิตใจที่ดีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงจะลดลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Park (2004) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้ดูแลมีผลต่อการพัฒนาเด็กในเชิงบวก พบว่า การอบรมเลี้ยงดูและการแสดงพฤติกรรมของวัยรุ่นแสดงให้เห็นถึงความพอใจในชีวิต ความพึงพอใจในชีวิตต่ำมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ในเรื่อง การทะเลาะวิวาทโดยใช้อาวุธ และการกระทำความรุนแรงทางด้านการร่างกายกับคู่รัก นอกจากนี้ ความพึงพอใจในชีวิตต่ำมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับภาวะซึมเศร้า ความวิตกกังวล ความมั่นคงในอารมณ์ ความเหงา ความผิดปกติทางด้านจิตใจ ดังนั้นการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูจึงมีบทบาทสำคัญที่จะทำให้สถานะจิตใจของวัยรุ่นเป็นไปทางบวก และส่งผลเชื่อมโยงไปยังพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้นแตกต่างกัน

กล่าวคือ พฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกของวัยรุ่น ตัวแปรสภาพจิตใจเป็นสิ่งที่สังเกตได้ หากวัยรุ่นที่มีสถานะจิตใจดีจะส่งผลให้แสดงพฤติกรรมไปในทางที่ไม่ก้าวร้าวหรือไม่มีพฤติกรรมความรุนแรงขึ้น แต่ในขณะเดียวกันหากสถานะจิตใจไม่ดีแสดงออกทางพฤติกรรม เช่น หงุดหงิด โกรธ ก้าวร้าว เกร็งเครียด และแสดงพฤติกรรมรุนแรงตามมา

5.2.11 การนับถือตนเอง

ผลการศึกษาไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยการศึกษาครั้งนี้ไม่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการนับถือตนเองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นเช่นเดียวกันไม่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความผิดหวังในตนเองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ซึ่งไม่ตรงตามผลการวิจัยของ Burton et.al. (2005) ที่กล่าวว่าคนที่มีความนับถือตนเองสูงจะแสดงความก้าวร้าวมากกว่าคนที่มีความนับถือตนเองต่ำ ในสังคมที่มีความยุติธรรมและคนที่มีความนับถือตนเองสูงปฏิบัติกริยาการต่อต้านจะลดลง และนอกจากนี้คนที่มีความนับถือตนเองสูงมีแนวโน้มที่จะตอบโต้กับความไม่ยุติธรรมมากกว่าคนที่นับถือตนเองต่ำ ยิ่งกว่านั้นหากมีการสนับสนุนทางสังคมยังมีแนวโน้มที่จะตอบโต้เมื่อเห็นความไม่ยุติธรรม ซึ่งมีความแตกต่างจากคนที่ไม่มีการสนับสนุนทางสังคม

อย่างไรก็ตามผลการศึกษาไม่ได้ศึกษาการนับถือตนเองกับความสุข คนที่มีการนับถือตนเองต่ำจะไม่มีความสุข มองโลกในแง่ร้าย (จำรอง เงินดี, 2552) เมื่อวัยรุ่นมีการนับถือตนเองสิ่งที่ดีตามมาคือความสุขจากการยอมรับตนเองและบุคคลอื่น ความสุขในช่วงวัยรุ่นมาพร้อมกับการปรับตัวและการยอมรับตนเองมากหรือน้อย ถ้าวัยรุ่นมีการยอมรับตนเองทุกอย่างก็ย่อมมีความสุขมาก (จตุรพร ลิ้มมันจริง, 2546) ดังนั้นอาจจะเป็นไปได้ว่าการนับถือตนเองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสุขของวัยรุ่นมากกว่าความสัมพันธ์โดยตรงต่อพฤติกรรมความรุนแรง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

พฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ในปัจจุบันเป็นพฤติกรรมที่มีความสำคัญสำหรับวัยรุ่นไทยและยังคงเป็นปัญหาความรุนแรงที่ขยายวงกว้างเพิ่มขึ้นทุกวัน ไม่ว่าจะพฤติกรรมความรุนแรงจะเป็นไปในรูปแบบไหนย่อมมีผลกระทบต่อสังคม ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ผลกระทบที่เกิดจากความรุนแรงนั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนในสังคมย่อมไม่อยากจะเกิดขึ้น ดังนั้นระบบโครงสร้างทางสังคม ที่มีสถาบันที่เกี่ยวข้องต่างๆควรสอดส่องดูแลพฤติกรรมของวัยรุ่นร่วมกัน หากพฤติกรรมความรุนแรงที่เกิดขึ้นนั้น มีการปล่อยปะละเลย ความรุนแรงก็จะยังคงดำรงอยู่ต่อไป การศึกษาในครั้งนี้เป็นแนวทางในการพิจารณาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังนี้

1. นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าเพศชาย ดังนั้นรัฐบาลควรมีบทบาทในการเข้าไปดูแลการเสนอสื่อที่นักเรียนหญิงนิยมให้มีความรุนแรงลดลง เช่น ละครที่มี

เนื้อหาของความรุนแรงทั้งเรื่อง การตบตีแย่งพระเอกของนางเอกและนางร้ายในละคร คลิปวีดีโอตบตีในอินเทอร์เน็ต เป็นต้น สื่อที่มีพฤติกรรมความรุนแรงเช่นนี้ นำไปสู่การเลียนแบบนำไปใช้ในชีวิตจริง

2. ระดับชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีหลักสูตรการเรียนเกี่ยวกับเรื่องค่านิยมและบทบาทชายหญิงว่าด้วยเรื่องความรุนแรงให้มีการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา โดยพยายามปรับเปลี่ยนทัศนคติค่านิยมของการใช้ความรุนแรงของวัยรุ่น

3. โรงเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์มีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าโรงเรียนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะในเขตเมืองใหญ่ (กรุงเทพมหานคร) มิ่งงานวิจัยพบว่า กรุงเทพมหานครมีความชุกแอตกอฮอลล์มากกว่าภูมิภาคอื่นของนักเรียนมัธยมศึกษา ดังนั้น รัฐบาลควรมีการควบคุมอย่างจริงจังสำหรับการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ และควบคุมอย่างจริงจังกับสถานบันเทิงหรือจำหน่ายของที่ผิดกฎหมายที่อยู่ใกล้กับสถานศึกษาด้วย

4. วัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนมากจะมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนน้อย ดังนั้น โรงเรียนควรมีบทบาทส่งเสริมให้เพื่อนมีการออกค่ายและทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และรู้จักการทำงานเป็นกลุ่มที่สร้างสรรค์

5. พฤติกรรมเกเรยิ่งมีมาก โอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น ดังนั้น รัฐบาลควรส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน เนื่องจากมิ่งงานวิจัย พบว่า พฤติกรรมเกเรมีส่วนเกี่ยวข้องกับผลการเรียนต่ำ ดังนั้นการเข้าร่วมกิจกรรมอื่นที่ไม่ใช่แค่การเรียน อาจจะทำให้เด็กนักเรียนรู้สึกตัวเองมีความสามารถด้านอื่น ซึ่งอาจส่งผลให้พฤติกรรมเกเรลดลง

6. วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งหรือไม่มีสมาธิจะมีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมปกติ เนื่องจากพ่อแม่ ครู หรือผู้ปกครองที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการดูแลและรับมือกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของวัยรุ่น อาจทำให้ผู้ปกครองหาวิธีแก้ไขที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้น รัฐบาลควรส่งเสริมให้ความรู้กับพ่อแม่และครูในการดูแลเด็กที่มีพฤติกรรมเกเรหรือไม่มีสมาธิ ถึงวิธีการรับมือป้องกันและแก้ปัญหาที่ถูกวิธีเพื่อให้พฤติกรรมลดความรุนแรงลง

7. วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจดีจะมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจไม่ดี การที่ทำให้เด็กมีสภาวะจิตใจที่ดีนั้นต้องเริ่มมาจากสภาพแวดล้อมที่ดีของสังคม ครอบครัว โรงเรียน หากวัยรุ่นมีสภาวะจิตใจไม่ดี รัฐบาลควรมีองค์กรให้คำปรึกษาที่ดีและเข้าถึงสภาพจิตใจในของวัยรุ่น โดยไม่มีช่องว่างในการให้คำปรึกษา และวัยรุ่นสามารถนำไป

จัดการกับสภาวะจิตใจของตนเองได้ในชีวิตจริงนอกจากนี้ควรให้ความรู้กับครอบครัวในแง่ของการเลี้ยงดูเด็กวัยรุ่น เพื่อให้เด็กรู้สึกถึงความพึงพอใจในชีวิตที่ดีขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นนั้นเกิดจากหลายปัจจัย ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเพิ่มเติมในรายละเอียดของเรื่องโครงสร้างครอบครัว เช่น ลำดับการเกิด การอาศัยอยู่กับผู้ปกครองที่เป็นพ่อแม่หรือญาติ และในสภาพแวดล้อมชุมชนที่อาศัยอยู่ มีแนวโน้มก่อให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรง

2. การศึกษาควรศึกษาเชิงคุณภาพสนับสนุนเพิ่มเติม เกี่ยวกับทัศนคติความรุนแรงของวัยรุ่น เช่น การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน พ่อแม่ หรือครู รวมถึงตัวเด็ก เพื่อนำมาเปรียบเทียบทัศนคติความรุนแรงระหว่างวัยรุ่นและผู้ใหญ่ มีทัศนคติที่แตกต่างหรือเหมือนกันไปในลักษณะไหน เพื่อหาทางวิธีแก้ไขปัญหาได้ครอบคลุมในทุกมิติ

3. แม้ว่าการศึกษานี้จะไม่พบผลกระทบของการนับถือตนเองต่อการแสดงพฤติกรรมความรุนแรง แต่การนับถือตนเองมีความสำคัญต่อพฤติกรรมของวัยรุ่น ในวัยรุ่นกลุ่มอื่น เช่น วัยรุ่นนอกโรงเรียนและกลุ่มอาชีวะศึกษา ดังนั้นควรศึกษาและวิเคราะห์การนับถือตนเอง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

FACTORS AFFECTING VIOLENCE AMONG SCHOOL TEENAGERS

ทิพวรรณ ผางแก้ว 5536127 PRPR/M

ศศ.ม. (วิจัยประชากรและสังคม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อุมารณ์ ภัทรวานิชย์, Ph.D., จงจิตต์ ฤทธิรงค์, Ph.D.

บทสรุปแบบสมบูรณ์

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการค้นหาเอกลักษณ์ความเป็นตัวตน Identity Versus Role Confusion ซึ่งส่วนใหญ่วัยรุ่นจะให้ความสำคัญกับเพื่อนและเริ่มห่างจากพ่อแม่ทำให้การสื่อสารในครอบครัวลดน้อยลงส่งผลทำให้เกิดความไม่เข้าใจในสิ่งที่วัยรุ่นต้องการ ในขณะที่เดียวกันวัยรุ่นต้องเผชิญกับความคาดหวังของสังคมมากกว่าในช่วงวัยเด็ก เนื่องจากวัยรุ่นต้องมีความรับผิดชอบตนเองมากขึ้น เป็นกำลังแรงงานในการพัฒนาสังคม อย่างไรก็ตามในช่วงการเปลี่ยนแปลงจากวัยเด็กเป็นวัยรุ่นจะมีช่องว่างระหว่างวัยทำให้วัยรุ่นมีการสร้างเอกลักษณ์ สร้างทัศนคติ และค่านิยมเป็นของตนเอง รวมไปถึงวัยรุ่นต้องมีการปรับตัวทางอารมณ์และสังคมอย่างมาก (ศรีประภา ชัยสินธพ, มปป.) ในช่วงวัยรุ่นตอนต้น อายุประมาณ 11-14 ปี ลักษณะสภาพอารมณ์ไม่คงที่เปลี่ยนแปลงง่าย และวู่วาม มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพอารมณ์และร่างกาย ทำให้เกิดความสับสนกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ขณะเดียวกันวัยรุ่นตอนกลาง อายุประมาณ 15-17 ปี มีลักษณะสภาพอารมณ์และสภาพจิตใจค่อนข้างดี มีพัฒนาการทางสติปัญญาเพิ่มขึ้นส่งผลให้มีความเชื่อมั่นในความคิดของตนเองมากขึ้น และยังขาดประสบการณ์ ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ (ศิริไชย หงษ์สงวนศรี, มปป.)

รูปแบบพฤติกรรมความรุนแรงมีแนวโน้มมากขึ้น พบว่า การกระทำความรุนแรงของวัยรุ่นในปี 2544 จากร้อยละ 11.23 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 28.95 ในปี 2547 และชนิดของการกระทำ

ความรุนแรงของวัยรุ่นสามารถแบ่งออกเป็น 4 ชนิด ชนิดแรกคือการกระทำความรุนแรงด้านทรัพย์สินหรือของมีค่า ชนิดที่สองคือการกระทำความรุนแรงเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย ชนิดที่สามคือการกระทำความรุนแรงเกี่ยวกับเพศ ชนิดสุดท้ายคือการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด โดยทั้ง 4 ชนิดที่กล่าวมาเป็นการกระทำความรุนแรงที่ผิดกฎหมายและมีลักษณะที่ใช้ความรุนแรงกับเหยื่อ (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2549)

การกระทำความรุนแรงของวัยรุ่นที่เกิดขึ้นในข้างต้นเป็นเพียงรูปแบบหนึ่งในการกระทำความรุนแรงกับเหยื่อ โดยมีปัจจัยภายนอกและภายในที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น การศึกษาหนึ่งพบว่าวัยรุ่นชายมีความสัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรงมากกว่าวัยรุ่นหญิง มีสาเหตุมาจากความเชื่อที่ถูกครอบงำด้วยวิถีคิดแบบชายเป็นใหญ่ ผู้ชายต้องเป็นผู้นำและผู้หญิงต้องเป็นผู้ตาม (เพ็ญประภา ภัทรานุกรม, 2551) ทำให้การใช้ความรุนแรงเป็นเครื่องมือของการยอมรับของเพื่อนในวัยรุ่นบางกลุ่ม เพราะวัยรุ่นส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับเพื่อน การรวมกลุ่ม การมีเครือข่ายทางสังคม การจัดกลุ่ม หรือการแบ่งแยกกลุ่ม ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในกลุ่มนั้นสามารถสะท้อนการเป็นผู้นำได้ เช่น ยกพวกตีกันของเด็กนักเรียน เป็นต้น ในขณะที่วัยรุ่นบางกลุ่มมองว่าการกระทำความรุนแรงเป็นการแสดงถึงอำนาจ และความน่าเกรงกลัวอีกด้วย (เพ็ญจันทร์ ประดับมุก-เซอร์เรอร์และคณะ, 2551)

นอกจากนี้การศึกษาเรื่องบทบาทของสภาพจิตใจต่อการพัฒนาเด็กในเชิงบวก พบว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตที่มีลักษณะทางบวกนำไปสู่ความพึงพอใจของวัยรุ่น และคนที่มีความพึงพอใจสูงมีผลต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจด้านบวกนั้นคือความพึงพอใจที่เกิดขึ้นในชีวิตมีผลมาจากรูปแบบการเลี้ยงดู ในขณะที่ความพึงพอใจในชีวิตยังได้เชื่อมโยงไปยังการแสดงออกของพฤติกรรมความรุนแรงและพฤติกรรมก้าวร้าว (Park, 2004) พฤติกรรมความรุนแรงที่เกิดขึ้นนั้น ยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง ได้แก่ปัจจัยบุคคล ครอบครัว กลุ่มเพื่อน โรงเรียน ชุมชนและสังคม เป็นต้น ปัจจัยส่วนบุคคลการเผชิญกับเหตุการณ์ที่รุนแรงหรือกระทบกระเทือนจิตใจ การมีสติปัญญาไม่ดี ในขณะที่วัยรุ่นที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวส่วนใหญ่มีปัญหาสุขภาพจิต มีการใช้สารเสพติด และมีปัญหาทางจิตเวชตามมา พฤติกรรมก้าวร้าวของวัยรุ่นไม่ได้เป็นเพียงปัญหาส่วนบุคคล ครอบครัว หรือสังคม แต่เกิดจากปัจจัยหลายประการ ทั้งจากตัววัยรุ่นเอง และสภาพแวดล้อมภายนอก คือ ครอบครัว เพื่อน โรงเรียน สังคม ค่านิยม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ทำให้วัยรุ่นบางคนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวในที่สุด (ศิริไชย หงส์สงวนศรี และนางพาง ลิมสุวรรณ, มปป.; กรมสุขภาพจิต, 2550)

ทุกปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องใหญ่สำหรับวัยรุ่นและยังส่งผลให้เกิดความเครียด และผลกระทบอื่นๆตามมา เช่น ผลการเรียนที่ไม่ดี โคนพ่อแม่หรือญาติคู่ค้า ซึ่งเป็นเรื่องที่ใหญ่ทำให้

ความคาดหวังกับวัยรุ่น ในกรณีครอบครัวที่มีลูกในวัยเรียนเมื่อดูจากลักษณะภายนอกดูเป็นปกติไม่มีปัญหาที่ส่งผลให้คิดฆ่าตัวตายแต่กลับคิดฆ่าตัวตาย เพราะเกิดจากความไม่เข้าใจในครอบครัว วัยรุ่นไม่สามารถพูดถึงปัญหาให้ครอบครัวฟังได้ และพ่อแม่ไม่สามารถรับรู้พร้อมทั้งไม่ได้สังเกตพฤติกรรมและไม่ได้อยู่ใกล้ชิดกับลูก ทำให้มีช่องว่างในการสื่อสารกับลูกเท่าที่ควร (วิทยากร เชียงกูล, 2552) ในช่วง 1 ปี พ.ศ. 2557 ที่ผ่านมามีในสังคมไทยเกิดเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความรุนแรง โดยวัยรุ่นเป็นผู้กระทำความรุนแรงกับสมาชิกในครอบครัว สาเหตุเนื่องมาจากถูกตำหนิและเกิดความรู้สึกน้อยใจ รวมถึงเกิดความเครียดที่ถูกครอบครัวกดดันเรื่องการเรียน จึงรู้สึกเก็บกดสั่งสมเรื่อยมาส่งผลให้กระทำความรุนแรงในครอบครัวและสมาชิกในครอบครัวเกิดขึ้น ผลจากการกระทำความรุนแรงส่งผลให้สมาชิกในครอบครัวเสียชีวิต (ทิพย์วาทษาชญากรรม, 2557ก, 2557ข) กล่าวคือ การกระทำความรุนแรงของวัยรุ่นมีสาเหตุหลักมาจากครอบครัวทำให้เกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิดขึ้น เพราะไม่สื่อสารให้เข้าใจภายในครอบครัว และความรักความเอาใจใส่ที่มีให้ลูกแต่ละคนไม่เท่ากัน มีการเปรียบเทียบซึ่งกันและกัน เด็กเกิดการวิตกกังวล เก็บกดส่งผลให้เกิดความนับถือตนเองต่ำทำให้หาทางออกโดยการใช้ความรุนแรงในการต่อต้านหรือเพื่อเรียกร้องความสนใจมากกว่าที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นที่ยอมรับของครอบครัว

อย่างไรก็ตามการนับถือตนเองถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่น่าสนใจที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรง คนเราทุกคนต้องการรู้สึกถึงตนเองมีคุณค่า มีความภูมิใจนับถือในตนเอง เพราะคนที่มีความรู้สึกถึงพึงพอใจในตนเองจะรู้สึกมีความสุขเช่นกัน จึงทำให้การนับถือตนเองเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากต่อความสุข ทำให้สามารถสะท้อนให้เห็นว่าเมื่อคนที่มีความสุขการแสดงออกพฤติกรรมรุนแรงจะไม่เกิดขึ้นตามไปด้วย แสดงให้เห็นถึงปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมความรุนแรงสะท้อนถึงลักษณะของสุขภาพจิต (รศรินทร์ เกรย์ และคณะ, 2553) โดยลักษณะปัจจัยภายในแสดงให้เห็นว่าคนที่มีความนับถือตนเองต่ำ จะเผชิญกับอาการซึมเศร้า อาการวิตกกังวลหรือโรควิตกกังวล มีแนวโน้มที่จะอยู่ด้วยความกลัวและความรู้สึกสิ้นหวัง และลักษณะปัจจัยภายนอกแสดงให้เห็นว่ามีพฤติกรรมที่เหลวไหล คึดเครื่องคึดแอลกอฮอล์ พฤติกรรมเช่นนี้จะมีความสัมพันธ์ต่อการแสดงออกพฤติกรรมก้าวร้าว ในขณะที่วัยรุ่นที่มีความนับถือตนเองสูงจะมีพฤติกรรมความก้าวร้าวมากขึ้นและมีปัญหาในการดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้นกว่าคนที่นับถือในตนเองต่ำ เมื่อรู้สึกผิดหวังหรือไม่ได้เป็นไปอย่างที่ตั้งใจ (Rosenfield et.al, 2005)

จากการศึกษาข้างต้นกล่าวถึงลักษณะนิสัยของวัยรุ่น ลักษณะพฤติกรรมของวัยรุ่นรวมทั้งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในส่งผลต่อการมีพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ในมุมมองของวัยรุ่นพฤติกรรมความรุนแรงเป็นพื้นที่ในการแสดงความเป็นตัวตน ความรู้สึกมีอำนาจ มีพลังเมื่อมีการใช้ความรุนแรง ในปัจจุบันนี้ความรุนแรงในวัยรุ่นไทยกำลังเป็นปัญหาที่ขยายวงกว้างและ

ทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นทุกวันนี้ ดังนั้นพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียนจึงเป็นพฤติกรรมที่น่าสนใจในการศึกษาครั้งนี้และเพื่อศึกษาว่าปัจจัยอะไรที่ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมความรุนแรงและเพื่อวิเคราะห์ว่าการนับถือตนเองมีอิทธิพลทำให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียนมากน้อยแค่ไหน รวมถึงเพื่อต้องการเปรียบเทียบพฤติกรรมความรุนแรงในเขตพื้นที่เมืองใหญ่และในจังหวัดภูมิภาค มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไรก็ตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเอาใจใส่ดูแลพฤติกรรมของวัยรุ่นร่วมกันให้มากขึ้น หากมีการปล่อยปะละเลยพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นก็ยังคงดำรงอยู่ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อต้องการเปรียบเทียบสถานการณ์พฤติกรรมความรุนแรงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครกับเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน
3. เพื่อวิเคราะห์การนับถือตนเองส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น

3. ระเบียบวิธีวิจัยและแหล่งข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ในโครงการความร่วมมือในการใช้เครื่องมือสื่อการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมสุขภาพจิตในกลุ่มนักเรียนและผู้ปกครอง ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2554 (ระหว่างเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2554)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ที่มีอายุตั้งแต่ 13-18 ปี โรงเรียนตั้งอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมด 1,204 คน

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณ นำเสนอคุณลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างด้วย ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ด้วยการวิเคราะห์การแจกแจงแบบตารางไขว้ (Crosstab) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้วยการวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi-square) และใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis)

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1. ลักษณะของปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย (เพศหญิง ร้อยละ 62.0 และเพศชาย ร้อยละ 38.0 ตามลำดับ) กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมากกว่าชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 50.8 และร้อยละ 49.2 ตามลำดับ) ศึกษาอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดกรุงเทพมหานครมากกว่าในเขตจังหวัดนครสวรรค์ (ร้อยละ 52.4 และร้อยละ 47.6 ตามลำดับ) ในขณะที่ผู้ปกครองส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกร / รับจ้างทั่วไป (ร้อยละ 49.6) สำหรับรายได้ของผู้ปกครองต่อปี พบว่า เกินครึ่งหนึ่งมีรายได้ต่ำกว่า 120,000 บาทต่อปี (ร้อยละ 51.2)

4.2 ลักษณะของปัจจัยครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะปัจจัยครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ประมาณ 1 ใน 5 (ร้อยละ 21.6) ของกลุ่มตัวอย่างมีการสื่อสารในครอบครัวระดับมากและเพียงร้อยละ 7.6 มีการสื่อสารในครอบครัวระดับน้อย สำหรับความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวเกือบ 1 ใน 4 (ร้อยละ 23.6) มีความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวระดับมาก ที่เหลืออีกร้อยละ 10.0 มีความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวระดับน้อย

4.3 ลักษณะของปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีความสัมพันธ์ทางสังคมอยู่ในระดับปกติ (ร้อยละ 89.8) ในขณะที่เดียวกันความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนส่วนมากอยู่ในระดับปกติ (ร้อยละ 85.9)

4.4 ลักษณะของปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์ และสุขภาพจิตของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีพฤติกรรมเกรงอยู่ในระดับปกติ (ร้อยละ 86.6) สำหรับพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิ ส่วนมากอยู่ในระดับปกติ (ร้อยละ 83.1) พฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจส่วนมากอยู่ในระดับดี (ร้อยละ 66.5) และอยู่ในระดับแย่ (ร้อยละ 0.9)

4.5 ลักษณะของปัจจัยการนับถือตนเองของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างมีการนับถือตนเองอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 30.8) และอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 2.0) ในขณะที่การรู้สึกผิดหวังในตนเองอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 33.1) และอยู่ในระดับน้อย (ร้อยละ 3.3)

4.6 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียนด้วยการวิเคราะห์การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test)

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน ด้วยการวิเคราะห์การทดสอบไคสแควร์ (Chi-Square Test) พบว่า เพศ ระดับชั้นเรียน และเขตที่ตั้งโรงเรียน การสื่อสารในครอบครัว ความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิ พฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจ การนับถือตนเอง การรู้สึกผิดหวังในตนเอง มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่เดียวกัน อาชีพผู้ปกครอง รายได้ผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ทางสังคม ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน และพฤติกรรมเกรไม่พบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน อย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ

4.7 วิเคราะห์หาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียนด้วยการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก (Binary Logistic Regression)

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องและทำนายโอกาสในการมีพฤติกรรมความรุนแรง ด้วยการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก เมื่อพิจารณาตัวแปรในแบบจำลองที่ 1 ประกอบไปด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยครอบครัว จากการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักเรียนชายมีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่านักเรียนหญิง ร้อยละ 34 นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 38 และนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์มีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 42 และปัจจัยครอบครัว พบว่า ความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว ยิ่งมีมากโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงจะลดลงร้อยละ 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดังตารางที่ 1)

เมื่อพิจารณาตัวแปรในแบบจำลองที่ 2 ประกอบไปด้วยปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ยังพบเช่นเดียวกับแบบจำลองที่ 1 คือ นักเรียนชายมีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่านักเรียนหญิง นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่ามัธยมศึกษาตอน

ปลาย และนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์มีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร แต่ไม่พบว่าปัจจัยสังคมและเพื่อนมีผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดังตารางที่ 1)

เมื่อพิจารณาตัวแปรในแบบจำลองที่ 3 ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล พบเช่นเดียวกับ Model 1 และแบบจำลองที่ 2 ในส่วนของปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต พบว่า พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิยิ่งมากยิ่งมีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น 1.1 เท่า และพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจที่ดีมีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงลดลงร้อยละ 20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดังตารางที่ 1)

เมื่อพิจารณาตัวแปรในแบบจำลองที่ 4 ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยการนับถือตนเอง จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล พบเช่นเดียวกับแบบจำลองที่ 1-3 ในส่วนของปัจจัยการนับถือตนเอง พบว่า ยิ่งมีการนับถือตนเองมาก โอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงลดลงร้อยละ 20 และยิ่งมีการรู้สึกผิดหวังในตนเองน้อย โอกาสการเกิดพฤติกรรมความรุนแรงยิ่งลดลงร้อยละ 25 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดังตารางที่ 1)

เมื่อพิจารณาตัวแปรในแบบจำลองที่ 5 ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยครอบครัว ปัจจัยเพื่อนและสังคม ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต และปัจจัยการนับถือตนเอง พบเช่นเดียวกับแบบจำลองที่ผ่านมา คือ นักเรียนชายมีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่านักเรียนหญิง นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์มีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในขณะที่ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน พบว่า การมีสัมพันธภาพกับเพื่อนยิ่งทำให้มีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงลดลง ร้อยละ 16 ในส่วนของปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์และสุขภาพจิต พบว่า พฤติกรรมเกรี้ยวกราดยิ่งมีมาก โอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น 1.1 เท่า พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิ ยิ่งมีมาก โอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น 1.1 เท่า และพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจที่ดีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงลดลงร้อยละ 17 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ดังตารางที่ 1)

จะเห็นได้ว่าทั้ง 5 แบบจำลองเมื่อนำมาเปรียบเทียบกัน พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลย ได้แก่ เพศ ระดับชั้นเรียน เขตที่ตั้งโรงเรียน พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิ และพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจ ซึ่งถือว่าเป็นตัวแปรที่แข็งแกร่งที่สุดของการมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ส่วนของตัวแปรความรักความเข้าใจ ครอบครัว การนับถือตนเอง และการรู้สึกผิดในตนเองที่มีอิทธิพลเฉพาะตัวของมันเอง แต่เมื่ออยู่ใน

แบบจำลองสุดท้าย (แบบจำลองที่ 5) ตัวแปรความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว การนับถือตนเอง และความรู้สึกผิดในตนเอง จะไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงนั้นเป็นเพราะถูกตัวแปรอื่นๆ ควบคุมไว้ ในขณะที่เดียวกันเมื่อวิเคราะห์ตัวแปรทั้งหมดจะได้ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น ได้แก่ ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน และพฤติกรรมเกเร เนื่องจากถูกตัวแปรอื่นส่งเสริม ทำให้มีนัยสำคัญทางสถิติ (ดังตารางที่ 1)

สรุปว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงมีทั้งหมด 7 ตัวแปร ได้แก่ เพศ ระดับชั้นเรียน โรงเรียน ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน พฤติกรรมเกเร พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิ และพฤติกรรมภาวะจิตใจ ขณะเดียวกันตัวแปรที่แข็งแกร่งที่สุดที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรง ไม่เปลี่ยนแปลง คือ เพศ ระดับชั้นเรียน เขตที่ตั้งโรงเรียน พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิ และ พฤติกรรมภาวะจิตใจ

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรุนแรง ของวัยรุ่นในโรงเรียน	แบบจำลอง				
	แบบจำลองที่ 1	แบบจำลองที่ 2	แบบจำลองที่ 3	แบบจำลองที่ 4	แบบจำลองที่ 5
	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio
ปัจจัยส่วนบุคคล					
เพศ (นักเรียน)(กลุ่มอ้างอิง : เพศหญิง)					
ชาย	0.656***	0.668**	0.616***	0.670**	0.643***
ระดับชั้นเรียน (นักเรียน) (กลุ่มอ้างอิง : มัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 4-6)					
มัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 1-3	0.619***	0.637***	0.592***	0.649***	0.609***
เขตที่ตั้งโรงเรียน (นักเรียน) (กลุ่มอ้างอิง : ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร)					
ในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์	0.584***	0.558***	0.630***	0.590***	0.637***
อาชีพ (ผู้ปกครอง) (กลุ่มอ้างอิง : แม่บ้าน / ไม่ได้ทำงาน / กำลังรอนาน)					
เกษตรกร / รับจ้างทั่วไป	0.860	0.862	0.788	0.833	0.802
ค้าขาย / ประกอบธุรกิจส่วนตัว	0.953	0.964	0.884	0.884	0.952
พนักงานบริษัทเอกชน / รัฐวิสาหกิจ	0.895	0.930	0.829	0.884	0.876
ข้าราชการ / พนักงานของรัฐ	0.734	0.737	0.629	0.641	0.656

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน (ต่อ)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน	แบบจำลอง				
	แบบจำลองที่ 1	แบบจำลองที่ 2	แบบจำลองที่ 3	แบบจำลองที่ 4	แบบจำลองที่ 5
	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio
รายได้ (ผู้ปกครอง) (กลุ่มอ้างอิง : ต่ำว่า 120,000 บาทต่อปี)					
120,001 – 300,000 บาทต่อปี	0.886	0.856	0.883	0.870	0.867
สูงกว่า 300,000 บาทต่อปี	0.958	0.899	0.945	0.919	0.897
ปัจจัยครอบครัว					
การสื่อสารในครอบครัว	0.980				1.019
ความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว	0.936**				0.984
ปัจจัยความสัมพันธ์ทางสังคมและเพื่อน					
ความสัมพันธ์ทางสังคม		0.955			1.018
ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน		0.965			0.837*
ปัจจัยด้านพฤติกรรมอารมณ์ และสุขภาพจิต					
พฤติกรรมเกร			1.094		1.140***
พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / ไม่มีสมาธิ			1.098**		1.109**
พฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจ			0.848***		0.830***
ปัจจัยการนับถือตนเอง					
การนับถือตนเอง				0.827*	0.996
การผิดหวังในตนเอง				0.750***	0.956
ค่าคงที่ (Constant)	3.622	2.114	3.289	3.863	5.173
-2 log likelihood	1534.859	1549.772	1484.592	1528.200	1467.533
Chi-square	68.523***	53.610***	118.790***	75.182***	135.830***
Pseudo R²	0.055	0.044	0.094	0.061	0.107
N	1,204	1,204	1,204	1,204	1,204

หมายเหตุ : *p ≤ 0.05, **p ≤ 0.001, ***p ≤ 0.001

5. การอภิปรายผลและข้อสรุป

เพศ พบว่า นักเรียนหญิงมีโอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่านักเรียนชายนี้ได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของสาวิกา สามารถ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียน ทัศนศึกษานักเรียนหญิงที่ใช้ความรุนแรง วิถีชีวิตของนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่า ปัจจัยด้านสื่อ ในปัจจุบันมีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสาร คือ โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์หรือระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้การแพร่พวคลิกวิดีโอทำร้ายร่างกาย ตบตี เมื่อได้ดูก็ยิ่งรู้สึกสนุกมากขึ้น ไม่ค่อยมีความรู้สึกสงสารเห็นใจ และมองเหตุการณ์ความรุนแรงเป็นเรื่องปกติ และการใช้กำลังในการแก้ไขปัญหา และงานของสิริอร วิชชาวุธและคณะ (2554) การสร้างสื่อที่มีเนื้อหารุนแรงทำให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าวและสื่อวิดีโอเกมสามารถสร้างความก้าวร้าวได้เช่นเดียวกัน จะเห็นได้ว่าอิทธิพลของสื่อทำให้ผู้หญิงมีพฤติกรรมความรุนแรงมากขึ้น อย่างไรก็ตาม งานวิจัยดังกล่าวขัดแย้งกับงานวิจัยของสุทธิลักษณ์ นาคสุสุข (2544) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศชายมีปัญหาด้านความเครียดมากกว่าเพศหญิง ขณะที่เพศหญิงมีปัญหาด้านอารมณ์มากกว่าเพศชายและงานวิจัยของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2549) ศึกษาเรื่อง ความรุนแรงของวัยรุ่นไทย พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ พบว่า วัยรุ่นชายมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพสูงกว่าวัยรุ่นหญิง ในด้านการทะเลาะวิวาท การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การใช้สารเสพติด และการมีเพศสัมพันธ์ ส่วนวัยรุ่นหญิงพบพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพสูงกว่าวัยรุ่นชายในด้านภาวะซึมเศร้า และคิดฆ่าตัวตาย

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมความรุนแรงสามารถเกิดขึ้นได้กับเพศหญิงและเป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้ามในขณะที่สังคมได้เปลี่ยนแปลงไปมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และเกิดการรับรู้สื่อที่ส่งผลให้เกิดการเลียนแบบก่อให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงขึ้น ยิ่งดูยิ่งมองเป็นเรื่องปกติที่ทุกคนก็สามารถแสดงพฤติกรรมความรุนแรงได้โดยไม่ผิด ในขณะเดียวกันเพศชายแสดงพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความรุนแรงเช่นกัน ในลักษณะของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาท

ระดับชั้นเรียน พบว่า นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุติพร ศรศรี (2541) ซึ่งศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยพบว่า กลุ่มอายุ 16-18 ปี มีพฤติกรรมเสี่ยงมากกว่า กลุ่มอายุ 13-15 ปี อาจเนื่องมาจากการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ การสูดดมสารละเหย และการมีเพศสัมพันธ์ที่มีมากกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

จะเห็นได้ว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในมัธยมศึกษาตอนปลาย จะมีพัฒนาทางสติปัญญามากขึ้นส่งผลให้มีความเชื่อมั่นในความคิดของตนเองมากเกินไปแต่ยังขาดประสบการณ์ ที่จะแก้ไขปัญหาต่างๆ คิดว่าความคิดของตนนั้นถูกต้องเสมอ จึงทำให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่านักเรียนที่ศึกษาอยู่ในมัธยมตอนต้น

เขตที่ตั้งโรงเรียน พบว่า นักเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์มีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าอยู่ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร สอดคล้องกับงานวิจัยของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2548) ศึกษาเรื่อง รายงานการวิจัยการสำรวจสุขภาพจิตและการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในสถานศึกษา ปี 2547 พบว่า ความชุกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครมีความชุกสูงที่สุด เมื่อเทียบกับทุกภูมิภาค และเป็นแบบแผนเดียวกันในทุกพื้นที่คือมีแนวโน้มสูงขึ้นในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น นอกจากนี้งานวิจัยของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครนายก (2554) ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กรณีศึกษาจังหวัดนครนายก พบว่า ปัจจัยด้านโรงเรียน คือ โรงเรียนตั้งอยู่ในชุมชนที่ใกล้กับแหล่งบริการ เช่น ร้านเกม อินเทอร์เน็ต คาราโอเกะ ร้านเช่าหนัง โต๊ะสนุกเกอร์ ซึ่งเป็นสถานบันเทิงที่มีมากขึ้น ใกล้กับสถานศึกษางานของ ยศ สันตสมบัติ (2556) กล่าวว่าในชุมชนเมืองมีการเปิดตลาดใหม่ๆ บริโภคสินค้าเพื่อตอบสนองความพึงพอใจ เช่น ย่านการค้าขาย แหล่งสถานบริการบันเทิงโดยกลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นตลอดจนวัยทำงาน สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาท เกิดปัญหาอาชญากรรมตามมา รวมไปถึงปัญหายาเสพติดเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

เนื่องจากในชุมชนเมืองมีการเข้าถึงสถานบันเทิงมากขึ้นและอาจตั้งอยู่ใกล้กับสถานศึกษา ทำให้นักเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งบริการเหล่านี้ และใช้บริการโดยไม่ได้คำนึงถึงความเหมาะสม รวมไปถึงผลที่ตามมาที่อาจนำไปสู่พฤติกรรมความรุนแรงขึ้น

การสื่อสารในครอบครัว พบว่า การสื่อสารในครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของ วัยรุ่น แต่ผลการศึกษารุ่นนี้ พบว่าการสื่อสารในครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของสาวิกา สามาร (2554) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียน กรณีศึกษานักเรียนหญิงที่ใช้ความรุนแรง วิถีชีวิตของนักเรียนที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว พบว่า ทุกคนเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวและการแสดงออกถึงพฤติกรรมที่รุนแรงตั้งแต่เด็ก ครอบครัวซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวของแต่ละคน ได้แก่ การปลูกฝังจากครอบครัว ครอบครัวแตกแยก การเลียนแบบพฤติกรรมเวลาเห็นผู้ปกครองทะเลาะกัน หรือเวลาที่ผู้ปกครองมีปัญหากับคนอื่น

จะเห็นได้ว่า การสื่อสารในครอบครัวไม่มีผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น เนื่องมาจากการมีเทคโนโลยีใหม่ๆที่ทำให้ครอบครัวมีการสื่อสารอยู่ตลอดเวลา และเมื่อมีปัญหาสามารถกล้าสื่อสารหรือพูดคุยกับพ่อแม่มากขึ้น

ความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว พบว่า ความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ซึ่งขัดแย้งกับบุญสด สุวรรณศรี และคณะ (2549) ซึ่งศึกษาเรื่อง โครงการจัดการปัญหาการก่อการทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น ตำบลนามะเฟือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ครอบครัว คือ ช่องว่างระหว่างวัย ช่องว่างระหว่างความคิด เป็นปัญหาและอุปสรรคกั้นระหว่างความรักความเข้าใจในครอบครัว ทำให้เกิดปัญหาการก่อการทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น

จะเห็นได้ว่าความรักความเอาใจใส่ในครอบครัวไม่มีผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น เนื่องมาจากการมีเทคโนโลยีใหม่ๆที่เอื้อต่อการสื่อสารพูดคุย สามารถพูดคุยกับคนในครอบครัวมากขึ้น และส่งผลให้คนในครอบครัวมีความเอาใจใส่ซึ่งกันและกันโดยไม่มีช่องว่างระหว่างวัย

ความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนจิตร ถูกตลักษ์ณ์ และคณะ (2551) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของความรุนแรงในชุมชนที่มีต่อความล้มเหลวทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า พฤติกรรมความรุนแรงที่เกิดขึ้นในชุมชนไม่มีอิทธิพลต่อความล้มเหลวทางการเรียน เนื่องจากนักเรียนที่ได้รับการอบรมสั่งสอน ได้รับรู้ถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมจากผู้ปกครอง ครู หรือบุคคลอื่น ทำให้เกิดการรับรู้ถึงพฤติกรรมความรุนแรงจึงไม่ทำพฤติกรรมเลียนแบบ ดังนั้น ความสัมพันธ์ทางสังคมจึงไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น เนื่องมาจากการได้รับคำแนะนำสั่งสอนที่ดี สามารถรับรู้และตัดสินใจได้ถึงเรื่องไหนดีและไม่ดี จึงไม่ก่อให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรง

ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน พบว่า ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนยังมีเพื่อนมากโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงลดลง และงานของวิทยากร เชียงกูล (2552) หนังสือเรื่องก้าวข้ามปัญหาและพัฒนาศักยภาพด้านบวก กล่าวว่าอิทธิพลของเพื่อนในทางลบ เด็กวัยรุ่นที่รู้สึกโดดเดี่ยวและถูกปฏิเสธจากกลุ่มเพื่อน มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อทำให้ตนเองเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน ประเภทที่ชอบทำพฤติกรรมเสี่ยง อย่างเด็กวัยรุ่นที่มีความบกพร่องทางการเรียน เรียนไม่ดี เรียนได้แตกต่างจากเพื่อนคนอื่นจะรู้สึกว่าคุณโดดเดี่ยวถูกปฏิเสธ โดดเดี่ยวจากเพื่อน ในห้อง จึงเป็นผลทำให้เด็กวัยรุ่นไปหาเพื่อนนอกโรงเรียนที่ถูกสังคมปฏิเสธที่เป็นเด็กอันธพาลเด็กเกเร เพราะเพียงต้องการได้รับการยอมรับ การเห็นด้วย การเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มเพื่อนนั่นคือนักเรียนที่มีเพื่อนน้อยอาจทำ

ตัวให้เป็นจุดสนใจ มีการเรียกร้อยความสนใจเพื่อให้เป็นจุดเด่นและให้เพื่อนหันมาสนใจมากกว่านักเรียนที่มีเพื่อนมากซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ อิศรียา ณ น่าน (2556) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า อิทธิพลของเพื่อนที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงในการเสพยาบ้า นักเรียนที่มีเพื่อนน้อย มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาบ่าน้อยกว่านักเรียนที่มีเพื่อนมากที่สุดนั่นคือมีเพื่อนมากยังมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมเสี่ยงการเสพยาบ้า

พฤติกรรมเกร พบว่า พฤติกรรมเกรยิ่งมีมากโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2548) ศึกษาเรื่อง รายงานการวิจัย การสำรวจสุขภาพจิตและการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในสถานศึกษา ปี 2547 พบว่า ผลการเรียนรู้ยิ่งต่ำลงมีความเสี่ยงสูงกับการ ใช้สารเสพติดและดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หากมีการใช้สารเสพติดและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจำนวนมาก อาจก่อให้เกิดเหตุการณ์ทะเลาะวิวาทพร้อมทั้งส่งผลทำให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงตามมา

พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง/ไม่มีสมาธิ พบว่า พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่งหรือไม่มีสมาธิ ยิ่งมีมากโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานของ พนม เกตุมาน (2548) เรื่องสุขใจกับเด็กสมาธิสั้น คู่มือพ่อแม่และครูสำหรับการฝึกเด็กสมาธิสั้น กล่าวว่า เด็กสมาธิสั้นมักจะมีปัญหาพฤติกรรมมากกว่าเด็กทั่วไป ซึ่งเป็นปัญหาจากอาการหลักของโรคสมาธิสั้น 3 ประการคือ 1. พฤติกรรมชุน อยู่ไม่นิ่ง เคลื่อนไหวตลอดเวลา ดิเดเล่น ไม่ใส่ใจการเรียน 2. พฤติกรรมขาดสมาธิ จะไม่สามารถจดจ่ออยู่กับการทำงานได้นาน ทำงานไม่สำเร็จ เบื่อง่าย ขาดความตั้งใจที่จะทำ ไม่รับผิดชอบการทำงาน ขี้ลืม และ 3. พฤติกรรมขาดการยับยั้งใจตนเอง ทำตามใจตนเอง หุนหันพลันแล่น ขาดการยั้งคิด ทำไปด้วยอารมณ์ ทำงานผิดพลาด ก้าวร้าวเกร มีพฤติกรรมเสี่ยงอันตรายต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งพฤติกรรมประเภทที่สามนี้น่าจะนำไปสู่พฤติกรรมความรุนแรงได้ นอกจากนี้ในงานของอมรรินทร์ ศรีสุรินทร์ (2550) เรื่องพลิกมุมมองใหม่ เลี้ยงลูกสมาธิสั้นให้ได้ดี กล่าวว่า สมาธิสั้นในวัยเรียนจะแสดงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ มีปัญหาการเรียน ปัญหาในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และขาดความภาคภูมิใจในตนเอง ในขณะที่สมาธิสั้นในวัยรุ่นจะมีปัญหาการเรียน ปัญหาในการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ขาดความภาคภูมิใจในตนเอง และใช้สารเสพติด ซึ่งนำไปสู่พฤติกรรมความรุนแรงเช่นกัน

พฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจ พบว่า พฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจที่ดีโอกาสมีพฤติกรรมความรุนแรงจะลดลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Park (2004) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้ดูแลมีผลต่อการพัฒนาเด็กในเชิงบวก พบว่า การอบรมเลี้ยงดูและการแสดงพฤติกรรมของวัยรุ่นแสดงให้เห็นถึงความพอใจในชีวิต ความพึงพอใจในชีวิตต่ำมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับพฤติกรรมความรุนแรง

ของวัยรุ่น ในเรื่อง การทะเลาะวิวาทโดยใช้อาวุธ และการกระทำความรุนแรงทางด้านร่างกายกับ คู่รัก นอกจากนี้ ความพึงพอใจในชีวิตต่ำมีความสัมพันธ์ในเชิงลบกับภาวะซึมเศร้า ความวิตกกังวล ความมั่นคงในอารมณ์ ความเหงา ความผิดปกติทางด้านจิตใจ ดังนั้นการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูจึงมี บทบาทสำคัญที่จะทำให้สภาวะจิตใจของวัยรุ่นเป็นไปทางบวก และส่งผลเชื่อมโยงไปยังพฤติกรรม ก้าวร้าวมากขึ้นแตกต่างกัน

กล่าวคือพฤติกรรมความรุนแรงที่แสดงออกของวัยรุ่น ตัวแปรสภาพจิตใจเป็นสิ่งที่ สังเกตได้ หากวัยรุ่นที่มีสภาวะจิตใจดีจะส่งผลให้แสดงพฤติกรรมไปในทางที่ไม่ก้าวร้าวหรือไม่มี พฤติกรรมความรุนแรงขึ้น แต่ในขณะเดียวกันหากสภาวะจิตใจไม่ดีแสดงออกทางพฤติกรรม เช่น หงุดหงิด โกรธ ก้าวร้าว เกร่งเกรียด และแสดงพฤติกรรมรุนแรงตามมา

การนับถือตนเอง การศึกษาครั้งนี้ไม่พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างการนับถือตนเองมี อิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นเช่นเดียวกันไม่ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความ ผิดหวังในตนเองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ซึ่งไม่ตรงตามผลการวิจัยของ Burton et.al. (2005) ที่กล่าวว่าคนที่มีความนับถือตนเองสูงจะแสดงความก้าวร้าวมากกว่าคนที่มีความ นับถือตนเองต่ำ ในสังคมที่มีความยุติธรรมและคนที่มีความนับถือตนเองสูงปฏิบัติกริยาการ ต่อต้านจะลดลง และนอกจากนี้คนที่มีความนับถือตนเองสูงมีแนวโน้มที่จะตอบโต้กับความไม่ ยุติธรรมมากกว่าคนที่นับถือตนเองต่ำ ยิ่งกว่านั้นหากมีการสนับสนุนทางสังคมยังมีแนวโน้มที่จะ ตอบโต้เมื่อเห็นความไม่ยุติธรรม ซึ่งมีความแตกต่างจากคนที่ไม่มี การสนับสนุนทางสังคม

อย่างไรก็ตามผลการศึกษานี้ไม่ได้ศึกษาการนับถือตนเองกับความสุข คนที่มีการนับถือ ตนเองต่ำจะไม่มีความสุข มองโลกในแง่ร้าย (จารอง เงินดี, 2552) เมื่อวัยรุ่นมีการนับถือตนเองสิ่งที่ ตามมาคือความสุขจากการยอมรับตนเองและบุคคลอื่น ความสุขในช่วงวัยรุ่นมาพร้อมกับการ ปรับตัวและการยอมรับตนเองมากหรือน้อย ถ้าวัยรุ่นมีการยอมรับตนเองทุกอย่างก็ย่อมมีความสุข มาก (จตุรพร ลิ้มมันจริง, 2546) ดังนั้นอาจจะเป็นไปได้ว่าการนับถือตนเองเป็นปัจจัยที่มีผลต่อ ความสุขของวัยรุ่นมากกว่าความสัมพันธ์โดยตรงต่อพฤติกรรมความรุนแรง

6 ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

พฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น ในปัจจุบันเป็นพฤติกรรมที่มีความสำคัญสำหรับ วัยรุ่นไทยและยังคงเป็นปัญหาความรุนแรงที่ขยายวงกว้างเพิ่มขึ้นทุกวัน ไม่ว่าพฤติกรรมความ

รุนแรงจะเป็นไปในรูปแบบไหนย่อมมีผลกระทบต่อสังคม ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ผลกระทบที่เกิดจากความรุนแรงนั้นเป็นสิ่งที่ทุกคนในสังคมย่อมไม่ยากให้เกิดขึ้น ดังนั้นระบบโครงสร้างทางสังคม ที่มีสถาบันที่เกี่ยวข้องต่างๆควรสอดส่องดูแลพฤติกรรมของวัยรุ่นร่วมกัน หากพฤติกรรมความรุนแรงที่เกิดขึ้นนั้น มีการปล่อยปะละเลย ความรุนแรงก็จะยังคงดำรงอยู่ต่อไป การศึกษาในครั้งนี้เป็นแนวทางในการพิจารณาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายดังนี้

1. นักเรียนหญิงมีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าเพศชาย ดังนั้นรัฐบาลควรรีบมีบทบาทในการเข้าไปดูแลการเสนอสื่อที่มีความรุนแรงลดลง เช่น ละครที่มีเนื้อหาของความรุนแรง ทั้งเรื่อง การตบตีแย่งพระเอกของนางเอกและนางร้ายในละคร คลิปวีดีโอตบตีในอินเทอร์เน็ต เป็นต้น สื่อที่มีพฤติกรรมความรุนแรงเช่นนี้ นำไปสู่การเลียนแบบนำไปใช้ในชีวิตจริง

2. ระดับชั้นเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีหลักสูตรการเรียนเกี่ยวกับเรื่องค่านิยมและบทบาทชายหญิงว่าด้วยเรื่องความรุนแรงให้มีการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา โดยพยายามปรับเปลี่ยนทัศนคติค่านิยมของการใช้ความรุนแรงของวัยรุ่น

3. โรงเรียนในเขตพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์มีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าโรงเรียนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะในเขตเมืองใหญ่ (กรุงเทพมหานคร) มีงานวิจัยพบว่า กรุงเทพมหานครมีความชุกแอดกอสอล์มากกว่าภูมิภาคอื่นของนักเรียนมัธยมศึกษา ดังนั้น รัฐบาลควรมีการควบคุมอย่างจริงจังสำหรับการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี บริบูรณ์ และควบคุมอย่างจริงจังกับสถานบันเทิงหรือจำหน่ายของที่ผิดกฎหมายที่อยู่ใกล้กับสถานศึกษาด้วย

4. วัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนมากจะมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าวัยรุ่นที่มีความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนน้อย ดังนั้น โรงเรียนควรมีบทบาทส่งเสริมให้เพื่อนมีการออกค่าย และทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ และรู้จักการทำงานเป็นกลุ่มที่สร้างสรรค์

5. พฤติกรรมเกรี้ยวมีมาก โอกาสเกิดพฤติกรรมความรุนแรงเพิ่มขึ้น ดังนั้น รัฐบาลควรส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมอื่นๆ นอกเหนือจากการเรียนในห้องเรียน เนื่องจากมีงานวิจัย พบว่า พฤติกรรมเกรี้ยวมีส่วนเกี่ยวข้องกับผลการเรียนต่ำ ดังนั้นการเข้าร่วมกิจกรรมที่ไม่ใช่แค่การเรียน อาจจะทำให้เด็กนักเรียนรู้สึกตัวเองมีความสามารถด้านอื่น ซึ่งอาจส่งผลให้พฤติกรรมเกรี้ยวลดลง

6. วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง / ไม่มีสมาธิจะมีพฤติกรรมความรุนแรงมากกว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมปกติ เนื่องจากพ่อแม่ ครู หรือผู้ปกครองยังไม่มีความรู้ถึงการดูแลและรับมือกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของวัยรุ่น อาจทำให้ผู้ปกครองหาวิธีแก้ไขที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้น รัฐบาลควร

ส่งเสริมให้ความรู้กับพ่อแม่และครูในการดูแลเด็กที่มีพฤติกรรมเกรหรือไม่มีสมาธิ ถึงวิธีการรับมือ ป้องกันและแก้ปัญหาที่ถูกต้องวิธีเพื่อให้พฤติกรรมลดความรุนแรงลง

7. วัยรุ่นที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจดีจะมีพฤติกรรมความรุนแรงน้อยกว่าวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมด้านสภาวะจิตใจไม่ดี การที่ทำให้เด็กมีสภาวะจิตใจที่ดีนั้นต้องเริ่มมาจากสภาพแวดล้อมที่ดีของสังคม ครอบครัว โรงเรียน หากวัยรุ่นรู้สึกมีสภาวะจิตใจไม่ดีรัฐบาลควรมีองค์การให้คำปรึกษาที่ดีและเข้าถึงสภาพจิตใจของวัยรุ่น โดยไม่มีช่องว่างในการให้คำปรึกษา และวัยรุ่นสามารถนำไปจัดการกับสภาวะจิตใจของตนเองได้ในชีวิตจริง นอกจากนี้ควรให้ความรู้กับครอบครัวในแง่ของการเลี้ยงดูเด็กวัยรุ่น เพื่อให้เด็กรู้สึกถึงความพึงพอใจในชีวิตที่ดีขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นนั้นเกิดจากหลายปัจจัย ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาเพิ่มเติมในรายละเอียดของเรื่องโครงสร้างครอบครัว ได้แก่ ลำดับการเกิด การอาศัยอยู่กับผู้ปกครองที่เป็นพ่อแม่หรือญาติ เป็นต้น และในสภาพแวดล้อมชุมชนที่อาศัยอยู่ มีแนวโน้มก่อให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรง
2. การศึกษาควรศึกษาเชิงคุณภาพสนับสนุนเพิ่มเติม เกี่ยวกับทัศนคติความรุนแรงของวัยรุ่น เช่น การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน พ่อแม่ หรือครู รวมถึงตัวเด็ก เพื่อนำมาเปรียบเทียบทัศนคติความรุนแรงระหว่างวัยรุ่นและผู้ใหญ่ มีทัศนคติที่แตกต่างหรือเหมือนกันไปในลักษณะไหน เพื่อหาทางวิธีแก้ไขปัญหาค้นคว้าได้ครอบคลุมในทุกมิติ
3. การนับถือตนเอง ในการวิเคราะห์ที่ไม่พบว่าส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่นในโรงเรียน แต่การนับถือตนเองอาจจะมีผลสำคัญในวัยรุ่นกลุ่มอื่น เช่น วัยรุ่นนอกโรงเรียนและกลุ่มอาชีวศึกษา

FACTORS AFFECTING VIOLENCE AMONG SCHOOL TEENAGERS

TIPPAWAN FANGKEAW 5536127 PRPR/M

M.A. (POPULATION AND SOCIAL RESEARCH)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: UMAPORN PATARAVANICH, Ph.D.,
JONGJIT RITTIRONG, Ph.D.**EXTENDED SUMMARY****1. Background and Importance of the Problem**

During adolescence, teens develop their identity, their sense of self and attempt to identify versus role confusion. Most teenagers focused on relationships with friends and began to stay away from parents that eventually reducing communication ability between family members as well as misunderstanding what teens wants. In the same time, society expects teenagers to bear higher responsibility than younger children since they would soon become the major workforce in social development. However, the teen's transformation from childhood to adulthood has created the generation gap that led them to form unique identity, good attitude and value, including major emotional and social adjustment (Sriprapa Chaisintop, unknown year). Early adolescent comprised of teenagers 11-14 years old, having emotionally unstable, frequently worrying about physical and emotional changes that eventually created mixed emotion. Middle adolescent is a group of teenagers 15-17 years old, having positive mental status and condition of the mind as well as expanding intellectual skills that led to over-confidence and self-centered, in addition to inadequate experiences in problem-solving (Sirichai Hongsanguansri, unknown year).

However, violent behavior patterns are more likely to increase since teens' violence increased from 2001 in 11.23 % to 28.95 % in 2004. Teens' violence that has been committed against properties or valuable, life and body, as sexual violence and

violation related to weapons and explosives are considered illegal acts against the victims (Umaporn Trungkasombat, 2006) . The various forms of teens' violence mentioned earlier are few samples of violence against the victims, having the intrinsic and extrinsic factors affecting teens violent behavior. One study found male teens were associated more with violence than female teens due to the common belief of Patriarchy or male dominance. Therefore, male must lead and woman follow (Penprapa Patranukom, 2008), leading to the teens use of violence to gain admiration among their peers, partly because most teenagers focused on association with friends, being part of a group and social network, group classification. The existing violence between groups such as, students brawling could reflect the teens' leadership. In the same time, certain groups of teenager look upon violence as representation of power and frightening act (Penjun Pradupmook-Cherrel et. al, 2008).

Besides, the study of mental condition towards positive child development revealed that positive events could lead to satisfaction among teenagers and those with high satisfaction showed positive mental development as a result from child rearing, whereas life satisfaction is also connected with the display of violence and aggression (Park, 2004). Moreover, violent behavior involved many other factors such as, personal information, family and friends, peer group, school, community and society, personal information, facing violence or traumatic events, and rather unintelligent. Meantime, most teenagers who expressed aggressive behavior developed mental problems, used drugs that eventually lead to psychiatric problems. Teens' violence is neither problems of individual nor family and society alone, but rather involved many factors that caused by teenagers themselves, the surrounding environment, namely, families and friends, society, social values, cultures and economy, pushing certain teenagers to display aggressive behavior (Sirichai Hongsanguansri and Nongpanga Limsanguan, unknown year; Department of Mental Health, 2007).

All occurred problems are serious matters for teenagers that tended to create stress and other consequences such as, poor school records or being nagged by parents or relatives. Normally, adults expected highly from teenagers. In the family with school age children, things may seem calm on the surface because there was no apparent reason for a child to commit suicide, but a child took his own life because he misunderstood his family and unable to communicate his own problem. Moreover, the parents may not

be aware of the situation and keep their distance, which tends to create wider communication gap (Vittayakorn Chengkul, 2009). During the past year in 2014, Thai society frequently witnessed violence against family members by teenagers when they were condemned and felt neglected, stress from family pressure on schooling. Such feeling accumulated until such teenager resorted to violence against family members that could inflict serious injuries or even loss of lives (Crime news team, 2014A, 2014B). In other words, teens' violence originated from unexpected family incidents due to communication gap, lacking love and attention from the family, parents display favoritism with constantly compare own children, creating sibling rivalry and anxiety among children and soon developing low self-esteem, sorting problem through violence as a form of resistance instead of improving own behavior to gain family acceptance.

However, self-esteem is another interesting factor that may influence violent behavior. Man needs to gain self-worth, to feel own pride, self-satisfaction in order to remain happy so self-esteem could be a path way to happiness as well as reflecting proper behavior. This gives the indication of how intrinsic and extrinsic factors could lead to violence that affected healthy mind (Grey et. al., 2010). The intrinsic value revealed that a person with low self-esteem would feel depress, anxiety with constant fear and hopeless, and the extrinsic value is the display of foolish behavior, heavy drinking of alcohol which tended to associate with aggressive behavior. Nonetheless, teenagers with high self-esteem also developed more aggressive behaviors with more problems on heavier drinks than those with low self-esteem when being disappointed (Rosenfield et. al., 2005).

The aforementioned study referred to the teenagers' habits, nature of teens' behaviors, including the intrinsic and extrinsic factors affecting teens' violence in every angle. In teenager's perspective, violence represents self-expression, empowerment and respects earned after display violence. To date, teenagers' violence has become serious problem, widely spread and increase its intensity. Therefore, violent behavior of school teenagers is rather interesting subject to study in order to find out what cause such behavior as well as analyze if self-esteem could lead to violent behavior among school teenagers, including the comparison of violent behavior in urban and rural areas, if any difference. However, the agency involved should keep close surveillance on teenagers' behavior with the attempt to control or eradicate such unwanted teens' behavior.

2. Research Objectives

1. To compare violence the behavior of violence occurring in Bangkok and Nakhorn Sawan.
2. To examine factors affecting violence among school teenagers.
3. To factors affecting self-esteem on violence of teenagers were analyze.

3. Research Methodology and Sources of Data

The quantitative approach is deployed by using data from “The project of media used for mental health improvement among students and parents” conducted by the Institute for Population and Social Research, Mahidol University in 2011 (May-June, 2011).

Samples selected in this study 1,204 students who were studying in Upper and Lower Secondary Schools in Bangkok Metropolitan areas and Nakhorn Sawan Province, aged 13-18 years.

Data analysis involved quantitative method with sample presentation through frequency, percentage, mean and standard deviation and the correlations between various violence behaviors were analyzed with Crosstab, including testing the relationships between independent and dependent variables with Chi-square and the Logistic Regression Analysis.

4. Results of Data Analysis

4.1. Personal Information

Regarding samples personal information, the findings suggested higher numbers of female than male students (female 62.0% and male 38.0 %, respectively). Samples selected for this study were more Lower Secondary School students than Upper Secondary School students (50.8% and 49.2 %, respectively) and they had been studying in the area most parents made their livelihood from being agriculturists / general

contractor (49.6%). As for the parents' annual income, it was found that over half of parents earned income less than 120,000 Baht per year (51.2%).

4.2 Family Characteristics

For samples family characteristics, the findings indicated that estimated 1 in 5 (21.6%) samples communicating within own family at high level, whereas 7.6% practicing at low level. As for providing love and caring for family, nearly 1 out of 4 (23.6%) sample provided extreme love and caring for the family and the remainder 10.0% hardly loves the family.

4.3 Samples Social Relations and Friendships

Most samples had normal social relation (89.8%) and normal relationships with friend as well (85.9%).

4.4 Samples Display Emotion and Mental Health

It was found that the unruly behavior of most samples remained at normal level (86.6%). As for hyperactive behavior/lack of concentration, majority were also at normal (83.1%). On the mental health status, mostly kept their sanity at good level (66.5%), only few (0.9%) were at inferior state.

4.5 Samples Self-esteem

Samples had high self-esteem (30.8%) and low level (2.0%), whereas the feeling of self-disappointment was at high level (33.1%) as well as low level (3.3%).

4.6 Correlation Analysis between various factors and violence behavior among school teenagers with Chi-Square Test

The findings from Correlation Analysis between various factors and violence behavior among school teenagers with Chi-Square Test indicated that gender, class levels, school location, family communication, family love and caring, hyperactive behavior lack of concentration, mental health condition, self-esteem, self-disappointment correlated with violent behavior of school teenagers, having statistically significance. Meantime, parents' occupation, income, social relations, peer relations and

unruly behavior had no correlations with violent behavior of school students, having statistically significance.

4.7 Analysis of Multivariable affecting violence among school teenagers through Binary Logistic Regression

The analysis of related factors as well as forecast the probability of forming violent behavior was conducted through Binary Logistic Regression.

Considering variable in Model 2 consisted of personal information and social and peer relations, the analysis results on personal information were similar to those found in Model 1 that is female students are more likely to become violence than male students. Students attending Lower Secondary School students became less violence than Upper Secondary School students and students studying at schools in Nakhorn Sawan had less aggressive behavior than those studying in Bangkok Metropolitan areas. Nonetheless, social relations and peer had not impact violent behavior, having the statistically significance (Table 1).

Considering variable in Model 1 consisted of personal information and family factors, the analysis results on personal information found that male students or 38% were less likely subjected to violence than female students and 42% of students studying at Nakhorn Sawan School were less violence than those studying at Bangkok Metropolitan area. Meantime family factors revealed that the more family love and caring, the better chance of decreasing violence about 6%, having the statistically significance (Table 1).

Considering variable in Model 2 consisted of personal information and social and peer relations, the analysis results on personal information were similar to those found in Model 1 that is female students are more likely to become violence than male students. Students attending Lower Secondary School students became less violence than Upper Secondary School students and students studying at schools in Nakhorn Sawan had less aggressive behavior than those studying in Bangkok Metropolitan areas. Nonetheless, social relations and peer had not impact violent behavior, having the statistically significance (Table 1).

Considering variable in Model 3 consisted of personal information and emotional factors, the analysis results on personal information found similar results as

Model 1 and 2, whereas the results on emotional and mental health factors indicated that higher degree of hyperactive behavior/lack of concentration increased the chance of violent behavior 1.1 fold and mental health condition reduced violent behavior 20%, having the statistically significance (Table 1).

Considering variable in Model 4 consisted of personal information and self-esteem, the analysis results on personal information were similar to those found in Model 1-3. As for self-esteem, it was found that the more self-esteem, the better chance on reduction of violence as much as 20%. The less self-disappointment could lead to 25% decrease of violence, having the statistically significance (Table 1).

Considering variable in Model 5 consisted of personal information and family, social and peer, emotion and mental health and self-esteem. The analysis results on personal information were similar to those found in earlier Model. In other words, male students are less likely to become less violence than female students. Students attending Lower Secondary School students became less violence than Upper Secondary School students and students studying at schools in Nakhorn Sawan had less aggressive behavior than those studying in Bangkok Metropolitan areas. As for social and peer relations, it was found that peer association increased the chance of violent 16%. Regarding emotion and mental health factors, the more unruly behavior, the higher violence level 1.1 fold, and good emotional condition reduced violence 17% , having the statistically significance (Table 1).

After comparing all 5 models, it was found that the influential variable towards violent behavior with no sign of change are gender, class levels, school location, hyperactive behavior /lack of concentration and mental condition which is considered the most influential variable towards teenagers violent behavior. For family love and caring, self-esteem and self-disappointment carried own value, yet the last model (Model 5), family love and care, self-esteem and self-disappointment had not influenced violent behavior because they were controlled by other variables. Meantime, the analysis of all variables displayed certain variable affecting violent behavior, namely, peer relations and unruly behavior due to influential factor support, having statistically significance (Table 1).

To conclude, seven variables affecting violence behavior consisted of gender, class levels, school, peer relations, unruly behavior, hyperactive/ lack of

concentration and mental conditions. Meantime, the most influential variable towards violence behavior that remained constantly are gender, class levels, school location, hyperactive/lack of concentration and mental conditions.

Table 1 Finding on Variables Affecting Violence Behavior

Factors affecting violence among school teenagers	Model				
	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5
	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio
Personal Information factors					
Gender (students) (Reference Group: Female)					
Male	0.656***	0.668**	0.616***	0.670**	0.643**
Class (students) (Reference Group : Upper Secondary School 4-6)					
Secondary education 1-3	0.619***	0.637***	0.592***	0.649***	0.609***
School (Students (Reference Group: Bangkok)					
Nakhorn Sawan	0.584***	0.558***	0.630***	0.590***	0.637***
Occupation (parents) (Reference Group Reference Group: housewife / unemployed / wait for hiring)					
Agriculturist/general contractor	0.860	0.862	0.788	0.833	0.802
Vending/own business	0.953	0.964	0.884	0.884	0.952
Corporate employee/state enterprise	0.895	0.930	0.829	0.884	0.876
Civil servant/government employee	0.734	0.737	0.629	0.641	0.656
Income (parents) (Reference Group : Under 120,000/year)					
120,001 – 300,000 Baht/Year	0.886	0.856	0.883	0.870	0.867
Over 300,000 Baht/Year	0.958	0.899	0.945	0.919	0.897
Family factors					
Communication within family members	0.980				1.019
Family loving care	0.936**				0.984
Social and Peer Relations					
Social relations		0.955			1.018
Peer relations		0.965			0.837*

Table 1 Finding on Variables Affecting Violence Behavior (cont.)

Factors affecting violence among school teenagers	Model				
	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5
	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio	Odds ratio
Emotional behavior and Mental health factors					
Unruly behavior			1.094		1.140***
Hyperactive behavior / lack of concentration					
Mental unstable			0.848***		0.830***
Self-esteem factors					
Self-esteem				0.827*	0.996
Self-disappointment				0.750***	0.956
(Constant)	3.622	2.114	3.289	3.863	5.173
-2 log likelihood	1534.859	1549.772	1484.592	1528.200	1467.533
Chi-square	68.523***	53.610***	118.790***	75.182***	135.830***
Pseudo R ²	0.055	0.044	0.094	0.061	0.107
N	1,204	1,204	1,204	1,204	1,204

Remark: *p ≤ 0.05, **p ≤ 0.001, ***p ≤ 0.001

5. Discussion and Conclusion

Regarding gender, the findings suggested female students were easily susceptible to violent behavior in comparison with male students. The outcome is coincided with the work of Savika Samart (2011) who studied the aggressive behavior of students: A case study of female students frequently used violence as part of their lifestyles. The findings indicated the advance communication technology such as mobile phone, computer or internet assisted in sharing clip video on line. For example, the video clip on mayhem and lover spat for some viewers is the form of entertainment. The viewer hardly gained sympathy and often regarded it as normal situation and sees nothing wrong in using force or violence to solve problem. The work of Siriorn Vichavut et. al., (2011) mentioned on the influential media on female violence behavior, including the construction of media with violent content such as video games could lead to aggressive behavior as well. However, such study is contradicted with the work of Suthiluk Naksusook (2004) on factors affecting mental health levels of Upper

Secondary School, students under Bangkok Metropolitan Administration. The findings revealed that male behaved more unruly than female, whereas female developed more emotional problems than male. In addition, the research of Department of Mental Health, Ministry of Public Health (2006) on Thai teenagers violence as risk behavior against good health. The findings indicated that male teenager created higher health risk than female teenager in brawling, smoking, drinking alcoholic beverages, using hard drugs and having sex. AS for female teenager, it was found that female formed higher health risk behavior than male, particularly having depressive moods and suicidal thought. As being seen, female could form behavior violence behavior and never overlooked the technological advancement that opened up to media for a person to mimic violent behavior and on the surface, it may be normal for a person to display the violent behavior without being reprimanded. In the same time, male could display violent behavior though brawling after heavy drinking of alcoholic beverages and such behavior.

Regarding class levels, it was found that the Lower Secondary School students are less likely to become violence than the Upper Secondary School students. The finding is coincided with the research of Chuleeporn Sornsri (1999) on the health risk behaviors of teenagers in Bangkok Secondary School. It was found that teenagers 16-18 years practiced more risky behaviors than teenagers 13-15 years, perhaps due to heavier drinking alcoholic beverages, smoking, inhalation of volatile substances and having premature sexual relations than those students attending Lower Secondary School. As being seen, the Upper Secondary School students had become more intelligent, and as a result they tended to be over-confidence in their own thinking, but still lacking experience to solve problems and always believed in their thinking that eventually lead to more violent behavior than Lower Secondary School students

Regarding school location, it was found that students attending schools located at Nakhorn Sawan had less violent behavior than those students in Bangkok Metropolitan areas. This finding is coincided with the study of Department of Mental Health, Ministry of Public Health (2005) on the research survey of mental health and the use of drugs among teenager in the educational institutions in 2004. The prevalence in consuming alcoholic beverage among Upper Secondary School students was the

highest, in comparison with all regions and appeared in the same pattern with the tendency to increase rate higher as the educational level increased

Furthermore, the research studies of Nakhorn Nayok Cultural Office (2011) on the risk factors affecting the deviated behavior of Lower Secondary School student: A case study Nakhorn Nayok Province. It was found that the school that located closely to the entertainment facilities such as, games parlor, internet and Karaoke stores, book for rent, snooker places opened up near the educational places. The work of Yosh Santisombat (2013) stated that urban community opened up new entertainment places and distributed products that aimed to make customers satisfied. Places such as market, entertainment center provided services to teenagers and working groups, which lead to brawling, crime, including more drug problems.

Since the urban community has easily accessed to the entertainment facilities that may closely located near the educational places, the students could enter these facilities and engaged the service with no concern in consequences that may lead to violent behavior.

On communication within the family, it was found that family communication influenced teenagers' violence. However, for this particular study the communication within the family had not influenced the teenagers' violent behavior, which disagreed with the research study of Sivika Samart (2011) on the students aggressive behavior: A case study of female students used violence. It was found that a person has possessed aggressive behavior and exhibited such behavior from early childhood. Family is then the origin of individual aggressive behavior, namely, family rearing, broken family, mimicking behavior when parents quarrel or parents having problems with others.

As being seen, family communication had not created any impact towards teens, violence due to modern technology that constantly assisted family communication, enabled the children to communicate more frequently with the parents.

Regarding family love and caring, it was found that love and caring had not influenced teenagers' violent behavior that contradicted with the study of Boonsod Suwansri et. al., (2009), regarding the teenagers' brawling at Namafueng Sub-district, Muang District, Nong Bua Lumpoo. The findings indicated that generation gap,

conceptual gap were the main obstacles between love and understanding in the family that eventually led to teenagers' brawling.

As being seen the family loving care had not affected teenagers' violent behavior because new technology assisted them to communicate more with family members and in turn family members could take care each other more without generation gap.

On social relations, it was found no relations with teenagers' violent. This finding is coincided with the study of Tienjit Lektatuk et. al., (2008), regarding the of community violence that impacting learning ability of Matayom Suksa 3 students. The finding indicated that the community violence had not created any impact on learning failure, partly because the students were taught and learned proper behaviors from parents, teachers or others so they would not imitate such violent behavior. Therefore, social relations had not influenced teenagers violent behavior since they received proper training that enabled them to make own decisions to choose between good and bad actions and avoid violent behavior.

Regarding friendship, it was found that more association with friends tended to reduce violence behavior. The work of Vittayakorn Chiengkul (2009) on cross over problems and positively developing potential mentioned the negative influence of friends. A lonely teenager who had been rejected by his peer would resort to risky behavior to gain acceptance from friends with the same taste of behavior. In addition, teenagers with learning disability, poor learning record, feeling different from classmate would recognize rejection so they would find comfort from outside, friends who may have been branded by society as bully, just to gain acceptance and being part of a peer group. A teenage that had fewer friends may act differently to become the center of attention and more noticeable than those with more friends. The research of Isreeya Na Nan (2013) on factors predicting Upper Secondary Students taking amphetamines at Nakhorn Sawan province suggested friends influenced over a student taking amphetamines. Students with fewer friends had lower risk of taking such drug than those with more friends.

As for unruly behaviors, it was found that the more unruly behaviors, the higher intensity level of violent behavior, which coincided with the research result of Department of Mental Health, Ministry of Public Health (2008) on the mental health

survey and the use of drugs among teenagers in the educational institution 2007, the finding indicated the risk association between low grade and the excessive of use drug and alcoholic beverages that resulted in brawling and violent behavior.

As for hyperactive behavior or lack of concentration, it was found that high hyperactive behavior increased the chance for violent behavior, which coincided with the work of Panom Kathumarn (2005) on happiness with Attention deficit hyperactivity disorder children, training manual for parents and teacher. It had been said that ADHD children were most likely developed more behavioral problems than normal children, perhaps typical symptoms for thus ADHD children, namely, 1. Mischievous, unable to sit still, constantly moving, pay no attention to learning 2. Lack of concentration as well as unable to concentrate on work, unable to finish the assignment, easily bored lack of commitment, no accountability, forgetful and 3. Without self-restraint, self-indulgent, impulsive behavior, acting on emotion, malfunction, and practice risk behavior that may harm him or others. These types of behaviors could lead to violent behaviors. Furthermore, the study of Amornrut Srisurin (2007) on the new point of view on raising good ADHD children mentioned these children during the learning stage would experts undesirable behavior and develop learning problems, problems interact with other children and lack of self-pride, using drugs that eventually lead to violent behavior.

On mental condition, it was found that good mental condition reduced violent behavior. The findings coincided with the study of Park (2004) on the roles of caregiver affecting child development positively. It was found that child rearing associated with the display of teenagers' behavior, and life satisfaction. Low satisfaction in life associated negatively with the violent behavior of teenagers as being seen from the teenagers' brawling and using weapons, or inflicting physical injury on lovers. Furthermore, low satisfaction in life associated negatively with depressive mood, anxiety, emotional stability, loneliness, mental disorder. Therefore, child rearing plays important role in directing positive mind among teenagers as well as connecting with aggressive behavior at certain degree. In other words, teenagers' violent behavior is a result of observable mental condition. If the teenager maintains proper mental condition, he may restraint himself from aggressive behavior. In the same time poor mental health may lead teenager into the display of anger, aggressiveness, edgy and stress that could turn to violent behavior.

Regarding self-esteem, in this study no correlations were found between self-esteem, self-appointment and violent behavior, which disagreed with the research of Burton et al. (2005) who mentioned that a person with high self-esteem would express more aggressiveness than those with low self-esteem. However, in the righteous society, the one with high-esteem would be less aggressive than those with less self-esteem. Moreover, those with high self-esteem tend to fight more injustice than those with low self-esteem. Besides, with social support, such person would engage even more in fighting injustice than those with low self-esteem.

However, the result of this study had not involved with the study of self-esteem and happiness, but it was known that low self-esteem person developed pessimistic point of view (Jumlong Ngendee, 2009). When the teenagers developed self-esteem, he usually gained happiness for such acceptance. Happiness during the teen years came with self-adjustment and self-satisfaction with oneself. If the teenagers agreed with self-esteem, they would be very happy (Jatuporn Limmunjing, 2003). Therefore, it is possible that self-esteem played important role in maintaining teenagers' happiness than directly impact violent behavior.

6. Recommendations

6.1 Policies Recommendations

Thai teenagers may view violence as significant event and the problem tends to spread even further. Nonetheless, violence in any shape or form creates impacts on society, family, school and community that no one wants. Therefore, in the social structure that involved different institutions should look out for sign of teenagers' behaviors that may lead to violence. To ignore violence is to allow it to remain in our society. Therefore, this study recommends the following guidelines on policy as follows:

1. Because female students are more likely to become violence than male students, the government should involve with reducing violence in media content such as, the drama that contain violence in the entire story, fighting scene between the heroine

and female villain over the hero and lover spat video clip on the internet. The media with this degree of violence may lead someone to copy and use in real life.

2. The Lower Secondary School students are less likely to be violence than those students in Upper Secondary School. The responsible agencies should arrange curriculum on the values and roles of male and female when dealing with violence. This particular course should be taught in the secondary level by attempting to alter attitude of teenagers when dealing with violence.

3 Students attending schools in Nakhorn Sawan province are less violence than those in Bangkok, especially in the urban area. The research findings indicated higher prevalence of alcoholic beverages among secondary school students than other regions. Therefore, the government should proactively control the sale of alcoholic beverages to children less than 18 years as well as apply strict rules over the entertainment complex or the illegal distributed places close proximity of the educational institutions.

4. Teenagers often hanged out with lots of friends are less violence than those associated with few friends. Therefore, the school should promote teenager camp and useful activities as well as working creatively as a team.

5. When teenager developed more unruly behavior, there is more chance for them to increase violent behavior. Therefore, the government should arrange for teenager to participate in other non-curriculum activities, outside the classroom. The research findings indicated that the unruly behavior affecting school grades. Therefore, by allowing teenagers to participate in other activities besides learning in class would make them realizing own potential and thus reducing unruly behavior.

6. Hyperactive teenagers or lack of concentration tend to develop more violent behavior than those with normal behavior because the parents or guardian have never known how to handle the teenagers behavior and may not be able to deal with the problem correctly. Then, the government should train the parents and teacher on how to deal with children with unruly behavior or lack of concentration in order to prevent and solve problems effectively.

7. Teenagers with healthy mind are less violence than those with unhealthy mind. Children with pleasant mind usually stay in the pleasant surroundings, with good families, schools. The government should set up the organization to provide advice for

teenagers with poor mental state so those that really need help could seek advice, fill the gap and apply with real life. Furthermore, the family should be trained on how to handle teenagers properly so the children could lead and satisfy with better life.

6.2 Recommendation for Further Research

The research findings indicated that various factors contributed to teenagers' violent behavior. Therefore, recommendations are being made for the next study:

1. There should be an additional study on the structure of the family such as, the birth order, living with parents or relatives and the condition of live-in community could lead to violent behavior.
2. More qualitative studies on teens' attitudes towards violence should be the next subject such as interviewing community leader parents or teacher, including the teenager. There should be the attitude comparison between adults and teenagers, on similarities or differences and how, in order to solve problems in all dimensions.
3. Although the analysis of self-esteem had not involved teens' violence at school, self-esteem for other group of students such as outside school and vocational education may be significance.

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2545). **แบบคัดกรองทางสุขภาพจิต เล่ม 4 แบบประเมิน และคัดกรองพัฒนาและสุขภาพจิตเด็ก**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการ โรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2548). **รายงานการวิจัยการสำรวจสุขภาพจิตและการใช้ สารเสพติดของวัยรุ่นในสถานศึกษา ปี 2547. พิมพ์ครั้งที่ 2**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด สยามอินเลิฟท์ มาร์เก็ตติ้ง.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2549). **ความรุนแรงของวัยรุ่นไทย: พฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บีขอนแก่นพับลิชชิง.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2550). **ความก้าวร้าว**. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2556 จาก <http://www.dmh.go.th/news/view.asp?id=1031>
- จินตนา วัชรสินธุ์ และคณะ. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความรู้เกี่ยวกับ พัฒนาการเด็กและแนวโน้มการใช้ความรุนแรงต่อเด็กของครอบครัวที่มีเด็กเล็ก**. วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา, ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒. คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จตุรพร ลิ้มมั่นจริง. (2546). **จิตวิทยาวัยรุ่น**. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จิราพร ชมพิบูล และคณะ. (2552). **รายงานการวิจัยสัมพันธภาพในครอบครัวไทย**. สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล : สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- จิราภา เกตุกาหลง. (2546). **ความภูมิใจและการนับถือตนเอง : ข้อดีข้อเสียถ้ามีมากหรือน้อยเกินไป**. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2557 จาก [ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับเต็มและเอกสารฉบับเต็มของเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัย \(ThaiLIS\)](#).
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2556). **จิตวิทยาทั่วไป**. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จำรอง เงินดี. (2552). **จิตวิทยาสังคม**. สำนักหอสมุดแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮ้าส์.

- ชวลีพร ศรศรี. (2541). การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพของวัยรุ่นในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลแม่และเด็ก บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ฐาศุภกร จันประเสริฐ. (2553). โครงสร้างทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับความรุนแรงที่เด็กและเยาวชนถูกกระทำในโรงเรียน: กรณีศึกษาโรงเรียนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลาง. ปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เดือนจิตร ถกตลักษ์ณ์ และคณะ. (2551). อิทธิพลของความรุนแรงในชุมชนที่มีต่อความล้มเหลวทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2557 จาก <http://sci.buu.ac.th/ojs242/index.php/rete/article/view/241/230>
- ทีมข่าวอาชญากรรม. (2557). ลูกชายคนโตรับแล้ว! ก่อเหตุฆ่า “พ่อ-แม่-น้องชาย” เผยสาเหตุแค้นลูกแม่คู่ค้า. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2557 จาก <http://www.manager.co.th/crime/viewnews.aspx?NewsID=9570000027726>
- ทีมข่าวอาชญากรรม. (2557). ลูกชายคนเล็กเปิดปากรับสารภาพ ฆ่าแม่และพี่ชายตัวเอง. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2557 จาก <http://www.manager.co.th/crime/ViewNews.aspx?NewsID=9570000038481>
- นิยพรรณ (พลวัฒน์) วรรณศิริ. (2550). มานุษยวิทยาสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: ธนาพรส จำกัด, เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด
- นพมาศ อึ้งพระ. (2553). จิตวิทยาสังคม. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. (2551). จิตวิทยาสังคมเบื้องต้น. ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- บุญสด สุวรรณศรี และคณะ. (2549). โครงการการจัดการปัญหาการก่อการทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น ตำบลนามะเฟือง อำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- แบบประเมินจิตใจและสังคมของวัยรุ่น. (ม.ป.ป.). แนวทางการดูแลสุขภาพวัยรุ่น. สืบค้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2557 จาก <http://hph.moph.go.th/modules/Books/pdf/b1300695544.pdf>
- ประณต แก้วนิม. (2551). จิตวิทยาวัยรุ่น. ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- ปราโมทย์ ประสาทกุล. (2543). **ประชากรศาสตร์ สารัตถศึกษาเรื่องประชากรศาสตร์**. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. นครปฐม: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ปราโมทย์ สุกนิษฐ์. (ม.ป.ป.). **ความก้าวร้าวรุนแรงในเด็กและวัยรุ่น**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2556 จาก <http://www.ramamental.com/generaldoctor/violence-and-aggression/>
- พนม เกตุมาน. (2548). **สุขใจกับเด็กสมาธิสั้น คู่มือพ่อแม่และครูสำหรับการฝึกเด็กสมาธิสั้น**. สาขาวิชาจิตเวชเด็กและวัยรุ่น ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัท คัลเลอร์ ฮาร์โมนี.
- พิมพ์มาศ ตาปัญญา. (2556). **การรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง**. สาขาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2556 จาก <http://www.mhc10.net/images/Self-esteem.pdf>
- เพ็ญจันทร์ ประดับมุก-เซอร์เรอร์และคณะ. (2551). **มิติทางสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงในเด็กและเยาวชน**. คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. นครปฐม: ฟ้าใสการพิมพ์.
- เพ็ญประภา ภัทรานุกรม. (2551). **เพศภาวะในสังคม: สรุปผลงานวิชาการ ผลงานวิจัยการสัมมนาวิชาการระดับชาติ ผู้หญิงและการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายในสังคม ครั้งที่ 1 ประจำปี 2551**; 98-104. กรุงเทพฯ.
- ยศ สันตสมบัติ. (2556). **มนุษย์กับวัฒนธรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- รัตโนทัย พลับรู้อการ. (ม.ป.ป.). **พฤติกรรมก้าวร้าวในเด็ก**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2556 จาก <http://www.thai-dbp.org/ChildDev54/Behavioral.pdf>
- รศรินทร์ เกรย์และคณะ. (2553). **ความสุขเป็นสากล**. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- ลัดดาวัลย์ พลชัย. (2552). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น**. ปรินญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- วิทยากร เชิงกุล. (2552). **จิตวิทยาวัยรุ่น: ก้าวข้ามปัญหาและพัฒนาศักยภาพด้านบวก**. สำนักหอสมุดแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สายธาร.
- ศรัณญา อิชิตะ. (2553). **การศึกษาพฤติกรรมความรุนแรงของนักเรียนวัยรุ่น**. สาขาจิตวิทยาและแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- ศิริไชย หงษ์สงวนศรี. (มปป.). **Adolescence**. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2557 จาก
<http://www.ramamental.com/psychiatrist/adolescence/>
- ศิริไชย หงษ์สงวนศรี และนางพาง ลิมสุวรรณ. (มปป.). **Aggression and violence in adolescents**.
 สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2556 จาก
http://www.rcpsycht.org/cap/detail_article.php?news_id=52
- ศรีประภา ชัยสินธพ. (มปป.). **สภาพจิตใจของวัยรุ่น**. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2557 จาก
<http://www.ramamental.com/medicalstudent/childandteen/teenpsyc/>
- สาวิกา สามารถ. (2554). **พฤติกรรมความก้าวร้าวของนักเรียน: กรณีศึกษานักเรียนหญิงที่ใช้ความ
 รุนแรง**. วิทยานิพนธ์สาขาพัฒนาสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สาวิตรี ทยานศิลป์. (2541). **อิทธิพลของครอบครัวต่อความภาคภูมิใจในตนเองของวัยรุ่น**.
 สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยมหิดล
- สิริอร วิชชาวุธ และคณะ. (2554). **จิตวิทยาทั่วไป**. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ:
 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุทธิลักษณ์ นาคคู่สุข. (2544). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อระดับสุขภาพจิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหา
 วิทยาลัย สาขาการจัดการ โครงการสวัสดิการสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- สุมิตรา นิธิสินประเสริฐ. (2540). **ปัจจัยด้านสุขภาพจิตกับพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนวัยรุ่นใน
 กรุงเทพฯ**. ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศาสตร์การแพทย์และ
 สาธารณสุข บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2556). **ภาวะสังคมไทยไตรมาส
 หนึ่ง ปี 2556**. สืบค้นเมื่อวันที่ 30 ธันวาคม 2557 จาก
http://social.nesdb.go.th/social/Portals/0/Documents/%E0%B8%A0%E0%B8%B2%E0%B8%A7%E0%B8%B0%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%84%E0%B8%A1%E0%B9%84%E0%B8%97%E0%B8%A2%20Q1-56_169.pdf
- สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดนครนายก. (2554). **ปัจจัยเสี่ยงที่มีผลต่อพฤติกรรมเบี่ยงเบนของ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กรณีศึกษา จังหวัดนครนายก**. สืบค้นเมื่อวันที่ 30
 ธันวาคม 2557 จาก <http://www.m-culture.go.th/nakhonnayok/images/R1.pdf>

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2551). การสำรวจสถานะทางสังคม วัฒนธรรม และสุขภาพจิต พ.ศ. 2551. ปีที่จัดพิมพ์ 2552 จัดพิมพ์โดย บริษัท เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัลส์ จำกัด กรุงเทพมหานคร.
- อมรรัตน์ ศรีสุรินทร์. (2550). พลิกมุมมองใหม่ เลี้ยงลูกสมาธิสั้นให้ได้ดี. กรุงเทพฯ: บริษัทรักลูกแฟมิลี่กรุ๊ป.
- อิสริยา ฦ น่าน. (2556). ปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาบ้า ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุขภาพศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2549). ความรุนแรงในวัยรุ่นไทย : รายงานการทบทวนองค์ความรู้และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย. กรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- อุมาภรณ์ ภัทรวานิชย์ และเรวดี สุวรรณพเก้า. (2556). การประเมินสื่อเพื่อความเข้มแข็งทางใจของวัยรุ่น: กรณีศึกษาโรงเรียนในกรุงเทพมหานครและนครสวรรค์. สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมหาวิทยาลัยมหิดล. นครปฐม: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิง.
- Burton et. al. (2005). The Role of Self-Esteem and Social Influences in Aggressive Reactions to Interactional Injustice. **Journal of Business and Psychology**, 20, (1), pp. 131-170. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2556 จาก <http://www.jstor.org/stable/25092928>
- Gray et. al. (2011). **Happiness Among Adolescent Students in Thailand: Family and Non-Family Factors**. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2556 จาก <http://www.jstor.org/>
- Hoffmann. (2002). The Community Context of Family Structure and Adolescent Drug Use. **Journal of Marriage and Family**, 64, (2), pp. 314-330 สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2556 จาก <http://www.jstor.org/stable/3600106>
- Park. (2013). The Role of Subjective Well-Being in Positive Youth Development. **Annals of the American Academy of Political and Social Science**, 591, pp. 25-39. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2556 จาก <http://www.jstor.org/stable/4127633>

Rosenfield et. al. (2012). The Self and Mental Health: Self-Saliency and the Emergence of Internalizing and Externalizing Problems. **Journal of Health and Social Behavior**, 46, (4), pp. 323-340 สืบค้นเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2556 จาก <http://www.jstor.org/stable/4147661>

ภาคผนวก

ตาราง ผ. 1 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์

No	ตัวแปร	1	2	3	4	5	6	7
1	เพศ	1						
2	ระดับชั้นเรียน	0.13	1					
3	เขตที่ตั้งโรงเรียน	0.141(**)	-0.026	1				
4	อาชีพ	0.034	-0.032	0.235(**)	1			
5	รายได้	-0.014	0.087(**)	-0.007	-0.055	1		
6	การสื่อสารในครอบครัว	0.008	0.079(**)	-0.030	-0.036	0.096(**)	1	
7	ความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว	0.066(*)	0.071(*)	-0.073(*)	-0.063(*)	0.095(**)	0.621(**)	1
8	ความสัมพันธ์ทางสังคม	0.204(**)	0.147(**)	0.088(**)	-0.007	0.094(**)	0.219(**)	0.214(**)
9	ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน	-0.116(**)	-0.096(**)	0.051	-0.002	-0.061(*)	-0.198(**)	-0.257(**)
10	พฤติกรรมเกรง	-0.122(**)	-0.187(**)	0.107(**)	0.023	-0.028	-0.163(**)	-0.241(**)
11	พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง	-0.068(*)	-0.055	-0.012	0.037	0.007	-0.258(**)	-0.294(**)
12	พฤติกรรมด้านสมาธิจิตใจ	0.000	-0.013	-0.146(**)	-0.050	0.028	0.420(**)	0.476(**)
13	การนับถือตนเอง	-0.016	-0.002	-0.078(**)	-0.022	-0.008	0.276(**)	0.293(**)
14	การรู้สึกผิดหวังในตนเอง	0.010	-0.031	-0.083(**)	-0.046	-0.007	0.248(**)	0.301(**)

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 *** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001

ตาราง ผ. 1 แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ (ต่อ)

No	ตัวแปร	8	9	10	11	12	13	14
1	เพศ							
2	ระดับชั้นเรียน							
3	เขตที่ตั้งโรงเรียน							
4	อาชีพ							
5	รายได้							
6	การสื่อสารในครอบครัว							
7	ความรักความเอาใจใส่ในครอบครัว							
8	ความสัมพันธ์ทางสังคม	1						
9	ความสัมพันธ์ภาพกับเพื่อน	-0.166(**)	1					
10	พฤติกรรมเกร	-0.133(**)	0.325(**)	1				
11	พฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง	-0.247(**)	0.210(**)	0.316(**)	1			
12	พฤติกรรมด้านสมาธิจิตใจ	0.170(**)	-0.298(**)	-0.264(**)	-0.288(**)	1		
13	การนับถือตนเอง	0.172(**)	-0.223(**)	-0.126(**)	-0.196(**)	0.504(**)	1	
14	การรู้สึกรังเกียจในตนเอง	0.121(**)	-0.301(**)	-0.204(**)	-0.257(**)	0.566(**)	0.280(**)	1

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 *** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวทิพวรรณ ฟ่างแก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	2 กรกฎาคม พ.ศ. 2532
สถานที่เกิด	จังหวัดร้อยเอ็ด
วุฒิการศึกษา	มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2554 ศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาการวิจัยสังคม) มหาวิทยาลัยมหิดล, 2558 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยประชากรและสังคม)
การติดต่อ	E-mail Address: pawan_fangkeaw@hotmail.com